

CIUTATS SENSE POR

Guia del moviment municipalista global

ÍNDEX

Pròleg - Vivim un moment excepcional en la història <i>Yayo Herrero</i>	5
Introducció <i>Gerardo Pisarello i Comissió Internacional de Barcelona En Comú</i>	9

QUÈ ÉS EL MUNICIPALISME?

1. El futur que mereixem <i>Debbie Bookchin</i>	17
2. La trinxera de la proximitat <i>Iago Martínez</i>	23
3. La vida nova que comença en el territori <i>Jorge Sharp</i>	27
4. Feminitzar la política a través del municipalisme <i>Laura Pérez</i>	31
5. Plantar cara a l'extrema dreta: persones valentes, ciutats valentes <i>Fátima Taleb</i>	37

EINES ORGANIZATIVES

6. Com crear una candidatura municipalista participativa <i>Kate Shea Baird, Claudia Delso i Manuela Zechner</i>	45
7. Codi Ètic i Finançament <i>Xavi Ferrer, Susi Capella, Pantxo Ramas i Yolanda Sánchez</i>	59
8. Organitzant una plataforma municipalista: estructura i confluència <i>Marta Junqué, Caren Tepp i Mariano Fernández</i>	69
9. Comunicació per al canvi municipalista <i>Adrià Rodríguez i Alejandra Calvo</i>	81

10. El municipalisme en poblacions petites i en zones rurals 91
Jean Boulton, Mercè Amich i Laura Bergés
11. Creant Institucions no-estatals 101
Rocio Novello, Sinam Mohammad i Kevin Buckland

POLÍTQUES PÚBLIQUES TRANSFORMADORES

12. Democràcia radical a l'Ajuntament 111
Laura Roth, Brad Lander i Gala Pin
13. L'espai públic 121
Ana Méndez, Iva Marcetic, Ksenija Radovanovic i Raquel Rolnik
14. Habitatge, gentrificació i turisme 129
Paula Marqués, Chloe Eudaly i Vanessa Valiño
15. Béns Comuns 139
Laia Forné, Giuseppe Micciarelli i Iolanda Fresnillo
16. Mobilitat i contaminació 147
César Ochoa, Andrea Reimer, Francesco Lucca Bassile i Amaranta Herrero
17. Remunicipalització dels serveis bàsics 157
Moises Subirana, Claire Roumet i Olivier Petitjean
18. Transparència i lluita contra la corrupció 165
Fèlix Beltran, Anxela Iglesias García i Jordi Molina
19. Economies pel bé comú 173
Tània Corrons, Isabel Álvarez i David Fernández
20. Les ciutats refugi 181
Bue Hansen, Anna Rius, Ignasi Calbó i Céline Gagne
- Epíleg - Convertir la por en esperança 191
Ada Colau

MAPA MUNICIPALISTA GLOBAL

- Agraïments 250

PRÒLEG - VIVIM UN MOMENT EXCEPCIONAL EN LA HISTÒRIA

Yayo Herrero, activista i investigadora ecofeminista

Vivim un moment excepcional en la història. El somni occidental de progrés s'està trencant i tot canvia a una velocitat vertiginosa. L'aprofundiment de les desigualtats, el declivi en la disponibilitat de minerals i energia fòssil, les tensions geopolítiques pels recursos, els escenaris potencialment catastròfics del canvi climàtic, les recurrents crisis econòmiques, la pèrdua de drets fonamentals, el rearmament del patriarcat, els processos d'expulsió de moltes persones als marges de les societats o fora de la pròpia vida... És urgent impulsar transformacions basades en l'equitat i la justícia, que posin el focus en assegurar condicions dignes a les majories socials.

No falten raons per sentir por i incertesa, però aquesta angouxa pot desencadenar sentiments, accions i pràctiques polítiques radicalment diferents. Les crisis poden afrontar-se de manera injusta, violenta i repressiva, i mantenir els privilegis de cada vegada menys gent; o poden provocar un esclat de creativitat, resistència i suport mutu que permeti sortejar les dificultats sense deixar-nos gent enrere.

Els que afronten aquests temps incerts des de la defensa a ultrança de l'ordre establert, neguen els problemes estructurals i menyspreen qui els denuncien. Acostumen a estimular la por a un altre a qui apunten com a boc expiatori. Interessats en ocultar les causes estructurals –econòmiques, polítiques i culturals–, assenyalen falsos culpables als quals ridiculitzen, calumnen, criminalitzen o reprimeixen; i amplifiquen –o fins i tot inventen problemes menys rellevants que distreuen l'atenció dels veritables conflictes a afrontar. Des d'aquesta perspectiva, el sentiment que crea cohesió és la por i l'odi a algú a qui cal combatre. El resultat és la fractura social, la desigualtat extrema, les violències masclistes, la xenofòbia, els feixismes o la violència contra la Terra i les altres espècies.

Davant d'això, no ens reconeixem en aquesta gallardia patriarcal, incapaç d'interpretar els senyals de la crisi de civilització. No ens reconeixem en una heroïcitat viril que defensa que hi ha causes majors o enemics terribles que exigeixen sacrificar tot el que calgui per guanyar. No creiem en lluites que exigeixin morir o matar per elles.

Nosaltres tenim una altra manera d'encarar la por. Sabem que, un a un, som éssers vulnerables i indefensos i que la vida humana és impossible fora de la comunitat. Per això, vam afrontar la precarietat i la incertesa reconstruint els vincles, les relacions de suport mutu i la vida en comú, fent-nos responsables, totes i tots, de sostenir-la quotidianament.

Naomi Klein diu que la por només paralitza quan no se sap cap a on córrer. La trobada Ciutats Sense Por (*Fearless Cities*) de juny de 2017 va posar balises en el camí i va identificar persones i experiències companyes de camí. Va fer visibles els trets que identifiquen múltiples projectes, que sent autònoms, són interdependents.

Sabem que per desterrar la por cal construir economies alternatives que posin en el centre les necessitats de les persones i que aquest procés de transformació entra en conflicte directe amb les elits que, des de sofàs llunyans, han establert l'augment de beneficis a costa del que sigui com a absoluta prioritat, independentment de les condicions de vida de les persones.

Sabem que un moviment resistent i creatiu requereix, alhora, bel·ligerància i tendresa, i només pot ser construït sumant esforços. Per això, ens volem diverses en les formes de caminar, parlar, estimar, viure la sexualitat o la identitat; ens volem als carrers i a les institucions, a les llars i a la fàbrica. Ens volem lliures de dominació de classe, de gènere, d'ètnia i d'espècie.

El municipalisme emergeix amb força a tot el món per apropar la presa de decisions als llocs on se'n viuen les conseqüències, per reconstruir vincles i reaprendre allò col·lectiu. No és una tasca fàcil i és plena de tensions i conflictes. És molt el que cal deconstruir i no hi ha mapes segurs per fer-ho, però és una obstinació necessària, alegre i plena de sentit. En aquest camí, totes les que participem del moviment *Fearless*, i moltes més que s'hi uniran, ens sentim ben acompanyades i podem, per fi, dir que no tenim por.

Aquest llibre vol mostrar les victòries concretes i reals que hem estat capaces d'anar construint en els darrers anys per explicar que des de la proximitat i amb la participació de la gent som capaces de construir la realitat que volem. Estic convençuda que *Ciutats Sense Por, guia del moviment municipalista global*, fet de manera col·laborativa per persones de molts llocs del món, és un pas més en l'articulació d'aquest moviment i servirà com a font d'inspiració per plantar cara a la por i continuar teixint alternatives reals que posin la vida i allò comú en el centre.

INTRODUCCIÓ

Aquest llibre és una guia d'un moviment mundial, escrit per la gent que l'està forjant, carrer a carrer. És un moviment conegut amb molts noms, des de Ciutats Sense Por (o Rebels) fins a Ciutats del Canvi, Indy Towns, neomunicipalisme, confederalisme democràtic, comunalisme i la nostra definició preferida: municipalisme. Aquesta nomenclatura tan variada és, en si mateixa, un reflex de com som: descentralitzades, diverses i radicalment pragmàtiques.

Aquí a Barcelona, en el moment d'escriure aquestes línies, el nostre Ajuntament està governat per una antiga activista pel dret a l'habitatge, Ada Colau, que va ser escollida alcaldessa el 2015. Aquest llibre és el resultat d'un procés de col·laboració internacional, desencadenat aquest any per la sorprenent victòria electoral de la nostra plataforma municipalista, Barcelona En Comú.

Des del moment en què vam assumir les nostres funcions, Barcelona En Comú ha estat cartografiant i intercanviant experiències amb més d'un centenar d'organitzacions municipalistes de tot el món, treballant per donar-nos suport les unes a les altres darrere dels nostres objectius compartits. Al juny de 2017, vam confluïr per primera vegada en la primera cimera municipalista, Ciutats Sense Por (Fearless Cities) a Barcelona. Aquest esdeveniment, que va reunir més de 700 participants de tots els continents, va ser un punt d'inflexió. Va ser l'exemple viu que no estem soles, que cada iniciativa municipalista individual forma part d'un incipient moviment mundial que transcendeix els límits locals i nacionals.

Més que una fita, aquesta guia és el següent pas en aquest viatge. *Ciutats Sense Por, una guia del moviment global* no pretén ser una enciclopèdia de municipalisme. Més aviat intenta aportar una panoràmica de les preocupacions i les activitats d'un moviment que està en un estat permanent de creixement i evolució. És el primer, i inevitablement incomplet, intent de documentar aquesta xarxa informal d'organitzacions de tot el món que, sense relativament gaire fanfàrria, va transformant els pobles i ciutats de baix a dalt.

Al final del llibre, trobareu una representació **del mapa municipal global i un directori** de 50 organitzacions municipalistes de 19 països de tot el món, que han estat incloses a partir de la seva col·laboració activa amb Barcelona En Comú i també entre elles. Aquesta secció, tot i que no és de cap manera exhaustiva, ofereix una imatge de l'abast geogràfic i de la diversitat del moviment fins al dia d'avui.

Sens dubte, en molts aspectes, aquesta publicació és un exemple tangible del moviment municipalista en acció. Ha estat escrita per més de 144 col·laboradores de 36 pobles i ciutats, la majoria dones. És el **producte d'un procés col·lectiu i horitzontal** que ha conjugat els coneixements i les experiències d'activistes de base, regidores i alcaldesses per compartir la història del municipalisme amb tothom.

Els cinc assajos de la secció u pretenen respondre les preguntes “**Què és el municipalisme?**” i “Com pot el municipalisme radicalitzar la democràcia, feminitzar la política i aportar alternatives a l'extrema dreta?”.

Una de les característiques definitòries del municipalisme és la seva convicció que el “com” de la política és tan important com el “què”. Les **eines organitzatives en la segona secció** ofereixen consells sobre com crear candidatures participatives i com determinar en les nostres pròpies organitzacions les pràctiques alternatives, les prioritats i les estructures de poder que volem veure en el món.

Tot i que qualsevol intent de definir una agenda política municipalista estandarditzada seria incompatible amb la naturalesa descentralitzada i autònoma del moviment, també és cert que l'esfera local tendeix a situar els temes polítics específics en el centre del debat públic. Malgrat que els poders i les responsabilitats legals dels governs locals de tot el món puguin variar, indefectiblement la política local se centra en qüestions concretes que afecten la vida quotidiana de les persones. **Les polítiques públiques transformadores de la secció tres** analitzen alguns dels temes principals de l'agenda municipalista actual, com l'habitatge, l'espai públic i les economies locals.

Hi ha tres dimensions del municipalisme que considerem tan importants que les hem inclòs al llarg de tot el llibre. La primera

és la **feminització de la política**, que implica el qüestionament dels models patriarcals d'organització i poder, per situar el treball de cures al centre tant de l'agenda política com de les formes d'organització. Aquest aspecte del municipalisme és tan vital que en trobareu una secció dedicada en gairebé tots els capítols del llibre.

El segon aspecte transversal del municipalisme és l'èmfasi en **l'acció concreta**. Creiem que el millor argument polític són les petites victòries que demostren que les coses poden fer-se d'una altra manera, tant dins com fora de les institucions locals. Tenint en compte això, hem inclòs més de 50 exemples de pràctiques, eines i polítiques locals transformadores que poden servir d'inspiració i de guies per a l'acció.

Finalment, aquesta guia és un testimoni del **compromís internacionalista del moviment municipalista**. Per molt que el municipalisme prioritzi l'organització, l'acció i les solucions locals, de cap manera això s'ha d'interpretar com un replegament a l'egoisme o al parroquialisme. Som perfectament conscients de la naturalesa global dels reptes que afrontem en els nostres barris, i creiem que només els superarem si treballem juntes. Aquesta és la raó per la qual el llibre presenta diversos exemples de com les organitzacions municipalistes, els pobles i les ciutats estan treballant com una xarxa per assumir els desafiaments globals.

Esperem que aquest llibre us sigui inspirador i, sobretot, útil. Si aspirem a guanyar a Barcelona per al bé comú, necessitem que més gent de tot el món faci el mateix: reunir-se amb les seves veïnes, imaginar alternatives per al seu poble o ciutat, i començar a forjar-les de baix a dalt. Això és només el principi.

**Gerardo Pisarello i Comissió Internacional
de Barcelona En Comú**

**QUÈ ÉS EL
MUNICIPALISME?**

DINS / FORA

RADICALITAT DEMOCRÀTICA

PROXIMITAT

INTERNACIONALISME FEMINISME

ORGANITZACIÓ

“El municipalisme exigeix que el poder torni als ciutadans comuns, que reinventem el que significa fer política i el que significa ser un ciutadà.”

Debbie Bookchin

Periodista i escriptora

Debbie Bookchin, periodista i escriptora

Sóc filla de dues persones amb una llarga trajectòria municipalista.

La meva mare, Beatrice Bookchin, va ser candidata el 1987 a l'ajuntament de Burlington, Vermon, dins d'una plataforma municipalista que lluitava per una ciutat ecològica, una economia moral i, sobretot, assemblees ciutadanes capaces de disputar el poder de l'Estat-nació. El meu pare és el teòric social i municipalista llibertari Murray Bookchin.

Durant diversos anys, l'esquerra ha hagut de bregar amb el dilema de amb quines estratègies podem materialitzar les nostres idees d'igualtat, justícia econòmica i drets humans. I la trajectòria política del meu pare serveix d'exemple per a l'argument que proposo: que el municipalisme no és només un dels mitjans per produir un canvi social, sinó l'única eina capaç d'aconseguir la transformació de la societat.

El meu pare, que va créixer en les joventuts comunistes i coneix molt bé la teoria marxista, trobava problemes en els enfocaments economicistes i reduccionistes que tradicionalment impregnaven l'esquerra marxista. La seva recerca consistia en una idea de llibertat més àmplia: no només alliberar la gent de l'explotació econòmica, sinó una llibertat que abastés totes les formes d'opressió: de raça, de classe, de gènere, ètnica.

Al mateix temps, a principis de la dècada del 60, es feia cada vegada més evident que el capitalisme és incompatible amb la natura. Murray pensava que no es podien abordar els problemes mediambientals amb un enfocament parcial –combatent la desforestació un dia, manifestant-se contra una planta nuclear el dia següent– perquè el capitalisme amenaça l'estabilitat ecològica. És a dir: l'afany de lucre, l'ethos capitalista de “créixer o morir” és essencialment incompatible amb l'estabilitat ecològica del planeta.

Així va ser que va començar a elaborar la idea que va anomenar ecologia social, que parteix de la premissa que tots els problemes ecològics són problemes socials. Murray afirmava que per posar remei al caràcter rapinyaire de la nostra relació amb la natura cal

que modifiquem les relacions socials: cal que acabem, no solament amb l'opressió de classe, sinó amb tot tipus de dominació i jerarquia, ja sigui la dominació de la dona per l'home, la de les lesbianes, els gais i les persones transgènere pels heterosexuals, la de grups ètnics pels blancs, dels joves pels vells.

Així doncs, el seu dilema va acabar sent: com construïm una societat més igualitària? Quin tipus d'organització social alternativa seria capaç de crear una societat en la qual tots els éssers humans estiguessin veritablement emancipats i en la qual se solucionés el nostre distanciament amb la natura? La pregunta és llavors: quin tipus d'organització política és la millor per contrarestar el poder de l'Estat?

Així, a finals dels 60 Murray va començar a escriure sobre una forma d'organització que anomenaria municipalisme llibertari.

Estava convençut que el municipalisme ofería una tercera via per sortir del punt mort al qual havien arribat les tradicions marxista i anarquista. El municipalisme rebutja prendre el poder estatal, el qual –tal com sabem des de l'experiència de la Unió Soviètica– és un objectiu impossible, un carreró sense sortida ja que l'Estat, sigui capitalista o socialista, amb la seva burocràcia sense rostres, mai atén les demandes del poble.

Al mateix temps, els activistes hem de reconèixer que no aconseguirem un canvi social simplement portant les nostres reivindicacions als carrers. Les acampades i manifestacions massives són capaces de desafiar el poder de l'Estat, però no han tingut èxit a l'hora d'usurpar-lo. Aquells que s'entesten en una política de protesta o d'organització en els marges de la societat han de reconèixer que sempre hi haurà un poder, que no desapareix de cop. La qüestió és en mans de qui resideix: en l'autoritat centralitzada de l'Estat o en l'àmbit local amb la gent.

Cada vegada és més evident que mai aconseguirem la classe de canvi radical que és tan clarament necessari pel simple fet de concórrer a les urnes. El canvi social no arribarà votant el candidat que ofereixi un increment del salari mínim, educació gratuïta, baixes parentals o qualsevol altre tòpic de la justícia social. Quan ens confinem a l'elecció del menor dels mals, a les deixalles que ens ofereix la socialdemocràcia, ens movem dins de la pròpia es-

tractura estatal centralitzada, dissenyada per mantenir-nos a baix permanentment, i li donem suport.

I, encara que l'esquerra sovint ho passi per alt, hi ha una rica història de polítiques de democràcia directa, d'autogovern ciutadà: d'Atenes a la Comuna de París, passant pels col·lectius anarquistes espanyols de 1936; de Chiapas a Barcelona i altres ciutats espanyoles dels anys recents, passant ara per Rojava, a Síria, on el poble kurd ha implementat un projecte d'autogovern profundament democràtic, com no s'havia vist mai a l'Orient Mitjà.

Una política municipalista és molt més que traslladar una agenda progressista a l'Ajuntament, per molt important que això sigui. El municipalisme o comunalisme –com ho anomenava el meu pare– torna la política a l'accepció original: una crida moral basada en la racionalitat, la comunitat, la creativitat, la lliure associació i la llibertat. Una visió plenament articulada d'una democràcia assembleària i descentralitzada en la qual la gent treballa en conjunt per traçar un futur racional. En un moment en què els drets humans, la democràcia i el bé públic es veuen atacats per governs estatals centralitzats creixentment autoritaris i nacionalistes, el municipalisme ens permet reclamar l'esfera pública per exercitar una ciutadania i llibertat autèntiques.

El municipalisme exigeix que el poder torni als ciutadans comuns, que reinventem el que significa fer política i el que significa ser un ciutadà. La veritable política és a les antípodes de la política parlamentària. S'inicia en la base: les assemblees locals. És transparent, amb candidats que responen al 100% davant les organitzacions del barri, que són delegats abans que representants que fan tractes i tripijocs. Celebra el poder de les assemblees locals per transformar i ser transformades per una ciutadania cada vegada més preparada. I és festiva: mitjançant la mateixa acció política esdevenim éssers humans nous, construïm una alternativa a la modernitat capitalista.

El municipalisme es pregunta: què significa ser un ésser humà? Què significa viure en llibertat? Com organitzem la societat en formes que proposin l'ajuda mútua, la cura i la cooperació?

Aquestes preguntes i les polítiques que se'n desprenen contenen un imperatiu ètic: perquè tenim la necessitat de viure en harmonia amb la natura o destruïrem la base de la pròpia vida,

però també perquè tenim el mandat de maximitzar la igualtat i la llibertat.

La bona notícia és que aquesta política s'articula amb una força creixent en moviments horitzontalistes, per tot el planeta. En els moviments de recuperació de fàbriques d'Argentina, en la Guerra de l'Aigua a Bolívia, en els consells de barri sorgits a Itàlia, on el govern va mostrar ineficàcia a l'hora d'assistir els municipis afectats per greus inundacions, veiem una vegada i una altra la gent organitzar-se en l'àmbit local per exercir el poder, per crear un poder alternatiu que disputa cada vegada amb més força el poder de l'Estat-nació.

Aquests moviments agafen la idea de la democràcia i l'expressen en el seu màxim potencial, i generen una política que atén les necessitats de la gent, que afavoreix la cooperativa i el compartir, l'ajuda mútua i la solidaritat, i que reconeix que les dones hem d'exercir un rol de lideratge.

Aconseguir això significa portar la política a cada racó dels nostres barris, fent el que els conservadors estan fent amb tant èxit durant les últimes dècades en tot el món: presentar candidats en l'àmbit municipal.

També significa crear un programa de mínims (acabar amb les execucions hipotecàries, frenar les pujades del lloguer i la desestabilització dels nostres barris a causa de la gentrificació), però també un programa de màxims en el qual puguem imaginar com seria la nostra societat si poguéssim construir una economia solidària, utilitzar noves tecnologies i expandir el potencial de cada ésser humà per viure en llibertat i exercir els drets civils com a membres de comunitats pròsperes i veritablement democràtiques.

I hem de confederar-nos, treballar més enllà de les fronteres dels estats i les nacions, desenvolupant programes que abordin qüestions d'escala regional o fins i tot internacional. Aquesta és la resposta per a aquells que diuen que no serem capaços de resoldre grans problemes transnacionals per cenyir les nostres accions a l'àmbit local. De fet, és precisament en l'àmbit local on dia a dia es resolen aquests problemes. Fins i tot els grans temes com el canvi climàtic es poden gestionar a través d'una confederació de comunitats que enviïn delegats per atendre els assumptes regionals i

fins i tot transcontinentals. La burocràcia de l'Estat centralitzat no és necessària.

És necessari crear institucions polítiques permanents en l'àmbit local: no simplement polítics que articulin un programa de justícia social, sinó institucions que siguin directament democràtiques, igualitàries, transparents, completament responsables, anticapitalistes, amb consciència ecològica i que donin veu a les aspiracions de la gent. Requerirà temps, educació i la creació d'assemblees municipals que contrarestin el poder de l'Estat-nació, però és l'única esperança de transformar-nos en aquests nous éssers humans necessaris per crear una nova societat.

Aquest és el nostre moment. En tot el món, la gent no només vol sobreviure, també vol viure. Si volem aconseguir la transició des de l'espiral de mort de la societat que ens ha imposat les dècades de neoliberalisme cap a una societat racional i plenament humana, hem de crear una xarxa global de ciutats, pobles i llogarets sense por. No mereixem menys que això.

“Recordem que la ciutat no és el preàmbul per a una altra cosa, sinó un camp de batalla. El nostre camp de batalla. La trinxera de la proximitat.”

Iago Martínez

Cap del Gabinet de l'Alcalde d'A Corunha

Iago Martínez, cap del Gabinet de l'Alcalde d'A Corunha

La proximitat era una hipòtesi. Si la plaça podia entrar per fi a palau, si la doble o triple fractura en el règim del 78 suposava una oportunitat per al protagonisme d'una majoria social òrfena i víctima de la gestió austericida de la crisi, si la fam democratitzadora del 15M era capaç d'encoratjar la seva pròpia expressió institucional i traduir-se en el rescat d'una democràcia saquejada, la irrupció s'havia de fer a l'espai urbà. En la immediatesa dels nostres municipis, des de baix, al voltant de la disputa material del dret a la ciutat i a una distància prudent de la temptació cortesana de les grans institucions de l'Estat, era possible discutir la cultura de la representació i llançar-se a l'autoorganització popular.

En l'escala de la proximitat, pensàvem, era possible reconstruir l'arxipèlag. Es tractava de reprendre el problema clàssic de l'organització, emprendre la feminització de la política i obrir-la de bat a bat a les veus baixes. Necessitàvem espais i dispositius nous on posar en comú una multitud de subjectivitats rebels i fins ara disperses, des dels activismes o la militància històrica en el moviment obrer fins a la complexíssima trama de micropolítiques de la vida quotidiana. Perquè ens semblava que, per impugnar el que Amador Fernández Savater anomenava –tractant de descriure el virus fonamental de la Cultura de la Transició però mencionant, al cap i a la fi, un mal endèmic en les democràcies de baixa intensitat– la total delegació en l'organització de la vida en comú, la privatització i l'encerclament de la política en poques mans: la ciutat era l'escala oportuna.

Fins a cert punt, la primavera municipalista de 2015 va donar-nos la raó. Des dels comuns a Catalunya fins a les mareas a Galícia, les nostres candidatures de confluència i lideratge ciutadà van obtenir uns excel·lents resultats electorals i van aconseguir posar-se al capdavant del govern en bona part dels principals ajuntaments de l'Estat. I va ser llavors quan vam descobrir que la proximitat, a més d'una hipòtesi, era també una urgència, una necessitat inajornable per a la gent. Que les ciutats, després de la gran estafa financera, en un context de desigualtat galopant i da-

vant la deserció de l'Estat, massa entretingut al casino, havien de convertir-se, i es convertirien immediatament a les nostres mans, en institucions de primera necessitat.

Hem tornat les persones al centre de les polítiques públiques. Teniem institucions indiferents i vam començar a tenir institucions compromeses en la defensa dels drets bàsics. La República dels Ajuntaments desafia la contrarevolució restauradora. I la proximitat es revela ara, després de dos anys i mig, també com una potència, com un poder. Al voltant d'aquest eix, les ciutats rebels han començat a configurar l'esborrany d'una nova agenda urbana, consolidant-se com una alternativa consistent, potser l'única, a la franquícia neoliberal que opera a la província espanyola. Per això tenen tanta por de les ciutats sense por.

No és casualitat. Tampoc mèrit exclusiu del municipalisme. Si el XIX va ser el segle dels imperis i el XX el dels estats-nació, el segle XXI és de les ciutats. Hi viuran quatre de cada cinc persones en 2050. Hi generem ja el 70% dels residus i les emissions de gasos d'efecte hivernacle i el 60% del consum energètic, però també el 70% del PIB mundial. Espremen cada dia un planeta exhaust, però són hàbitats eficients en els quals atenem les necessitats bàsiques de milions d'éssers humans. Posen cada dia a prova la nostra capacitat per conviure amb la diferència, però també demostren, com Barcelona després dels atemptats de 2017, solidaritat i dignitat davant del terror.

Trump no va guanyar en cap de les grans ciutats nord-americanes, ni tan sols en la seva. Si només s'hagués votat a Londres, el Regne Unit no estaria a punt d'abandonar una Unió Europea d'altra banda injusta. Berlín, Hamburg, Frankfurt o Munic resisteixen a l'extrema dreta alemanya. París, capturada en les últimes presidencials per l'enganyós vendaval Macron, amb prou feines dona suport al Front Nacional de Marine Le Pen. D'alguna manera, torna a tenir sentit aquella divisòria medieval: *L'aire de la ciutat et fa lliure*.

Les ciutats són la major esperança de la democràcia. Mentre les institucions polítiques tradicionals perden espai i poder en un sistema que desborda els estats-nació, clau durant gairebé dos segles, les sobiranes de proximitat emergeixen com autèntiques protagonistes del present per la seva capacitat de respondre, mit-

jançant la cooperació i des de la proximitat, creant intel·ligències i capacitats diverses en una societat cada vegada més plural, als principals reptes del nostre temps. Els governs locals, la cara quotidiana del sector públic, poden alhora lluitar per la recuperació de la sobirania institucional robada i generar espais de participació, codecisió i sobirania social. Polititzar o no aquesta oportunitat per al lideratge urbà depèn de nosaltres. L'enemic ho té clar.

Els problemes comuns ens recorden, per sort, que som vulnerables i interdependents. Que necessitem fronts i solucions comunes. Que soles, com sabem des de la Comuna de París, no sempre podem. Queda poc ja per a la revàlida, que no es farà només ni principalment a les urnes. La reacció es rearma. El feixisme truca a la porta, esperant fer-se amb el botí de la frustració. Ha estat així des que tenim memòria. Sempre. El nostre espai polític és complex però fratern. Consolidar-lo al voltant de les ciutats és essencial. Organitzar-lo, aprofundir en la constitució de la xarxa, dins i fora de les institucions, és més urgent que mai. Sense perdre ni un sol centímetre d'autonomia, sense deixar de ser partidans i partidanes municipalistes, activistes de la proximitat, tenim la responsabilitat d'impulsar una agenda compartida i desenvolupar de nou eines de codi obert. Hem estat capaces d'avergonyar l'Europa indiferent projectant-nos com un arxipèlag de ciutats refugi. Seguim.

Barcelona ens va apropar el món en un cap de setmana de juny. A *Ciutats Sense Por* vam treure el cap al municipalisme global. Vam descobrir que hi ha un carrer a Rojava que condueix fins a Nàpols i que a un parell d'illes, A Corunha, arrenca una llarga avinguda que travessa Nova York i Belo Horizonte. Allà vaig sentir dir a una companya de Rosario, a l'Argentina, que el que es construeix des de dalt també es tomba des de dalt. És veritat, i podem traduir-ho també així: el que es conquereix des de la proximitat només pot defensar-se des de la proximitat. Tatuem-nos aquestes dues consignes. Preguntem-nos, en cada salt d'escala que haguem d'abordar, qui es queda enrere, quines subjectivitats s'inhibeixen, quins dispositius es trenquen, quines construccions col·lectives i quines troballes es malmeten. Recordem que la ciutat no és el preàmbul per a una altra cosa, sinó un camp de batalla. El nostre camp de batalla. La trinxera de la proximitat.

“El mètode principal és la participació. I és un mètode, però és més que això, és en si mateixa la posada en pràctica d'una voluntat igualitària, un compromís democràtic, una política d'iguals.”

Jorge Sharp

Alcalde de Valparaíso

LA VIDA NOVA QUE COMENÇA EN EL TERRITORI

Jorge Sharp, alcalde de Valparaíso

Valparaíso és una ciutat sens dubte especial, com ho són sovint les ciutats port, obertes a vents que els porten els diversos sabors de la humanitat. Però és una ciutat singular també per la seva història, per la seva tradició d'acció col·lectiva, en les cooperatives, en els començaments del sindicalisme, per la seva especial geografia de mar, turons i barrancs, pintats de múltiples colors escollits en llibertat per l'indòcil caràcter de la seva gent.

Valparaíso, segona ciutat de Xile, és també políticament complexa, travessada per l'acció de poders que actuen més enllà de les formes democràtiques, que van deixar el municipi sumit en un enorme dèficit financer, sense poder fer-se càrrec dels múltiples problemes d'una ciutat abandonada que es crema de tant en tant i cau a trossos en la seva pobresa.

Vam arribar el desembre de 2016 per fer-nos càrrec del govern local amb humilitat. Veníem principalment d'un moviment ciutadà i d'organitzacions polítiques decidides a posar fi a una successió de governs locals incapaçs, insensibles, i en alguns casos, corruptes; i veníem també de la formidable potència que va agitar els fonaments del model econòmic i polític amb el moviment estudiantil de 2011 i 2012. Aquesta confluència social i política es va fer càrrec del govern local. Però no sabíem governar. No teníem experiència ni professionals ni personal tècnic suficients. Teníem, això sí, una decisió desbordant, molta solidaritat en tot el país i més enllà, i la voluntat de no descansar.

Però també ens va conduir a aquest lloc, la nostra voluntat de desenvolupar un esforç polític territorial. Durant els anys en què vam començar a organitzar-nos i preparar-nos per a aquest desafiament, la qüestió territorial no estava madura en les noves organitzacions polítiques xilenes. La reeixida experiència del moviment estudiantil encara inclinava la balança en una mesura molt alta cap a esforços que es concebien de manera "sectorial". De manera que, encara que no érem les úniques que sosteníem la ne-

cessitat d'una revitalització d'allò territorial i allò local, vam poder materialitzar-ho de la millor forma amb el triomf en les eleccions municipals d'octubre de 2016, després de la realització d'unes primàries ciutadanes exemplars a mitjans d'aquest any. Avui a Xile la política territorial té sens dubte una rellevància més gran.

No obstant això, mai vam concebre el municipi com una alternativa excloent, posada com el revers dur del pla nacional. Xile és un país extremadament centralista, dirigit per unes classes dominants que van heretar uns trets oligàrquics de vella data molt marcats, amb un règim presidencialista fort, inclinat, com és d'esperar en el marc neoliberal, cap a la negociació amb els grans poders econòmics i les institucions financeres globals, on per tant l'autonomia d'allò local és molt escassa i així com les decisions es prenen a la capital, la riquesa es realitza al centre. En un context així, no és viable pensar l'esforç territorial d'esquena a l'Estat nacional, menys encara concebre els territoris tal com la divisió política administrativa els va delimitar històricament en els anys de la dictadura militar. Bona part dels problemes als quals avui ens enfrontem estan originats, de fet, en la falsa descentralització dels anys vuitanta.

En aquest context, el treball polític local es revela sens dubte fonamental, tant en la pràctica transformadora del govern local, com en la dinamització de les comunitats locals. És allà on podem avançar de manera més clara en la reconstrucció de la comunitat i vincular la mobilització i la protesta amb la construcció de noves formes de vida més plenes, més igualitàries, aquí i ara. És aquesta comunitat territorial la qual, per embrionària que sigui, des de la nostra experiència està en condicions de proposar i representar una forma alternativa de quotidianitat, relacions socials cada vegada menys mercantilitzades, una convivència més justa entre iguals, una projectivitat viva, concreta.

El mètode principal és la participació. I és un mètode, però és més que això, és en si mateixa la posada en pràctica d'una voluntat igualitària, un compromís democràtic, una política d'iguals.

Cerquem llavors construir noves i millors formes de vida, i volem alhora administrar de la millor manera els recursos per millorar les condicions de vida de la gent amb qui compartim la ciutat. Per exemple, amb una farmàcia popular que ofereix medi-

caments a preus no lucratiu, i després amb una òptica on poden realitzar-se tant els mesuraments de la vista com obtenir les lents a preus molt rebaixats. El proper és un laboratori d'anàlisis clíniques, i el lliurament de les primeres cases a damnificats d'incendis, amb una qualitat notòriament superior als habitatges socials estàndards.

Es tracta d'iniciatives institucionals que permeten revertir alguns dels costos més violents que ocasiona el funcionament d'un model neoliberal que ha convertit la societat xilena en una de les més desiguals del món.

Però busquem anar més enllà. Al costat d'aquests esforços per proveir serveis accessibles, i millorar pas a pas les condicions de vida immediata en el territori, cerquem construir un dinamisme comunitari i participatiu en el qual sigui la mateixa gent qui assumeixi la solució dels seus problemes, qui imagini la ciutat i la construeixi, tenint el municipi com un instrument al seu servei. Aquesta és la dimensió en què el nostre projecte polític territorial troba el seu major valor i profunditat.

Fem front llavors a desafiaments globals. Ho sabem prou bé, i busquem conduir les nostres reflexions també en aquest nivell. El vell "port principal" del Pacífic sud continua mirant a la llunyania, continua fent front a les tendències globals del comerç i el transport de matèries primeres, continua assolat per l'especulació immobiliària, continua, en definitiva, creuat per grans desafiaments del capitalisme contemporani que una política local de justícia social no pot ignorar ni un sol segon. Però hem après també a parlar des de la nostra experiència, i furgar en les reflexions i descobriments d'altres i altres que, com nosaltres, assagen els camins d'una humanitat més emancipada des dels seus contextos específics.

“ No podem permetre'ns perdre aquesta capacitat d'imaginar la transformació a través del feminisme, si volem aconseguir una transformació real a mig i llarg termini; anem a perseguir-la, anem a treballar per fer-la possible.”

Laura Pérez

Regidora de Relacions Internacionals i Feminismes
i LGTBI i Relacions Internacionals de l'Ajuntament de Barcelona

FEMINITZAR LA POLÍTICA A TRAVÉS DEL MUNICIPALISME

Laura Pérez, regidora de Relacions Internacionals i Feminismes i LGTBI i Relacions Internacionals de l'Ajuntament de Barcelona

La història del feminisme ens ha anat demostrant que una de les seves característiques és la de ser sempre amplificador, transformador i valent. Però això no vol dir que ho sigui exclusivament cap a fora amb el desplegament de diverses polítiques públiques que tracten de generar una igualtat millor entre dones i homes, sinó que també implica mirar cap a dins de les pròpies organitzacions. Les estructures socials que ens acompanyen a totes i ens pressionen en la quotidianitat, requereixen que estiguem constantment en guàrdia per protegir-los. Necessitem continuar insistint en la nova centralitat del feminisme i els seus aprenentatges com a pràctica política, perquè això és el que significa en la pràctica que sense feminisme no hi ha revolució: sense intervenir en la quotidianitat, en el que succeeix tota l'estona, no hi ha canvi real possible.

Així doncs, una pregunta fonamental és: com podem democratitzar les nostres candidatures i les nostres experiències municipals des d'aquesta mirada feminista? "Feminitzar la política és una expressió que s'ha utilitzat molt en els darrers dos anys per donar resposta a aquesta pregunta. I la seva mateixa definició i posada en marxa és un repte que només pot tenir lloc de manera col·lectiva. Per això, el que tractaré d'explicar en aquest text és el resultat de centenars de converses, lectures, errors i encerts que han anat construint una idea col·lectiva del que pot significar posar en pràctica la feminització de la política i els passos imprescindibles que hem de fer.

El primer és una condició bàsica: la paritat entre dones i homes en els llocs on fem política. Precisament perquè volem acabar amb la marginalització dels coneixements i de les visions de persones que tradicionalment han estat excloses dels espais de socialització i decisió política, és a dir, amb la marginalització de les dones, la nostra presència és fonamental. Tenim també alguns exemples de moviments municipalistes de fora d'Espanya que

ho han tingut molt clar des del principi. És el cas dels moviments municipalistes kurds, que porten a la pràctica la idea del lideratge compartit, i que fins i tot l'han elevat a les alcaldies i els diversos òrgans de govern, evitant així que els poders executius dins de la seva organització siguin ocupats exclusivament per homes. A Barcelona En Comú intentem seguir aquesta mateixa estela, per exemple, tenint òrgans executius i de coordinació col·lectius i paritaris i un equip de govern de la ciutat amb un 60% de dones.

Un pas important que hem donat és reduir la verticalitat, així com crear mecanismes que aprofitin la intel·ligència col·lectiva i que busquin aquest coneixement que generem col·lectivament però del qual solen apropiar-se'n pocs. Pensem que totes les veus han de ser escoltades i per tant hem de desenvolupar metodologies de reunió més democràtiques i horitzontals: torns de paraules curts, assegurar-nos que no siguin les mateixes persones les que sempre intervenen i de manera reiterada i que les preses de decisió siguin compartides. Són molts els estudis organitzacionals que mostren com els homes acostumen a parlar molt més temps i com això sovint deriva en l'acumulació de major legitimitat per prendre decisions. Així doncs, incloure pràctiques en els plenis o assemblees com donar la paraula alternativament a una dona i a un home, o si les dones no parlen, dir-ho en veu alta i així evidenciar que no estan intervenint, són mecanismes de visibilització necessaris i de molta utilitat per anar democratitzant les nostres veus. Per exemple, en moltes reunions, anotem els temps de paraula de les intervencions d'homes i dones per evidenciar les diferències i d'aquesta manera anar-les reduint en un exercici d'autoconsciència de fets que succeeixen que sovint són invisibles. Moviments socials com el 15M també portaven a terme pràctiques semblants i el recent moviment Women's March n'ha estat un altre exemple.

Per altra part, és necessari replantejar què entenem per persones expertes; les persones expertes han de ser universitaris o universitàries? O caps de llista i portaveus? O les persones més visibles dins del moviment? Des de la perspectiva del municipalisme aquestes preguntes esdevenen molt interessants quan pensem per exemple que moltes de les persones que participen en les assemblees de barri coneixen el dia a dia de la seva comunitat i tenen un coneixement que és importantíssim i absolutament neces-

sari per als qui som dins de les institucions i volem desenvolupar després polítiques públiques que funcionin. Precisament, perquè les problemàtiques municipals són quotidianes, cada veí i cada veïna constitueixen una veu experta sobre el seu barri i les seves aportacions han de ser incloses en el debat com a punts centrals i atorgar-los l'estatus de coneixement expert.

El tercer pas consisteix en facilitar la corresponsabilitat real dins de l'activisme polític i de la vida personal entre homes i dones. Aquest és probablement el repte més gran que tenim per davant. Les dones i els homes assumim de manera molt desigual les tasques domèstiques i de cures, recaient aquestes majoritàriament en les dones. Per tant, garantir la participació política de les dones és encara un repte que depèn de l'estructura social, de com estan organitzats els temps i de les desigualtats en els rols socials que ens han estat assignats a dones i homes. Això, juntament amb la pressió que exerceix un mercat de treball on cada vegada és més difícil arrencar temps per a la teva pròpia vida, fa que trobar espais de corresponsabilitat dins de l'activisme sigui una tasca encara més urgent i complicada.

Però malgrat tot això, és possible introduir accions al respecte en la nostra organització. Per exemple: no programar reunions a última hora del dia o treballar per generar espais de cures on els nens i les nenes també puguin ser-hi, es tracta de fer que les organitzacions inverteixin recursos econòmics en ludoteques i espais de cures infantils. En aquest sentit, hem d'aprofitar també l'oportunitat que ens ofereixen les eines de participació digital, les aplicacions de missatgeria mòbil com Telegram o Whatsapp, les videoconferències o llistes de correu; eines que tenen un camp ampli per explorar i que pot ajudar-nos a generar una cultura del treball que sigui respectuosa amb la vida.

Finalment, el quart pas seria la incorporació de l'equitat de gènere com a principi general rector de tota la nostra activitat. En la candidatura que vam presentar a nivell municipal el 2015 vam construir un relat de quines polítiques faríem i ho vam fer de manera col·lectiva. En aquest procés hem hagut de tenir molt clar que la igualtat de gènere no és un contingut sectorial que impliqui fer una política per a les dones i una altra per als col·lectius LGTBI, per exemple, mentre que la política econòmica o la de mobilitat, o

la d'urbanisme, van per un altre costat. Es tracta de tot el contrari: la igualtat de gènere, l'aprofundiment democràtic que busquem a través de la perspectiva de gènere, de classe, d'origen, etc., es posa de manifest en cada una de les polítiques que definim; l'objectiu es transcendir a totes les àrees amb la mirada de gènere, de manera transversal.

Alguns exemples concrets d'aquestes polítiques treballades des de l'Ajuntament de Barcelona serien decidir el pressupost públic sabent quin impacte de gènere i territorial tindrà quan es posi en marxa, per poder corregir-lo després. O, per exemple, dissenyar la xarxa de mobilitat de la ciutat tenint en compte les dades de com es mouen les dones i homes distintament. I és que si encara estem assumint majoritàriament les càrregues de les cures (anar al mercat, a l'escola a recollir els nens i les nenes, a l'hospital...), la mobilitat de les dones a la ciutat és diferent a la dels homes i, per tant, el gènere és un factor clau si volem fer polítiques igualitàries de veritat. És a dir, quan dissenyem la ciutat, els carrers, els edificis, els relats històrics, també hem de fer-ho en base a necessitats i perspectives diverses i assumir que fins ara moltes vegades s'ha assumit naturalment com a objecte i subjecte de les polítiques únicament la visió masculina. Quan en l'administració pública licitem contractes, és fonamental incloure clàusules de gènere, que incloguin criteris de paritat, mesures de conciliació, de correcció de bretxa salarial i de no segregació en les empreses licitadores.

I això també s'ha de tenir en compte en la política econòmica d'una ciutat. Sobretot és fonamental prioritzar les persones i reconèixer les cures com a part indispensable de la vida, així com de la riquesa que es genera en una societat. Aquest canvi de mirada implica modificar el pressupost públic per poder articular una resposta col·lectiva a la necessitat de cures que tots i totes tenim; assumir les necessitats que realment existeixen al llarg de la nostra vida i que ara quasi no tenen visibilitat, bàsicament pel fet que tota aquesta feina està recaient sobre les dones, i principalment les dones migrants.

I és que ser valent en política avui dia implica probablement assumir la fragilitat i la interdependència de la nostra condició humana com a precondition de qualsevol acció. I també implica revelar-se contra un sistema que pressuposa una idea falsejada de

l'omnipotència individual i de la dominació dels més forts sobre els altres. La feminització de la política ha d'implicar una mirada realista sobre les necessitats relacionals i comunitàries que tenim com a societat, recordant tota l'estona que l'ideal de l'individu fort i independent del món només és possible si neguem l'existència de tot el treball de cures que el sosté i que porten a terme majoritàriament dones. No podem permetre'ns perdre aquesta capacitat d'imaginar la transformació a través del feminisme, si volem aconseguir una transformació real a mig i llarg termini; anem a perseguir-la, anem a treballar per fer-la possible. Perquè ens volem vivies i perquè ens volem sense por i participant en igualtat de condicions en l'activitat política.

“L'extrema dreta té una tendència totalitària a l'homogeneïtzació, i per tant és profundament antidemocràtica, perquè la democràcia es basa en el reconeixement, el respecte i la salvaguarda de les diversitats.”

Fátima Taleb

Regidora de Participació, Convivència i Mediació
de l'Ajuntament de Badalona

PLANTAR CARA A L'EXTREMA DRETA: PERSONES VALENTES, CIUTATS VALENTES

Fátima Taleb, regidora de Participació, Convivència i Mediació de l'Ajuntament de Badalona

Sóc Fátima Taleb, activista pels drets civils de la població catalana d'origen estranger i regidora de Participació, Convivència i Mediació a l'Ajuntament de Badalona, i part del govern d'aliança de Guanyem Badalona, Esquerra Republicana i ICV-EUA.

Amb aquest text, vull fer una reflexió sobre la capacitat del municipalisme de plantar cara a l'extrema dreta, la qual, a vegades s'amaga rere partits de dretes de principis neoliberals.

A Badalona, la tercera ciutat més poblada de Catalunya, l'experiència de govern de dretes del Partit Popular (2012-15) es va fonamentar en aplicar polítiques excloents amb eslògans com "Netejant Badalona", "Els alumnes autòctons estan condemnats a anar a l'escola amb immigrants", manifestant la seva ignorància sobre el fet que un percentatge significatiu dels que anomena persones autòctones o immigrants són d'origen estranger que han nascut i crescut a Espanya. Missatges molt propers als d'altres formacions polítiques d'extrema dreta com Plataforma per Catalunya, la màxima de la qual era "Primer els de casa".

L'acció de govern del Partit Popular s'havia caracteritzat per tancar espais de culte (musulmans i protestants principalment), excloent-ne el teixit associatiu que no era afí amb el partit del govern, etc. És a dir, dividint el veïnat i generant un clima d'hostilitat cap a les diversitats, perquè no només anava en contra de la diversitat cultural, també va ignorar qualsevol política contra les discriminacions per gènere, o de solidaritat internacional, o sobre diversitat funcional.

Això succeïa durant uns anys de profunda crisi socioeconòmica, que va generar inseguretat per mantenir el treball, la vivenda, les prestacions, de retallades en els serveis públics bàsics: sanitat, educació, entre altres. L'extrema dreta va aprofitar per estendre la

por, el tancament cap a un mateix, el missatge era que “el perill, els problemes venen de fora i t’has de defensar” i jo et “protegiré d’aquests perills”, etc.

L’extrema dreta parteix de la base que es dirigeix a una societat on ja existien estereotips i prejudicis xenòfobs, racistes, islamòfobs. Hi havia un caldo de cultiu que ha aflorat, en aquest aspecte s’ha passat d’una certa prudència per manifestar-se amb proclames racistes a expressar-se sense por, obertament racistes, discriminatòries i amb impunitat total. Demostrant que a Espanya la Justícia és injusta, que en aquests temes mostra una gran passivitat.

I aquests missatges han calat en part de la població, augmentant pel context internacional amb les víctimes de Trump, Putin, Le Pen. Creant tensions horitzontals, “la culpa és del teu veí o veïna que et treu la feina, la vivenda, les prestacions”, en fi, és un cap de turc.

Aquests sectors de població no s’adonen que al final és tota la població la que es veu afectada per aquestes polítiques, reduint la llibertat, augmentant el control, la repressió i qüestionant el marc de drets humans.

L’extrema dreta té una tendència totalitària a l’homogeneïtzació, i per tant és profundament antidemocràtica, perquè la democràcia es basa en el reconeixement, el respecte i la salvaguarda de les diversitats. Precisament, des de la cohesió, la unitat no es basa en la uniformitat. D’aquí la importància de desenvolupar i aplicar una filosofia política de la fraternitat, que implica igualment el reconeixement de la riquesa de les diversitats i el respecte de les minories. Si bé aquest reconeixement ha d’estar fonamentat en la lluita contra les desigualtats, perquè la diferència no vol dir desigualtat, ni oposició dual de contraris: home-dona, local-estranger o jove-vell.

Considero que per plantar cara a l’extrema dreta l’espai idoni és el municipalisme. Des de la proximitat de la relació amb la ciutadania és on es viuen les experiències de discriminació, on es respira aquesta por al canvi. Però també, és des dels municipis, ja sigui on viuen milions de persones o uns centenars, on neixen les alternatives, la veritable convivència en diversitat. perquè no podem generalitzar, no tota la població és discriminatòria, ni ex-

cloent. Per sort, hi ha veïnes i veïns que pensen i actuen diferent, per això sóc avui aquí, perquè m'han votat veïnes i veïns valents. I per això, el meu compromís és governar per a tothom, més enllà del seu origen o creença.

A l'extrema dreta només se l'atura des del carrer, estant present en els espais públics, en els locals d'entitats, promovent el reconeixement, fonamenten el coneixement mutu entre les persones. Promovent els vincles entre persones: "si conec el meu veí no li tindrè por, i ell no me'n tindrà a mi". Aquestes relacions teixeixen una xarxa que ens aguanta quan caiem, basada en la fraternitat, que implica reconeixement de les diversitats, totes les germanes són diferents, però estan unides per llaços de mútua dependència, com en una família. fins i tot en situacions de conflicte, que n'hi ha i n'hi haurà, aquests vincles permeten una gestió més constructiva. D'aquí que utilitzem tants termes familiars per designar aquelles persones de la comunitat, amb qui reconeixem llaços interdependents: l'oncle tal o la tieta tal, cosí, germà-germana, mare, etc. I no oblidem que la primera persona del plural porta implícita la diversitat: NOS-ALTRES.

D'aquí la importància de recuperar la noció de veí, de veïna. Per ser veí no es necessiten papers, només residir en el barri. Per això la nostra reivindicació de promoure la ciutadania per residència, no per situació documental (si es disposa de permís o no) o nacionalitat. Malgrat les traves jurídiques de lleis com les d'Estrangeria o Nacionalitat, la Carta Europea de salvaguarda dels Drets Humans en la Ciutat menciona: "Les ciutats firmants fomenten l'ampliació del dret de sufragi actiu i passiu en l'àmbit municipal a tots els ciutadans i ciutadanes majors d'edat no nacionals, després d'un període de dos anys de residència a la ciutat." Així doncs, ciutadania és la condició de totes aquelles persones que habiten la ciutat i totes tenen dret a la ciutat, als drets de ciutadania.

Les Ciutats Sense Por estem aplicant polítiques de proximitat, sense excloure el conflicte. A Badalona, per exemple, des de 2015 estem reobrint centres d'oració parlant amb el veïnat, mitjançant amb els opositors, per trencar la dinàmica nimby organitzant trobades per tota la ciutat, com els iftars oberts durant el darrer Ramadà, o els Colors de la Convivència. Per demostrar que les pors, les barreres que ens divideixen són artificials, producte de missat-

ges que ens aïllen, i no hi ha res que transmeti més por que el fet de sentir-se sola, abandonada i exclosa.

Estic convençuda que només des del treball en comú entre els municipis serà possible transformar la societat des de la base, des de la ciutadania activa. Per generar un nou model just, inclusiu, habitable i que no reprimeixi les diversitats, sinó tot el contrari, que la concebi com un dels fonaments de la riquesa i del canvi. Si volem crear veritables ciutats del canvi o *Ciutats Sense Por* hem d'incorporar, amb ple dret i interrelacionades, persones de diferents orígens culturals, creences, orientació sexual, edat, gènere, classe social, diversitat funcional, ideologia, etc. De fet, estic parlant d'aplicar la perspectiva interseccional.

Les persones valentes que fan una ciutat valenta, superen la por a partir del suport mutu, d'altres persones valentes. Solament amb comunitats veïnals fortes i conscienciades, és a dir, valentes, podrem resistir i vèncer els totalitarismes i plantar cara a l'extrema dreta.

EINES ORGANIZATIVES

“Crear una plataforma municipalista participativa no és una qüestió de màrqueting, sinó una qüestió política. No es tracta d’establir polítiques mitjançant qüestionaris, sinó generant una narrativa que pugui mobilitzar una majoria que doni suport un projecte de transformació. El desafiament no rau en la política electoral, sinó en satisfer les necessitats concretes dels sectors de la població que pateixen les contradiccions del neoliberalisme a les nostres ciutats.”

Jorge Sharp

Alcalde de Valparaíso

COM CREAR UNA CANDIDATURA MUNICIPALISTA PARTICIPATIVA

Kate Shea Baird (Barcelona En Comú), **Claudia Delso** (regidora de Participació e Innovació Democràtica al Ajuntament de A Corunha) i **Manuela Zechner** (investigadora i treballadora cultural)

CONTEXT

El 2010 i 2011 vam ocupar les places per denunciar la política tradicional i reclamar una “veritable democràcia” per al 99 per cent de la gent. Juntes, vam aprendre el valor del debat obert, la intel·ligència col·lectiva i la presa de decisions horitzontal i participativa (a més dels seus desafiaments). Per a moltes de nosaltres, el municipalisme és una estratègia que ens permet superar alguns dels límits de la política dels moviments socials, i fins a guanyar eleccions, alhora que es manté gran part de l’esperit de les places. Per a altres, el municipalisme és la nostra primera experiència d’activisme polític, que ens permet sentir, per primera vegada, que podem opinar sobre els temes que ens afecten.

L’experiència ens ha ensenyat que la millor manera de mostrar que hi ha una alternativa a l’*statu quo* és començant nosaltres mateixes a fer política d’una altra manera. El repte consisteix a fer això sense quedar paralizades cercant la puresa democràtica o descoratjades per les inevitables limitacions i contradiccions que afrontarem en el camí. Crear una candidatura municipalista guanyadora és un exercici d’equilibri permanent entre la recerca de consens i la capacitat de prendre decisions per actuar amb eficàcia. Entre promoure la participació i evitar el desgast. Entre l’horitzontalitat i el reconeixement del paper del lideratge. Quan us trobeu davant l’*establishment* polític, econòmic i mediàtic, és important no deixar que el “perfecte” sigui enemic del “prou bo”. La decisió d’on traceu aquesta línia, tant a nivell personal com col·lectiu, serà un dilema permanent al llarg de tot el viatge.

En aquest capítol ens centrarem en la constitució de plataformes municipalistes amb la finalitat de presentar-se als comicis locals, però és important recordar que no tots els camins poden, o haurien de conduir a les eleccions. Si fer això té sentit per a vosal-

tres, dependrà de les regles que estableixen qui pot postular i com, del sistema electoral, dels poders i recursos del govern local i de la fortalesa de les organitzacions de base en el vostre poble o ciutat. És important tenir en compte que moltes de les candidatures municipalistes que van guanyar les eleccions poc després d'haver-se constituït, van sorgir de moviments socials que ja portaven anys, i fins i tot dècades, en actiu. Si comenceu des de zero, no cal que us precipiteu; tireu endavant el vostre procés de manera que cada pas serveixi per demostrar que el vostre poble o ciutat poden ser governats d'una altra manera.

MINI-MANIFEST

- **No tenir por d'assumir el lideratge.** Volem crear un procés transparent, horitzontal i democràtic però, irònicament, algú ha d'assumir el lideratge i assegurar-se que aquest procés es concreti. Designeu un grup pilot que el posi en marxa i que es comprometi a democratitzar la governança de l'organització un cop s'hagi canalitzat i consolidat.
- **Assegurar, des del principi, la paritat de gènere i la diversitat.** El grup pilot no ha d'estar dominat pels homes; aquest és un factor essencial de la feminització de la política. Ha de reflectir la diversitat ètnica i cultural de la vostra comunitat, i incloure persones amb diferents habilitats, especialment en organització, logística i finances, comunicació i facilitació de grups.
- **Concedir prioritat als objectius comuns.** El millor lloc per començar és tenir clar com voleu canviar i millorar el vostre territori. Plantejar els vostres objectius és la millor manera de fer que més gent s'involucri en el procés, particularment persones sense un interès previ en la política electoral. Sortiu i pregunteu a la gent què opina sobre el seu barri i com el canviaria. Posar l'èmfasi en els objectius compartits, en lloc d'embarcar-se en negociacions potencialment divisives sobre qui ha d'anar com a candidata, és també una bona manera d'atreure persones de diferents procedències i de diverses organitzacions, i crear així un sentiment de finalitats compartides.
- **Presentar públicament la vostra plataforma.** Establiu alguns objectius i valors bàsics i convideu la gent a participar en el procés de construcció. És important definir només els pilars bàsics del projecte i deixar marge perquè la gent s'involucri en continuar donant-li forma.
- **Aprofitar la intel·ligència col·lectiva.** Convideu la gent a aportar idees sobre com millorar el vostre barri, poble o ciutat, i delibereu sobre com fer-les realitat.
- **Caminar pels carrers i pujar escales.** Als carrers i a les places és on es tenen lloc les relacions, i a les llars i als patis és on es

reproduïen les vides. Assegureu-vos que preneu seriosament aquests espais i la seva gent; valoreu el que fan perquè la vida a la ciutat sigui possible. No limiteu el vostre abast només a partits i moviments socials; feu un esforç especial per arribar a aquelles persones que estan desconnectades políticament i les veus de les quals sovint no són escoltades.

- **Comunicar de forma diferent.** Utilitzeu la cultura, la música, l'art i els mems per fer de la política una cosa entretinguda. Des de trobades per prendre el te (o el vermut) en centres comunitaris locals, fins a cartells i campanyes en els mitjans socials, centreu-vos en el que té sentit per a vosaltres i no penseu que heu de fer-ho tot. Parleu i escriviu com persones normals, utilitzant un llenguatge col·loquial i evitant l'argot activista o ideològic. Recorreu a la geografia, història i cultura locals quan hagueu de triar noms, símbols o consignes per a la vostra plataforma. (Veure el capítol 10)
- **Posar a prova el suport popular a una candidatura potencial.** Una manera de legitimar la decisió de participar a les eleccions és establir l'objectiu de reunir cert nombre de signatures de suport a una declaració dels vostres propòsits i valors (per exemple, l'u per cent de la població de la ciutat).
- **Decidir qui serà la vostra candidata.** No us preocupeu si escolliu personalitats reconegudes i carismàtiques, però assegureu-vos que hi hagi mecanismes per fer-los rendir comptes. Considereu la possibilitat de convocar primàries obertes, però sigueu conscients dels riscos d'avivar divisions internes. Trac-teu de fomentar la col·laboració en lloc de la competència en els processos de selecció de candidates, i formeu equips que reflectixin la diversitat del vostre moviment.

Les petites victòries i la política del fer

Estimular la participació és més fàcil de dir que d'aconseguir. Segons la nostra experiència, és fonamental generar una cultura política orientada a l'acció. La majoria de la gent no disposa de molt temps lliure per dedicar-lo a assemblees on es debat com enderrocar el capitalisme o redactar reglaments interns. Volen sentir que el temps que dediquen a qualsevol procés polític és útil; que estan contribuint a transformar les seves comunitats. Baseu la vostra plataforma en la política del fer en lloc de debatre. Procureu trobar una funció per a cada persona que vulgui involucrar-s'hi, ja sigui repartint cartells, recaptant fons o encarregant-se del càtering, i concediu a cada grup de treball o assemblea certa autonomia, perquè provin les seves idees mitjançant processos d'assaig i error.

La política basada en l'acció contribuirà que aconsegiu petites victòries que demostraran que el canvi és possible. Assolir resultats concrets, encara que siguin limitats, apodera a la gent i fa que continuï motivada per afrontar desafiaments grans..

EXEMPLES

MANIFEST DE GUANYEM BARCELONA, 2014, BARCELONA

Rescatar la democràcia dels poders que la tenen segrestada és un repte difícil, ambiciós, però al mateix temps apassionant. Exigeix la gestació de nous instruments d'articulació social i d'intervenció política on es trobi la gent organitzada i la que comença a mobilitzar-se. La que porta temps lluitant i la que se sent estafada però anhela il·lusionar-se amb un projecte comú.

Per això impulsem aquesta plataforma ciutadana. Per construir una candidatura de confluència, amb vocació guanyadora, de majories. Una candidatura que entusiasmi, que tingui presència

als barris, als llocs de treball, en el món de la cultura, i ens permeti transformar les institucions en benefici de la gent.

No volem ni una coalició ni una simple sopa de lletres. Volem defugir les velles lògiques de partit i construir nous espais que, respectant la identitat de cadascú, vagin més enllà de la suma aritmètica de les parts que els integren. Pensem que la nostra ciutat reuneix les condicions per fer-ho possible.

“MANIFEST POPULAR”, TAKE BACK THE CITY, LONDRES

Take Back the City va ser creada per professores i joves de Londres amb la intenció de posar en dubte l'agenda convencional del “que tot continuï igual” a les eleccions municipals de 2015. Amb aquesta finalitat, van elaborar un Manifest popular després de reunir-se amb 75 grups diferents de tota la ciutat i preguntar “Què voleu de Londres? Com seria un Londres més just?” El procés admetia les propostes per Internet, però es va donar prioritat al tracte personal fent un esforç especial en consultar col·lectius marginats com les treballadores de la neteja i les persones sense sostre que vivien en refugis. En total, es van recollir prop de 2.000 propostes per al manifest. Les activitats de la plataforma es van finançar mitjançant micromecenatge (crowdfunding), amb donacions de mitjana de deu lliures.

RECOLLIDA DE SIGNATURES, COMÚ DE LLEIDA, LLEIDA

La legislació espanyola permet que grups de residents locals puguin presentar-se a les eleccions sense ser membres d'un partit polític. Qualsevol grup que aconsegueixi reunir un cert nombre de signatures de suport (determinat per la quantitat d'habitants del municipi) pot presentar-se als comicis com a "agrupació d'electors" per un mandat. El 2015, l'objectiu a Lleida –una ciutat rural amb una població de 139.000 habitants– era reunir 1.500 signatures en vint dies. Un grup de persones de la ciutat, procedent dels moviments socials, va elaborar un manifest comproment-se amb la transparència, la participació i els comuns, i van aconseguir 2.000 firmes de suport per poder presentar-se com a "Comú de Lleida". En aquests comicis l'agrupació va obtenir dos representants en el Consell Municipal.

MANIFEST COL·LABORATIU I CAMPANYA ELECTORAL, MUITAS PELA CIDADE QUE VOLEM, BELO HORIZONTE

El 2015, gent dels moviments socials de Belo Horizonte va començar a considerar la possibilitat de presentar-se a les eleccions locals i va constituir Muitas. Entre març i novembre, la plataforma va recórrer parcs, places, escoles i espais públics per recollir propostes de les veïnes sobre els problemes de la ciutat, des de la contaminació fins a la mobilitat i la violència urbana. Basant-se en els resultats d'aquest procés, es va redactar un "Manifest per la ciutat que volem". El caràcter col·lectiu del procés li va atorgar legitimitat, i el text mateix va contribuir a deixar clara la identitat política de la plataforma.

El partit polític PSOL es va incorporar al projecte el 2016, atorgant a Muitas el dret legal a participar en els comicis municipals. Muitas va donar prioritat a la diversitat ètnica i de gènere en la seva llista de dotze candidates, incloent-hi les primeres candidates indígenes i transsexuals en la història de la ciutat.

Més de 200 persones van participar en els grups de treball durant la campanya electoral d'octubre de 2016, incloses dissenyadores i artistes que van donar les seves obres per reunir fons. Algunes músiques locals van compondre *jingles* per a cadascuna de les candidates, i un grup de "biciactivistas" amb altaveus va recórrer la ciutat difonent cançons i portant pancartes amb les cares de les candidates. Menys de dos anys després d'haver-se constituït, Muitas va obtenir 35.000 vots i dues representants en el consell municipal.

PRIMÀRIES OBERTES, MOVIMENT VALPARAÍSO CIUTADÀ, VALPARAÍSO

El 2016, una aliança de nous partits polítics nacionals, com el Moviment Autonomista, membres d'iniciatives polítiques locals, de moviments socials, del sector de la cultura, estudiants i personal universitari i persones que treballen en el petit comerç van confluïr per crear el Moviment Valparaíso Ciutadà. El moviment va celebrar unes "primàries ciutadanes" autogestionades per escollir la seva candidata a l'alcaldia entre sis postulants. El procés de primàries, que va implicar distribuir urnes en associacions d'estudiants, parcs, comerços, centres comunitaris i seus de sindicats, va servir com a invitació a les veïnes perquè s'involucreassin activament en política. En total, a les primàries van votar 5.200 persones, i el guanyador, Jorge Sharp, va aconseguir ser elegit alcalde a les eleccions municipals d'octubre de 2016.

La participació horitzontal és una de les millors maneres de trencar amb les estructures tradicionals de poder i autoritat. Però en una plataforma municipalista no n'hi ha prou amb permetre la participació oberta. Cal que ens esforcem activament per assegurar que les dinàmiques de poder tradicionals no es reproduïxen en els processos participatius. Això vol dir utilitzar tècniques de facilitació que prestin atenció a la paritat de gènere i a la representació d'altres formes de diversitat a l'hora de concedir la paraula, limitar el temps de cada intervenció, i aportar una varietat de mecanismes perquè la gent contribueixi amb les seves idees més enllà de les reunions públiques (debats en grups petits, targetes amb propostes, participació digital, etc.). També implica ser conscients de la poca disponibilitat de temps que alguns sectors de la població poden tenir per a la participació política; els processos participatius han de ser breus i eficients en temps, sense oblidar proporcionar atenció infantil en els llocs de reunió i modular les hores en què es realitzen les trobades i assemblees.

Recomanacions del grup Marea feminista de la plataforma municipalista Marea Atlàntica, A Corunha

1. Quan arribis a l'assemblea, procura evitar seure en el lloc més important.
2. Tot i que vulguis seure amb persones políticament afins a tu, és millor que ho facis amb les que no pensen exactament com tu, i especialment amb dones.
3. Quan s'obri el torn de paraules, no siguis la primera a parlar, i recorda que no està malament deixar uns minuts de reflexió a les que tenen més dificultat per expressar les seves idees.
4. Quan intervens en un debat, considera si el que diràs no ha estat ja dit per algú o si cal repetir-ho amb la finalitat d'afegir alguna cosa. En aquest cas, fes referència a la persona que ha expressat primer la idea i afegeix la seva contribució sense repetir el que ja s'hagi dit.
5. Mai tractis de traduir, aclarir o interpretar el que una altra persona hagi dit, especialment si és una dona. Si penses que alguna cosa no està molt clara, demana-li que ho torni a explicar o planteja preguntes concretes sobre allò que et sembli confús.
6. Quan participis en un debat, intenta espaiar les teves aportacions.
7. Intenta sempre tenir en compte quants homes i quantes dones participen en el debat.
8. Intenta calcular quant duren les intervencions dels altres homes i dones del grup i ajusta les teves al temps de mitjana.

9. Tingues en compte la comunicació no verbal, la postura física, i com et sents i com gesticules.

10. Modera el to de veu; cridar o ser massa contundent no farà que la teva opinió compti més.

Les assemblees són espais per a l'intercanvi d'idees en què totes haurien de poder participar-hi. Potser tens totes les respostes, però si no deixes espai perquè les altres hi contribueixin monopolitzaràs el debat.

Les facilitadores hi són per una raó: assegurar que ningú monopolitzi el debat, que totes les veus i perspectives puguin escoltar-se abans de prendre una decisió i que totes puguem veure més enllà de la nostra pròpia perspectiva. Aquesta és la seva funció i hauria de ser respectada.

CONCEPTES CLAU

Intel·ligència col·lectiva

Implica treure partit dels coneixements, la intel·ligència, la saviesa i les habilitats de totes les integrants de la vostra comunitat. Valorar la intel·ligència col·lectiva permetrà que la vostra plataforma aconseguixi coses que semblaven impossibles. Eviteu concentrar l'autoritat i la presa de decisions en persones concretes o camarilles, i afavoriu processos com assemblees obertes, tallers, enquestes i sessions de “pluja d'idees” (*brainstorming*) per comprovar, i desenvolupar encara més, la vostra intel·ligència i les vostres pràctiques col·lectives. Aquests processos us enfortiran per afrontar els coneixements dels experts, les jerarquies i els atacs dels vostres adversaris. Assegureu-vos sempre de fer ús dels coneixements de la gent afectada per la política, no només dels especialistes o experts.

**EINES
I RECURSOS**

Taula rodona Ciutats Sense Por

“Com crear una candidatura municipalista participativa”

https://youtu.be/FQzbOVA9_s8

Manifest Guanyem Barcelona

<https://guanyembarcelona.cat/signa/>

Como Ganar la Ciudad En Comú, Barcelona En Comú

<https://barcelonaencomu.cat/sites/default/files/guia-para-ganar-la-ciudad-cast.pdf>

“Ara toca guanyar”

Vídeo que explica el procés de construcció de Barcelona En Comú

<https://youtu.be/v5Bqh-2fsyU>

“Només sense tenir deutes amb els bancs podem dir i fer el que realment creiem que és millor”

Miguel Ongil

Podemos Madrid

“Un codi ètic no és la manera de fer-se infalible a la corrupció, sinó el mecanisme perquè quan algú actuï de manera incorrecta, pugui ser apartat del seu càrrec”

Ximo Balaguer

Barcelona En Comú

Xavi Ferrer (Barcelona En Comú), **Susi Capella** (València En Comú), **Pantxo Ramas** (CongBasaglia Trieste) i **Yolanda Sánchez** (Barcelona En Comú)

CONTEXT

La manca de legitimitat que pateix actualment el sistema polític es deu en gran mesura a la corrupció i als vincles existents entre els grans partits i els grans poders econòmics. *Portes giratòries*, agendes ocultes, obsequis i regals personals, dinasties familiars en càrrecs públics, suborns, robatoris, préstecs dels bancs per finançar les campanyes electorals, entre d'altres, han derivat en una desconfiança total en la política institucional

En aquest context, és ineludible que els que fan política prenguin un **nou compromís** amb la ciutadania. Aquest canvi ha d'anar acompanyat d'unes noves "regles de joc" que vagin més enllà de desenvolupar "les polítiques bones" i creïn una nova ètica política que aposti per democratitzar radicalment tant la política com l'economia.

Per això, moltes candidatures estan incorporant la definició d'un nou contracte entre la ciutadania i les persones escollides per a càrrecs públics. Això inclou noves formes de finançament que permetin als partits mantenir la independència dels bancs. Aquest nou codi ètic és especialment clau en l'àmbit municipal, on el contacte entre representants polítiques i la gent és més proper, i on la participació és imprescindible per tenir una societat democràtica. És des del municipalisme des d'on aprofitem aquest context per crear un nou codi ètic i des d'on creem noves formes de finançament obertes i independents dels bancs.

- **El codi ètic (CE) ha de ser útil a l'organització per: democratitzar la presa de decisions i la responsabilitat interna, promoure el finançament col·laboratiu**, confinat en una àmplia base de finançament per ser independent dels bancs i els grans donants; ser lliure de fer política contra els poders econòmics, **obtenir informació financera i principis ètics per contractar, eliminar privilegis i prevenir la corrupció i assegurar un procés obert i mètodes per a l'elecció** de personal tècnic i càrrecs de confiança.
- **Ser exigent però també realista** i, per tant, permetre el funcionament de l'organització. Un bon codi ètic mostrarà a la societat el compromís de la seva organització amb l'ètica política, d'una manera real, implementable i pràctica.
- **Ser obligatori** per a tots els membres i col·laboradors, totes hem de treballar amb aquest acord.
- **Ser avaluable**. L'organització ha de reconsiderar com complir els seus compromisos i estar preparada per canviar-lo, si cal.
- **Ser concret**. A més del CE, s'ha de fer un reglament del CE, on s'evitin les regles imprecises i es determinin mecanismes senzills per mesurar el seu compliment.
- **Ser comprensible**. Un CE és una eina per construir una organització saludable, de manera que ha de ser de fàcil comprensió, tant dins com fora de l'organització.
- Per definir els punts principals d'un codi ètic són **necessàries assemblees i grups de treball**.
- Es recomanen els següents tres passos principals en el **procés d'elaboració del codi ètic**: primer, construir un ampli consens al voltant d'uns principis, amb unes negociacions que involucren tots els actors que participaran en la candidatura; després,

definir un primer esborrany del codi així com les eines per fer canvis abans de la votació final; i finalment, definir un protocol per modificar el codi quan sigui necessari i l'òrgan que vetllarà pel seu compliment.

Els següents continguts **han d'estar combinats de forma coherent en el codi ètic**: límits salarials, normes per evitar la creació de noves elits polítiques que viuen de la política sense servir a la ciutadania, mecanismes per feminitzar la política, criteris per mantenir la independència dels bancs i altres entitats, límits de mandat, regles per evitar conflictes d'interès per regular l'activitat de les persones candidates quan estan en actiu i també un cop abandonin el càrrec i compromisos relacionats amb la transparència de l'activitat política.

Com aconseguir financiació?

Un altre pas fonamental en el moment que una plataforma municipalista prepari la campanya política és el procés d'aconseguir-ne el finançament.

- Les campanyes polítiques són més costoses que els recursos de què se sol disposar, i al mateix temps s'exigeix gran transparència a les nostres organitzacions. La creativitat i determinació per demanar diners són dos factors d'èxit. **La clau està en pensar que el finançament no és una cosa merament monetària, sinó també una eina política.**
- Es tracta de ser eficients i ser capaces d'arribar a les possibles donants (ja siguin activistes o simpatitzants), i per aconseguir-ho **és essencial ser flexible i definir diferents accions per a diferents objectius, públics i canals.** Tenir en compte la bretxa digital és clau, ja que no totes les persones fan el mateix ús d'internet.

- **Crear confiança és el més important:** cal ser real, transparent i proper, no només semblar-ho. Els diners no han de ser una barreira per a col·laborar amb un grup, sinó una manera de mostrar que confies en el projecte; així doncs, no s'ha de convèncer perquè no és un gran esforç, sinó perquè fer-ho val la pena; i fer-ho, a més, d'una manera determinada és un acte polític transformador. **El finançament és també una forma d'activisme i de ser part del moviment que volem.**
- Perquè la recaptació de fons sigui un èxit, **ha de mobilitzar tota l'organització i convèncer** les veïnes, la teva tia i tu mateix que el finançament col·lectiu és desitjable i necessari.

Eines per finançar-se:

- **Crowdfunding.** Petites quantitats; moltes persones; decisió emocional. ¡Qualsevol ho pot fer!
- **Microcrèdits personals.** Grans quantitats; tractament formal amb un contracte. El públic objectiu són les persones que hi estan involucrades o no, però confien en les persones involucrades (parents, amigues, etc.)
- **Marxandatge.** Normalment s'acaba convertint més en un element de màrqueting que no pas en una eina important per recaptar fons. Va dirigit sobretot a activistes i en general –a menys que es faci una gran campanya–, és més important que les persones facin servir la nostra samarreta que els diners que n'obtidrem de la venda.
- **Contribucions regulars.** Es recomana mantenir una àmplia base de donants per cobrir les despeses estructurals. També es pot utilitzar crowdfunding i microcrèdits per finançar projectes i campanyes particulars.
- **Altres:** donacions periòdiques o individuals, subvencions electorals, donacions no econòmiques.

EL PROCÉS DE CROWDFUNDING, BARCELONA EN COMÚ, BARCELONA

La captació de fons va ser un gran desafiament des del principi. Es van pensar moltes opcions, però no era possible trobar ni la manera ni el moment per començar. Posteriorment, es van adonar que era el propi grup el que no es trobava còmode fent-ho.

“Sol no pots, amb amics i amigues, sí”. Calia superar aquesta por i generar una “onada” d’alegria al voltant de finançament, i es va fer explicant-ho a totes les persones que es va poder: es va participar en totes les reunions de Barcelona En Comú per explicar la importància de la campanya de crowdfunding; es van organitzar reunions durant els esdeveniments públics, es va anar als grups de barris per coordinar la venda de marxandatge i es van fer campanyes per promoure un model de microcrèdit, explicant a cada persona els detalls tècnics del mateix: “un màxim de deu mil euros, un préstec d’un any, sense interessos...”. Tot sonava com un disc ratllat i aquesta va ser exactament la clau de l’èxit.

Les donacions van acabar superant els 90.000 euros, els microcrèdits es van elevar a més de dos-cents i centenars de persones van estar involucrades en la campanya. D’aquesta manera es va posar de relleu que l’ètica de l’organització no era només un codi, sinó una aventura viva i comuna, feta de persones, composta de discussions, dubtes, eleccions i errors; i que convertir tot això en un esforç col·lectiu és el que donava una nova ètica a Barcelona En Comú.

BONS REEMBORSABLES I BONS DONATIU, VALÈNCIA EN COMÚ, VALÈNCIA

Per finançar la campanya de les municipals de 2015, València en comú va llançar a la venda els **Bons reemborsables i Bons Donatiu** per polititzar la recerca de diners i fer-la més democràtica.

Ho van fer amb tres objectius clars. En primer lloc, preservar la independència i no recórrer a la banca per aconseguir finançament: preferir endeutar-se amb la ciutadania i no amb algun banc.

En segon lloc, garantir el compliment d'identificació de cadascuna de les persones que adquirien un bo. El que era un requeriment exigít pel Ministeri a través de la llei de finançament de partits polítics, el van convertir en un mecanisme de transparència per dir públicament –i no només al Ministeri– qui havia finançat la plataforma. En tercer lloc, trencar la bretxa digital i oferir la possibilitat a aquelles persones que no tenien accés a Internet o que per edat no sabien fer anar bé les noves tecnologies, de poder realitzar donacions econòmiques, ja sigui comprant Bons Donatiu o concedint minicrèdits amb Bons Reemborsables.

Al final, un 56% dels ingressos en campanya van provenir dels bons, cosa que va permetre organitzar una campanya electoral més propera i més al carrer, no només pels 10.000 euros recaptats, sinó perquè la venda itinerant pels barris de la ciutat va esdevenir un element clau, ja que era València En Comú qui s'apropava a la gent per demanar una aportació econòmica o un minicrèdit, i d'aquesta manera explicar la candidatura, mostrant no només amb paraules sinó també amb fets que ja estaven fent una política diferent, propera a la ciutadania, participativa, oberta i barri a barri.

CODI ÈTIC, MAREA ATLÀNTICA, A CORUNHA

Davant la necessitat de crear una nova legitimitat en un context polític ple de casos de corrupció i tràfic d'influències, es va decidir obrir un procés de debat per veure quines eren les demandes i les desconfiances que la gent del carrer podria tenir davant d'una nova plataforma electoral.

En el procés es van recollir moltes idees, i es van agrupar de manera que tinguessin una coherència i una cohesió interna, perquè fossin entenedores, i perquè els compromisos presos fossin clars i públics. D'aquesta manera es va crear el codi ètic de Marea.

Per millorar això, es va redactar d'una forma senzilla i propera, i es va acompanyar el text amb hashtags i amb dibuixos, i encara que l'impacte d'una iniciativa així és sempre difícil de mesurar, sí que va generar repercussió mediàtica i va ser una de les seccions

més visitades de la web durant la campanya, i #UnaPersonaUnCargo, la limitació de salaris o #Transparencia van ser alguns dels temes que es van comentar durant la campanya, tant en els mitjans com al carrer.

Així, tant el procés com el resultat obtingut van obrir un nou escenari polític on, més enllà d'allò a què obliga la llei, es va generar l'obligació d'un compromís més ferm amb els valors democràtics, la transparència i el finançament ètic.

“POT COMÚ”, BADALONA EN COMÚ, BADALONA

Com a conseqüència del límit salarial autoimposat com un dels compromisos del codi ètic, es generava una diferència entre el sou màxim (3,5 vegades el salari mínim interprofessional) i el sou pagat als càrrecs públics de Badalona En Comú per l'Ajuntament.

A aquesta quantitat se la va anomenar “excedent de sou”, i cada càrrec públic l'havia de posar en un “pot comú”. Amb l'objectiu de donar bon fi a aquests excedents, es va pensar en destinar-lo a projectes socials, que serien escollits de manera participativa en la iniciativa “Pot comú”, que des de llavors està funcionant, i que ja en la seva primera edició 2015-2016 va comptar amb una aportació total de 30.000 €.

FEMINITZAR LA POLÍTICA

El codi ètic ha d'incloure aspectes per transformar i feminitzar la política, conscients de la complexitat que suposa entrar en un món amb procediments, horaris i dinàmiques de relació i exposició pública profundament masculinitzades. Fer la vida política més humana, més horitzontal i més col·lectiva és clau per introduir alguns principis feministes a l'acció política. Pensar una nova ètica sobre com es vinculen la representació política i la ciutadania és una manera d'obrir el debat sobre la participació, la representació i transparència, però també sobre la conciliació i sobre com volem compaginar el nostre treball productiu i de cures reproductiu. Alhora, pensar en finançar-nos de manera col·laborativa i descentralitzada és una forma de prendre una decisió col·lectiva amb major autonomia i un compromís de tu a tu, on la relació de confiança i proximitat es fa imprescindible.

**CONCEPTES
CLAU**

Codi ètic

Principis de funcionament que eliminen els privilegis dels que es dediquen a la política a través de diferents eines com límits als sous, agendes públiques, eliminació de primes, impossibilitar les portes giratòries, etc. S'entén com un “contracte ètic” entre les persones que ocupen un càrrec i la ciutadania.

Crowdfunding

Campanya ciutadana, popular i descentralitzada per aconseguir finançament i alhora generar participació i compromís amb el projecte polític. Busca ser viral, boca-a-boca, i democratitzar l'obtenció de fons. Té com a objectiu l'apoderament col·lectiu i no tenir dependència de ningú en concret, de manera que més que tenir algunes persones que posin molt és preferible tenir-ne una gran quantitat que posin poc.

**EINES
I RECURSOS**

Taula rodona Ciutats Sense Por

“Codi ètic i finançament”

(EN): <https://youtu.be/DA89fUCZTiU>

Codi Ètic de Barcelona En Comú:

https://barcelonaencomu.cat/sites/default/files/01_codi_etica_cat.pdf

“El que és fonamental és com ho fem perquè els que s'acosten a les nostres organitzacions sentin que estan transformant la realitat”

Caren Tepp

Ciudad Futura

ORGANITZANT UNA PLATAFORMA MUNICIPALISTA: ESTRUCTURA I CONFLUÈNCIA

Marta Junqué (Barcelona En Comú), **Caren Tepp** (regidora a l'Ajuntament de Rosario) i **Mariano Fernández** (Marea Atlántica)

CONTEXT

El municipalisme va més enllà de canviar les polítiques públiques o enviar gent “millor” a les institucions, també vol canviar les formes de fer política, recuperar la ciutat i les seves institucions i transformar-les amb la força de la gent per posar-les al servei del bé comú. No ens conformem amb un bon programa electoral o amb unes líders llestes i compromeses. Volem ser protagonistes d'un projecte col·lectiu. Per tant, l'organització d'una plataforma municipalista és clau per al seu èxit, tant en el moment de la seva creació com en la seva consolidació i estabilització. Les nostres organitzacions han de ser un reflex de la política transformadora per la qual apostem: la democràcia interna, la feminització de la política, el treball en xarxa i la intel·ligència col·lectiva.

Som conscients que cada context local és divers, cada un amb tradicions, cultures polítiques, organitzacions, moviments i partits i cada organització ha d'estructurar-se de la manera més útil per servir al projecte. No hi ha receptes segures sobre quina és l'estructura d'una plataforma municipalista però fruit de totes aquestes experiències, en el següent apartat s'apunten els punts en comú que comparteixen la majoria de plataformes municipalistes sobre el model organitzatiu.

La confluència va més enllà d'una coalició de partits. Com construir la confluència?

L'organització de les plataformes municipalistes ha d'assegurar que totes les persones puguin participar en igualtat de condicions, especialment les que no tenen experiència prèvia en política electoral. El repte és crear una organització que inclogui i es basi en l'experiència dels moviments i partits polítics existents, però que sigui més que la suma de les parts. L'element central d'aquest procés **és la confluència**.

- **Desbordament ciutadà.** En crear la plataforma hem de ser capaces de fer una crida àmplia a la ciutadania no organitzada perquè conegui i participi del nou espai polític i les seves lluites i les seves activitats.
- **Posar els objectius per davant de les sigles.** La confluència significa treballar les relacions amb els diferents agents, no només amb partits polítics sinó també amb les veïnes i moviments socials, que comparteixin els objectius i línies d'acció per poder sumar esforços.
- **Treballar conjuntament a partir d'objectius i projectes concrets.** Desenvolupar processos que permetin identificar els objectius i les propostes concretes d'acció que facilitin articular i coordinar agents i persones diverses; partint d'un enfocament que prioritzi la proximitat i el municipalisme.
- **Fomentar el lideratge ciutadà.** És important que es visualitzin cares noves en política i que generin un ampli consens entre tots els membres de la plataforma. S'ha de fer un esforç per identificar i incorporar en el projecte persones que puguin contribuir al seu desenvolupament i implementació amb diferents perfils (polític, tècnic, comunicació, relat, etc.).
- **Participació a títol individual.** Una norma fonamental per a la radicalitat democràtica i la feminització de la política és que les persones hi participin a títol individual (independentment del

seu càrrec orgànic, institucional o social) i que no representin quotes d'altres organitzacions o partits.

- **La generositat com a valor principal.** Una confluència requereix altes dosis de generositat individual a favor del projecte comú, dels objectius concrets a aconseguir. En aquest procés és important valorar tant l'experiència prèvia dels activistes com la frescor de les persones que participen per primera vegada en un procés.
- **Fomentar la permeabilitat i la “doble militància” de les persones activistes.** La relació i convivència amb moviments socials, organitzacions civils o organitzacions polítiques amb nivells organitzatius supramunicipals és un dels punts més complicats del procés. És molt important que la plataforma sigui permeable a les demandes dels moviments socials i oberta a la participació de les activistes. La “doble/triple/quàdruple militància” de les activistes amb altres plataformes és molt desitjable, tot i que complexa de gestionar.

Com estructurar la plataforma perquè respongui a la radicalitat democràtica i la feminització de la política?

- **Òrgans de decisions col·legiats que trenquin amb les dinàmiques verticals, que garanteixin la paritat de gènere i que promoguin els lideratges col·lectius.** En crear l'estructura organitzativa de la plataforma s'ha de fomentar que els òrgans no siguin unipersonals, que tinguin paritat de gènere (mínim, 50% de dones) i que facilitin la presa de decisions per consens.
- **El territori** (“la trinxera de la proximitat”, a la qual es refereix Iago Martínez) **és fonamental que estigui ben representat en model organitzatiu i sigui viu.** La força del municipalisme està basada en assemblees de barri o unitat mínima de divisió espacial. Les activistes de barri desenvolupen una funció frontissa entre l'organització i els altres moviments locals i també arrelen l'organització en l'àmbit quotidià i li ofereixen controls de realitat constants.

- **Flexibilitat organitzativa i capacitat d'adaptar-se a les necessitats de cada context.** El model organitzatiu s'ha d'adaptar a un context determinat, a les necessitats de cada fase de l'organització i també aprendre dels errors per a millorar. Ha de ser un element viu i prou flexible però amb uns espais bàsics (de treball, participació i presa de decisions) prou estables per permetre afermar una cultura organitzativa orientada als valors i principis. L'equip tècnic ha de ser coherent amb l'estructura de l'organització i les dinàmiques de funcionament intern.

- **Col·laboració i permeabilitat entre l'espai del grup municipal i el de l'organització.** Mantenir una organització viva i permeable mentre es governa no és un repte fàcil. En cas que la plataforma sigui al govern municipal, és fonamental mantenir vius tant l'espai institucional (format pel grup municipal, regidores, conselleres de districte, etc) com l'espai de la plataforma. S'han de fomentar dinàmiques de reflexió i co-decisió perquè tots dos espais siguin permeables i comparteixin estratègies respecte als objectius i les dinàmiques de funcionament intern dels dos espais.

- **Crear diferents espais de participació i de presa de decisions.** Les decisions han de ser fruit del debat i la votació a través de procediments fàcilment comprensibles. Per tal d'oobeir els principis de democràcia interna, tots els espais haurien de basar-se en el treball en xarxa i fomentar la intel·ligència col·lectiva.

- **Crear rols i tasques disponibles per a tots els nivells de compromís amb la finalitat de maximitzar la inclusió.** Per cuidar l'organització, és fonamental una participació flexible, que sigui capaç d'anar més enllà de formats presencials, continuats i que fomenti la cura, la conciliació i la diversitat amb la distribució dels temps/tasques.

- **No suprimir el conflicte.** La crítica interna i la diversitat d'opinions fa créixer l'organització. El conflicte hauria de ser incorporat com un element revitalitzador i s'hauria de procurar la

recerca de consens a través del debat honest i obert, que serveixi per apropar posicions i trobar solucions, en lloc de prendre decisions per majoria mínima creant una situació de “vencedores i vençudes”.

EXEMPLES

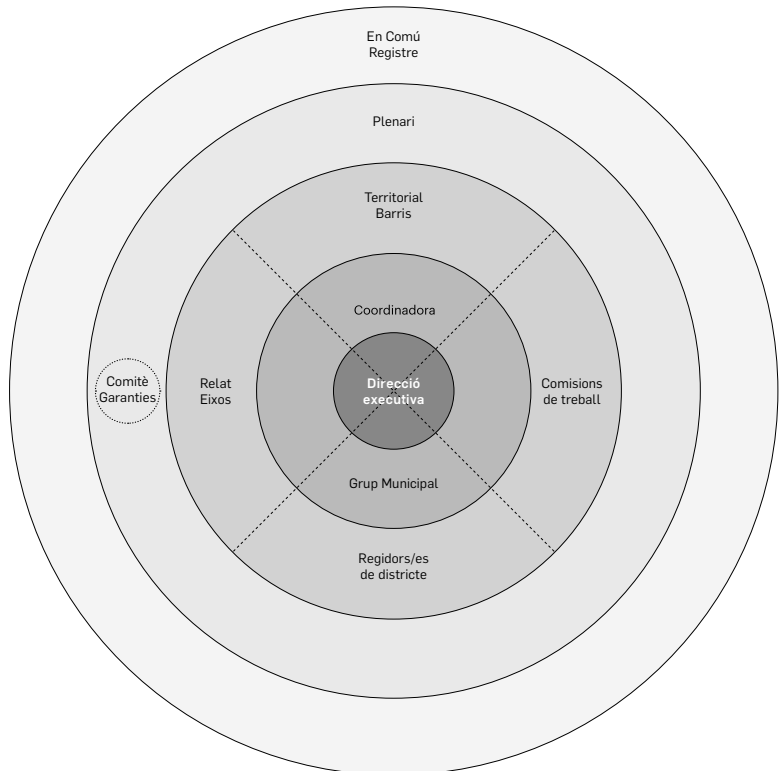
UN MODEL ORGANITZATIU BASAT EN DEMOCRÀCIA INTERNA, EL TREBALL EN XARXA I EL FOMENT DE LA INTEL·LIGÈNCIA COL·LECTIVA, BARCELONA EN COMÚ, BARCELONA

L'estructura de Barcelona En Comú la formen diferents àmbits de participació, de presa de decisions, reflexió i comissions de treball. Els espais de participació més importants són:

- **El Comú**, que inclou unes 15.000 persones que són al registre de l'organització encara que no participin en cap espai de treball. Aquest espai és el màxim òrgan de rendició de comptes i presa de decisions tant polítiques com organitzatives. Hi participen a través d'una plataforma online.
- **El Plenari**, en el qual es prenen les decisions més estratègiques i és obert a totes les activistes que participen en algun grup de treball o territorial de la plataforma. Actualment està format per aproximadament 1.500 persones.
- **La Coordinadora**, espai format per persones escollides de tots els espais i que s'encarrega de marcar l'estratègia política de l'organització. Inclou, també, un nombre determinat de membres del grup municipal.
- **La Direcció Executiva**, que està formada per un nombre reduït de membres elegits per les activistes i s'ocupa de prendre decisions operatives i d'executar les estratègies i decisions que pren la Coordinadora.
- **Els grups de barri**, formats per activistes de cada barri, els quals han de ser autogestionats i tenir autonomia de funcionament.

Tots els grups de barri tenen un espai de coordinació conjunta anomenat Coordinadora Territorial.

- **Els eixos temàtics**, formats per activistes amb experiència o interès en un tema sectorial concret. S'ha creat un espai de coordinació d'eixos i generació de relat que es reuneix cada dues setmanes anomenat Coordinació de Relat
- **El Comitè de Garanties**, òrgan independent, escollit per les activistes, responsable de vetllar pel funcionament democràtic de la plataforma i garanteix l'aplicació dels principis de participació igualitària, justícia i transparència.

L'EVOLUCIÓ D'UN MODEL ORGANITZATIU, MAREA ATLÀNTICA, A CORUNHA

Marea Atlàntica va néixer l'estiu del 2014. El seu naixement va ser complementat a nivell orgànic per una estructura que combinava el principi d'innovació democràtica amb les necessitats més evidents en un procés organitzatiu: apoderament, extensió territorial i creació de discurs. Per a això, la Marea es va organitzar amb tres òrgans fonamentals: la “**Rede**”, l'òrgan deliberatiu, de manera plenària i amb competències en les decisions estratègiques, el **grup d'Obertura**, un òrgan executiu que s'encarregava de les relacions polítiques i la **coordinadora**, l'altre òrgan executiu que gestiona la logística al dia a dia de la iniciativa. Addicionalment, es van crear grups de treball (sectorials i territorials), però que no tenen competències específiques.

El maig de 2015, Marea Atlàntica va guanyar les eleccions locals. Des de l'arribada al Govern, l'acció de Govern es va convertir en un tsunami, ja que anava molt més ràpida que la feina feta pels grups de treball de l'organització, provocant la frustració entre de les activistes dels grups. Per solucionar aquesta ineficiència organitzativa, durant el 2017 es va començar a testar una nova metodologia i forma organitzativa, en la qual es van clarificar les funcions dels grups de treball, assignant-los la funció de construcció d'aliances per enfortir les polítiques públiques, es va treballar més per projectes concrets en lloc de per grans blocs temàtics i, sobretot, es van obrir aquests grups de treball per sumar persones alienes a la vida diària de l'organització. Com a exemple d'aquest canvi, actualment un dels projectes concrets és el d'estudiar els incendis del 2017. Aquest grup de treball està format per persones de diferents sectorials i territoris i també per persones no activistes de l'organització.

Aquesta adaptació organitzativa, aprovada el gener de 2018 en plenari, ha aconseguit una major clarificació sobre el recorregut de la iniciativa política emanada dels grups de treball i aclarir les seves funcions. També ha servit per actualitzar la vigència dels quatre documents rectors del procés (codi ètic, estructura, forma de govern i primàries) i formalitzar que l'actualització d'aquests documents es realitzi de forma bianual.

ELS TRES MOTORS ORGANITZATIUS, CIUDAD FUTURA, ROSARIO

Ciudad Futura és una organització sorgida a finals de 2012 de la confluència de dos dels moviments socials de major desenvolupament a Rosario, Argentina. Aquests moviments estar gairebé una dècada fent militància territorial autònoma abans de fundar Ciudad Futura com a “partit de moviment”, és a dir, com un instrument polític que aposta per seguir expandint les lògiques de construcció dels moviments socials (centrades en la construcció de processos d’autoorganització i institucions no-estatals en barris populars) tant en els territoris com en l’ocupació de l’Estat Municipal. Ciudad Futura va aconseguir que quatre candidates fossin elegides en el poder legislatiu de la ciutat.

Els esquemes organitzatius han anat variant, intentat adaptar-se i potenciar el procés d’expansió i consolidació política de l’experiència. Actualment, Ciudad Futura articula el que denomina els seus **“tres motors” organitzatius**, dissenyats per treballar de forma autònoma però enllaçats per una mateixa estratègia política sostinguda en la intel·ligència col·lectiva.

- El **“motor de la gestió autònoma”** agrupa tots els “projectes estratègics” de Ciudad Futura (institucions no-estatals i cooperatives) com són: les dues escoles secundàries de gestió social, la Universidad del Hacer, la xarxa de consum col·laboratiu Misión Anti Inflación, entre d’altres.
- El **“motor del territori organitzat”** reuneix la militància territorial, que s’organitza al seu torn en col·lectius per cada “seccional” de la ciutat (unitat mínima de divisió espacial de la ciutat, de vegades coincident amb un barri) i en sis Centres de Districte.
- El **“motor del govern real”** integrat pels quatre regidors i l’equip legislatiu (tots guanyen el mateix, destinant la major part de l’ingrés al fons que garanteix l’autonomia financera de l’organització).

A aquestes instàncies se sumen: l'”assemblea executiva”, formada per les coordinadores dels grups dins dels tres motors, l'”assemblea de militants”, formada per tota persona que tingui participació activa en algun espai de qualsevol dels tres motors de Ciudad Futura i l'”assemblea ciutadana”, pensada com a espai obert de diàleg amb la ciutadania per obrir converses polítiques al voltant de la conjuntura des de la intel·ligència col·lectiva.

FEMINITZAR LA POLÍTICA

Feminitzar les nostres organitzacions és una lluita permanent. Es van fent intents i s'assignen recursos (modestos) per pal·liar situacions puntuals com les ludoteques, però són clarament insuficients. Es col·loquen homes i dones a parts iguals en els òrgans clau, però tampoc s'hi arriba. La feminització o despatriarcalització de la política ha de transcendir a l'estructura i les formes de fer. Per això no es pot obviar la relació entre la masculinitat i el poder, important en la construcció identitària dels homes i generalment qüestionada i penada en la socialització de les dones. Serà important doncs construir espais de deconstrucció per a uns i apoderament per a altres. A més, haurem d'utilitzar mètodes per compartir les discrepàncies, gestionar el conflicte i abordar rotundament possibles situacions d'abús. Així mateix, la gestió del temps és clau, els processos participatius necessiten previsió, espais clars i formals de participació, i metodologia (intercalar paraules de dones i homes, controlar el temps i to...). Finalment, sens dubte és un repte assumir tot això des d'una perspectiva de sostenibilitat i cura. Els temps institucionals i d'activisme no acostumen a ser sostenibles i requereixen programes i estratègies (ajudes, programació, adaptació d'horaris, etc.).

**CONCEPTES
CLAU**

Confluència

Per a les plataformes municipalistes, la confluència és l'element central del procés organitzatiu. Es tracta d'aliances entre projectes polítics afins (partits, moviments, plataformes ciutadanes, ciutadania no organitzada) que intenten superar les lògiques de les coalicions tradicionals. En lloc de funcionar en base a quotes de representació o compartiments estancs, basen el seu funcionament en la participació a títol individual de les persones, encara que pertanyin a altres projectes polítics.

**EINES
I RECURSOS**

Taula rodona Ciutats Sense Por

“Organizant una plataforma municipalista”

<https://youtu.be/jyE8omUpFzM>

Estructura organitzativa de Barcelona En Comú.

Explica el model organitzatiu d'aquesta organització després d'haver guanyat les eleccions de la ciutat (l'anomenada fase D).

https://barcelonaencomu.cat/sites/default/files/01_organizacion_fased_cat_def.pdf

Com guanyar la ciutat? Barcelona En Comú (EN, ES; CAT). Explica les idees bàsiques de com organitzar una plataforma municipalista per concórrer a les eleccions locals basat en el cas de Barcelona En Comú de 2015.

<https://barcelonaencomu.cat/ca/post/barcelona-en-comu-publishes-how-guide-winning-back-city-mark-anniversary-electoral-victory>

Ja som 30.000 i serem molts més!

Vídeo que explica els valors de la confluència de Barcelona En Comú.

<https://youtu.be/sTWt2ipXKOY>

Projectant ombres. Chokwe Lumumba i la Lluita per la Justícia Racial and Economic Democracy in Jackson, Mississippi. Kali Akuno. 2015. Explica com es van organitzar localment per aconseguir portar les seves lluites al poder, amb l'elecció de Lumumba.

<https://es.scribd.com/document/352101139/Casting-Shadows-pdf>

“La regla 1-9-90 implica que, en qualsevol campanya de xarxes socials, un 1% de la gent farà el treball de crear continguts, un 9% estarà activa i compartirà o editarà els continguts, i un 90% només els mirarà o consumirà. El nostre objectiu és guanyar la complicitat del 9%”.

Emma Avilés

Activista del 15M

“La retroalimentació entre carrer i xarxa, entre la capa física i la capa digital, genera un apoderament tan gran que quan tenim totes les places ocupades els mitjans mainstream han de parlar de nosaltres i utilitzar el nostre frame.”

Javier Toret

Activista del 15M

COMUNICACIÓ PER AL CANVI MUNICIPALISTA

Adrià Rodríguez (Barcelona En Comú)
i **Alejandra Calvo** (Ahora Madrid)

CONTEXT

Tota comunicació és política, perquè transforma d'una manera o d'una altra la nostra relació amb l'altre i amb el món. La comunicació juga un paper clau en qualsevol projecte transformador i el municipalisme no n'és una excepció. És més, la comunicació política a nivell local és una eina especialment potent en el context actual. Vivim en temps de desconfiança en els partits tradicionals, de saturació comunicativa i de polarització ideològica. Ja no ens creiem les promeses electorals, ni ens fiem dels mitjans de massa. Sovint no escoltem qui pensa diferent i ens bunqueritzem amb "les nostres", sobretot a nivell mediàtic, creant el que es coneix com "la bombolla social".

La comunicació municipalista ens ajuda a trencar amb aquestes dinàmiques a través de la proximitat. Comunicar d'aquesta manera –escoltant a les altres i explicant-nos a elles– té poc a veure amb comunicar des del plató d'un programa de televisió, o la tribuna d'un diari nacional.

L'escala local ens permet aprofitar la comunicació per identificar objectius compartits, més enllà de les diferències, generar un "sentit comú" de barri o de ciutat i sumar per guanyar. Fins i tot quan no aconseguim posar-nos d'acord o sumar l'altre, la proximitat humanitza i feminitza; ens ajuda a entendre'ns i comunicar d'una manera més feminitzadora.

La comunicació política és clau per a les noves propostes municipalistes per diverses raons. En primer lloc, ens permet guanyar en el terreny de l'opinió pública en un escenari de contesa electoral. Segon, és només a través de la creativitat i la imaginació que podem ampliar els límits del que és possible un cop dins de la institució. En tercer lloc, la comunicació ens ajuda en la tasca de construir espais frontissa entre institució i moviment. Finalment, la comunicació municipalista és una arma potent en la lluita contra l'extrema dreta, perquè ens ajuda a generar identitats col·lecti-

ves locals que no es basin en les identitats ètniques ni nacionals. Les històries, la música i les imatges poden generar un sentiment de pertinença als nostres barris i a les nostres ciutats, i fer que ens reconeguem en els nostres veïns, siguin quins siguin els seus orígens.

Per arribar a aquests punts va ser clau, en el nostre cas, anar més enllà de la política tradicional i prendre com a base la innovació tecnopolítica que van suposar els moviments com: Primavera àrab, el 15M, Passe livre, Occupy als Estats Units, Occupy Gezi o YoSoy132. Actualment intentem recollir i aprofitar la tecnopolítica per guanyar les nostres ciutats i posar-les al servei del bé comú.

MINI-MANIFEST

- **Procurar fugir del llenguatge i dels referents de tipus identitari**, sovint vinculats a la tradició clàssica de l'esquerra o al món activista. L'objectiu és interpel·lar gent diversa, gent encara no polititzada, i sumar i arribar a ser majoria.
- **Fer servir un llenguatge proper i comprensible**, fent referència a conceptes concrets (el preu del lloguer, la qualitat de l'aire, etc.) en comptes de conceptes abstractes o teòrics.
- **Actuar en diferents espais mediàtics**, intervenir en diferents espais mediàtics (capes) alhora, incloent l'espai públic, les xarxes socials i els mitjans de comunicació de massa. És important **fomentar la connexió i la retroalimentació multicapa**.
- **Cercar llenguatge i símbols àmpliament coneguts i comparatius**, especialment els que estiguin vinculats amb la geografia, la història i la identitat local, com per exemple l'ús del concepte de les "marees" que fa la candidatura de la ciutat costanera.
- **Comunicar amb rigor**: difondre i emetre informació precisa i veraç. La credibilitat és fonamental per aconseguir un llarg recorregut d'allò que es vol explicar.

- **No n’hi ha prou tenint la raó** ni transmetent informació: comuniquem des de les emocions reals que sentim per connectar i entendre’ns amb la ciutat.
- **Basar-se en el “Sí que es pot”**: fem una comunicació que apoderi, porosa, oberta i alegre, que transmeti la felicitat d’estar transformant la realitat en comú. Utilitzar l’humor i la ironia sempre que sigui possible. La dreta utilitza molt bé l’odi i la por, però el riure és un element clau del llenguatge de la transformació social.
- **Comunicar per confluïr**: creem nous símbols i noves identitats col·lectives integradores amb les quals tothom se senti còmode però que vagin més enllà de la suma de sigles i trajectòries dins del nostre projecte.
- **Impulsar formats i accions “guerrilla”** que apoderin en l’apropiació i ús de les eines comunicatives, que fomentin la cultura del remix, la barreja d’imaginari i l’ús de memes. Només aconseguirem comunicació per al canvi municipalista si hi ha desbordament, si la gent s’apropia del missatge, del llenguatge, del relat i de l’eina i els fa seus.
- **Ser un eixam**: impulsar la comunicació descentralitzada en xarxa i concentrar l’atenció comunicativa en un punt o objectiu determinat i sincronitzar els diferents nodes per aconseguir aquest objectiu; com més persones comuniquem de manera sincronitzada, més lluny arribarà el missatge i més impacte tindrà. Per a això fem servir eines digitals que permetin l’elaboració de continguts col·laborativa i en facin una difusió descentralitzada.
- **No confondre la comunicació amb la participació política**. Les eines digitals difuminen les fronteres de les organitzacions polítiques tradicionals i amplien les formes de participació política. Participar en la comunicació és participar en un relat comú. No obstant això, la comunicació no pot substituir ni ser confosa amb altres formes de participació de caràcter formal: participació en assemblees, reunions, etc. Les eines comunicatives poden

ampliar el ventall de canals per participar-hi però és important no convertir la participació en una qüestió procedimentalista.

- **No confondre la comunicació amb l'organització.** La comunicació és clau per fer créixer l'organització i difondre el relat (per convocar assemblees, o per agrupar la comunitat entorn a un objectiu concret, per exemple), però no pot substituir-la.

EXEMPLES

L'ÀNEC, NE DA(VI)MO BEOGRAD, BELGRAD

El 2 d'abril de 2015, l'Ànec va aparèixer per primera vegada davant del Parlament de Belgrad, just quan les persones diputades estaven aprovant la "lex specialis", una llei feta a mida per a l'inversor darrere del megaprojecte "Belgrade Waterfront". En serbi, la paraula "ànec" també significa estafa. En poques setmanes, aixecat pel 2.000 manifestants, un ànec gegant posava en evidència que tot allò era una estafa, un cas exemplar d'especulació urbanística que inflaria el deute públic i privatitzaria 1,8 km² de la riba del riu Sava.

Després de les eleccions del 24 d'abril de 2016, l'Ànec es va manifestar de nou, davant del Parlament, lluint una màscara pintada. La policia el va requisar i va ser traslladat a l'abocador municipal. Malgrat tot, no va ser la fi de l'Ànec, que tornava a aparèixer en diferents formes i en major quantitat: en manifestacions, en caricatures, en fotos de perfil de Facebook de molts ciutadanes, en il·lustracions de dissenyadors gràfica, en cartells casolans que convidaven a assemblees veïnals, en pancartes, en samarretes i, poc a poc, va arribar als mitjans de comunicació, que van començar a criticar el desenvolupament urbanístic de Belgrad.

L'Ànec s'ha convertit en una icona tan potent, que ha permès que la ciudadania no s'oblidi de la iniciativa Ne da(vi)mo Beograd, ni tan sols quan es va decidir aturar les mobilitzacions i agafar-se un temps per pensar com presentar una candidatura municipalista . L'Ànec comunicava amb claredat i humor el treball dur d'activistes i la ciudadania. D'aquesta manera, es va convertir en el símbol de la resistència i el catalitzador de la participació ciutadana.

El març del 2018, de Ne da(vi)mo Beograd es va presentar per primera vegada a les eleccions municipals. Durant la campanya, un cotxe tunejat a l'estil aviari, anomenat "ànec-mòbil", recorria de cap a cap la ciutat, visitant els focus de l'especulació urbanística i mobilitzant la gent per decidir sobre els seus barris i la seva ciutat.

"DIARIO DEL FUTURO, LA CAPITAL 2021", CIUDAD FUTURA, ROSARIO

El Diario del futuro va ser una intervenció dissenyada per Ciudad Futura en l'última setmana de campanya de les eleccions municipals el 2017. El material en si era un facsímil del diari *La Capital* (el diari de més tirada de la ciutat) que contenia notícies ocorregudes l'any 2021. La idea era mostrar com podia canviar la ciutat si els projectes presentats per Ciudad Futura a l'Ajuntament s'aproven i com podien transformar la ciutat i la vida quotidiana amb l'arribada d'una nova forma de fer política al govern de Rosario. Com el material era idèntic en disseny i redacció a *La Capital*, es convidava la població de Rosario a pensar que els grans canvis que necessitem no són impossibles i moltes vegades són més a prop del que pensem. Es van dissenyar, imprimir i repartir 80.000 exemplars del diari casa per casa i en diversos punts de la ciutat. També es van deixar exemplars en institucions públiques i llocs freqüentats de Rosario.

COMBINANT MITJANS DIGITALS I PRESÈNCIA PÚBLICA, ZARAGOZA EN COMÚN

Durant la campanya de Zaragoza En Común, l'estratègia de comunicació es va centrar en l'ús combinat de les possibilitats que ofereixen els mitjans digitals i una presència intensiva en l'espai públic.

L'ús dels mitjans digitals (xarxes socials, web, missatgeria instantània) no va ser fàcil. D'una banda, van haver de superar un canvi de nom en el cas de Facebook que va obligar a iniciar un nou compte. De l'altra, moltes de les persones candidates no tenien

cap perfil públic anterior en les xarxes socials, i el número u, Pere Santistevé, no tenia vida digital. Tot i aquestes dificultats, van veure com el nombre de seguidors es multiplicava molt per sobre les de qualsevol altre grup polític de l'ajuntament de Saragossa. Això va ser el primer avís que "alguna cosa estava funcionant".

L'altra part de l'estratègia consistia en tenir una presència intensa i distribuïda en l'espai públic de tota la ciutat. D'una banda, durant tots els dies de campanya una carpa instal·lada a la plaça del Pilar, centre històric de la ciutat, funcionava com a centre neuràlgic del moviment i punt de trobada, amenitzat amb un programa intens d'activitats: xerrades, jocs, debats, concerts, actuacions, reunions, etc. De l'altra, en comptes d'un gran míting que concentrés els esforços, van decidir realitzar mítings més reduïts en cadascun dels barris, enmig del carrer, amb els candidats i candidates i persones rellevants (activistes, membres de les associacions veïnals, artistes, etc) dels districtes, la qual cosa els va permetre transcendir a un conjunt ampli de la població.

UN EXEMPLE DE COMUNICACIÓ DE GUERRILLA. MOVIMENT D'ALLIBERAMENT GRÀFIC DE BARCELONA I DE MADRID (MLGB I MLGM, RESPECTIVAMENT).

Grup d'il·lustradors, artistes i dissenyadors implicats en la campanya de les eleccions municipals amb un únic objectiu: aconseguir el desbordament i que la gent s'apropriés i fes seu l'imaginari vinculat a Ada Colau i Manuela Carmena, per aconseguir així guanyar les eleccions. El MLGB i el MLGM estaven integrats per persones que participaven directament en les candidatures municipalistes, però que es van coordinar amb molta gent que sense participar-hi directament van fer col·laboracions puntuals o per objectius concrets. Va ser d'aquesta manera com van generar una gran quantitat d'imatges, il·lustracions i imaginaris i van aconseguir que els professionals creatius de la ciutat se sentissin interpel·lats i implicats en aquesta batalla municipalista. El MLGB i MLGM són un exemple de com fer comunicació de guerrilla, amb projectes totalment oberts als quals tothom es podia sumar, combinant el carrer

i les xarxes, implicant sectors professionals i creatius, per generar un imaginari guanyador.

En comunicació política hi ha un mite que domina els missatges i, sobretot, en domina la forma: el mite del superhome, una persona que engloba totes les temàtiques possibles i les enuncia sense dubtes, mostrant fortalesa i empena, generalment. Si a la candidatura hi ha perfils comunicativament potents s'han d'aprofitar però fugint del gran líder i fomentant el lideratge col·lectiu.

Per invertir el procés del superhome es tracta de: 1. posar en valor els equips de manera constant, transmetre l'alegria del treball en el barri, recollir el desbordament de tota la gent que s'apropa i s'uneix a la campanya per desig propi, 2. construir figures mediàtiques diferents i 3. visibilitzar la xarxa, la interdependència, amb altres projectes, amb altres moviments amb els quals es camina i als quals se'ls ha d'agrair tota la feina feta, amb altres candidatures, etc.

A més, una part important de la despatriarcalització de la comunicació i, en relació a ella, també de la política, té a veure amb deixar de banda dels missatges de guerra, agressius, definitius i doctrinals. En oposició a això, es construeixen llenguatges de proximitat, de cures, que connecten emocionalment amb la gent i les seves dificultats quotidianes, i amb un enfrontament a l'altre basat en l'humor, el sarcasme, la seguretat de sentir-se moltes i juntes, no superiors a l'altre.

**CONCEPTES
CLAU**

Tecnopolítica

Ús tàctic i estratègic de les xarxes digitals i de les identitats col·lectives per connectar cervells i cossos per organitzar-se, comunicar-se i actuar. No és mer “clicktivisme”; el sistema no caurà per uns clics ni per una petició a Change. Ni és “ciberactivisme”, el qual es limita a l’activitat en la capa digital. La tecnopolítica intenta hackejar el mainstream i incidir-hi per portar la gent al carrer; és la retroalimentació entre les capes digitals i físiques.

**EINES
I RECURSOS**

Taula rodona Ciutats Sense Por

“Xarxes Socials”

<https://youtu.be/HVjXpgE5icE>

“Y al final... ganamos las elecciones: el libraco”

Movimiento de Liberación Gráfica. Libre que recopila les il·lustracions de MLGB i MLGM de la campanya electoral de les eleccions municipals del 2015.

“En un context d'austeritat, les habitants de poblacions petites tenim dues opcions: o ens arreglem sense serveis o ens unim, ens organitzem i vam trobar la manera de fer-ho nosaltres mateixes.”

Pamela Barrett

Alcaldessa de Buckfastleigh

“Quan intentes portar a la pràctica polítiques transformadores en un poble petit, has de fer front a interessos arrelats, i aquests no són els de directors de multinacionals, sinó més probablement els de l'amic del teu pare, del teu propi avi o de l'amo de l'adrogueria de la cantonada on compres el sabó.”

Mercè Amich

Regidora de joventut i igualtat a l'Ajuntament de Celrà

EL MUNICIPALISME EN POBLACIONS PETITES I EN ZONES RURALS

Jean Boulton (Independents for Frome),
Mercè Amich (regidora de Juventut i Igualtat a l'Ajuntament de Celrà) i **Laura Bergés** (El Comú de Lleida)

CONTEXT

Sovint, el municipalisme és mal interpretat com una cosa exclusivament relativa a polítiques i qüestions urbanes. En realitat, el municipalisme, com una forma participativa i basada en allò local pot posar-se en pràctica en qualsevol lloc, des de la ciutat més gran fins al llogaret més petit. Per més que reconeguem que les ciutats són un espai particularment rellevant per a l'acció política, també hem de ser prudents davant d'un discurs urbà amb el qual molts bancs, fons d'inversió o operadors se senten còmodes. El moviment municipalista valora les ciutats com a unitats de govern més petites i properes a la gent, per la seva capacitat d'aprofitar la diversitat i generar noves identitats col·lectives o pel seu potencial per reduir les emissions de carboni, però no com a paradisos per a inversors o fonts de mà d'obra precària i barata.

Però per molt importants que siguin les ciutats, no hem d'oblidar que un terç de la població urbana mundial viu en poblacions petites o mitjanes, i que el 45 per cent de les habitants del planeta viu en zones rurals. Qualsevol moviment transformador ha d'estar obert i ser útil a la gent de les poblacions petites i de les zones rurals. En molts països de tot el món hem vist a l'ultradreta afermar-se en aquestes àrees, on la gent s'ha sentit freqüentment abandonada pels polítics nacionals i no se li ha ofert cap alternativa positiva.

D'alguna manera, el municipalisme és més fàcil i més efectiu en pobles petits que en ciutats grans. En primera instància, constituir una plataforma municipalista en una comunitat petita en la qual és possible el contacte directe amb la majoria de les veïnes, implica menors costos de comunicació i models d'organització més senzills. Els relativament pocs obstacles per accedir als

nivells inferiors del govern en les poblacions petites han permès que en molts països florissin noves iniciatives durant els últims anys. Al Regne Unit, per exemple, el moviment de pobles independents (indie towns) ha vist grups de candidates independents, cansades de les lluites partidistes, postular per al govern local i combatre l'austeritat. Aquests moviments permeten que persones de conviccions polítiques, edats i interessos diferents treballin juntes per aconseguir que el seu poble o regió prosperi. D'aquesta manera, poden fer front als desafiaments específics de l'àmbit local, aprofitant al màxim la complexa i peculiar barreja local d'habilitats, talents, actius, geografia, cultura i comerç.

Els moviments municipalistes de poblacions petites i de zones rurals tenen també avantatges un cop accedeixen a l'ajuntament. En primer lloc, el sentiment de pertinença als pobles petits sovint facilita que es generi un sentiment de comunitat i d'objectius comuns per conduir l'acció política i posar-se d'acord en el que cal fer. D'altra banda, com més petita sigui la comunitat, més directes seran les línies de diàleg entre les veïnes i els seus consells municipals; això permet a les conselleres disposar d'una perspectiva més directa i àmplia de les necessitats i prioritats de la comunitat, i així desenvolupar les solucions més adequades. Les poblacions més petites tenen també el potencial d'involucrar directament la gent en els processos de presa de decisions i en fer que les coses passin; i hi ha moltes més possibilitats de posar en pràctica mesures que tinguin un impacte directe. En aquest context, la política independent i participativa, centrada en les agendes locals i que reuneix recursos locals per resoldre problemes locals, està cobrant impuls i recollint èxits en àmbits com el dinamisme econòmic (i un creixement del comerç independent), la reducció de les desigualtats i l'enfortiment d'una cultura innovadora del "sí, es pot".

Per descomptat, també hi ha dificultats: en molts països la tendència a la centralització ha reduït els poders legals dels nivells "inferiors" de l'administració local, o ha eliminat completament aquests nivells reemplaçant-los per institucions regionals grans. Sovint els ajuntaments no controlen les infraestructures de transport ni els pressupostos per a atenció social, educació o salut. Fins i tot en aquells temes en què els ajuntaments tenen poders legals

(com la planificació urbana), sovint disposen de recursos limitats i poc poder fiscal per finançar canvis significatius. Les zones rurals acostumen a fer front a problemes específics, com l'èxode de la joventut i la disminució de la població a causa d'opcions de transport cada vegada més pobres. Les tensions entre diversos nivells de govern, amb les seves agendes i prioritats particulars, poden generar frustracions en els nivells administratius més baixos i esdevenir la qüestió més difícil de negociar per al sector empresarial i els ajuntaments.

Malgrat això, les poblacions petites i les zones rurals constitueixen un dels pols més actius i dinàmics dins el moviment municipalista mundial, i solen ser els primers a guanyar eleccions municipals en els seus respectius països. Hi ha molts exemples que confirmen que la confluència del comerç local, les escoles, els grups comunitaris i la ciutadania compromesa pot provocar canvis importants, tot i els pressupostos reduïts i els poders limitats.

- **No tenir por a l’hora de fer front al poder de les elits polítiques locals:** en les poblacions petites, sovint només es necessita un grup reduït de persones compromeses per crear una alternativa que acabi amb els interessos polítics aparentment arrelats.
- **Realitzar propostes concretes que afecten el dia a dia de las persones del municipi.** Això fa caure estigmes i reticències cap a projectes d’alta càrrega ideològica. La millor manera d’apropar a la ciutadania el canvi que volem al món és fer veure que és viable a nivell local i que podem canviar la realitat material dels habitants dels pobles i ciutats.
- **Fer que la vostra plataforma municipalista sigui tan diversa com sigui possible:** fomenteu la implicació d’una àmplia gamma de persones amb perspectives, capacitats i procedències diverses.
- **Utilitzar els mitjans socials com una eina per escoltar i dialogar però sense oblidar de vincular-vos personalment amb la gent, i a través dels grups comunitaris i comercials, a més dels organismes públics.** En un poble petit, amb la finalitat d’arribar a l’audiència més àmplia possible, utilitzeu una varietat de mètodes per aconseguir implicació: trobades, taulers d’anuncis, diaris, a més dels mitjans socials.
- **Ser imaginatives en un context de poders locals limitats.** En contextos de recentralització i austeritat imposades pels nivells superiors de govern, és fonamental ampliar els límits d’allò que el vostre govern municipal pugui fer, i ser creatives a l’hora de pensar passos petits que puguin transformar les vides de la gent. Procureu reunir els serveis establerts, els grups comunitaris i les empreses comercials, amb les habilitats i els interessos de les veïnes dinàmiques per capitalitzar els recursos locals i “fer més amb menys”.

- **Facilitar la participació** de les veïnes en la presa de decisions proporcionant-los tanta informació com pugueu i procurant que les trobades a l'Ajuntament siguin el menys pomposes possible i més realistes (amb els peus a terra) i orientades a l'acció (per exemple, elimineu els procediments cerimonials, celebren les trobades en hores en què qui treballa hi pugui assistir, feu les sessions en espais públics, garantiu els debats oberts).
- **Crear una visió i una estratègia clares a llarg termini, perfilar i seleccionar opcions i oportunitats;** i sigueu audaces. Els consells locals poden contribuir a crear una visió imaginativa i a estimular tota la comunitat perquè se senti apoderada i capaç d'afrontar els "grans" temes; al voltant de la prosperitat, la igualtat i la sostenibilitat.
- **Posar a prova els límits del poder.** Els ajuntaments petits poden accedir a préstecs, sol·licitar subvencions, acceptar donacions i, amb això, afrontar projectes i iniciatives més ambicioses que les que normalment podrien assumir.

SHARE, INDEPENDENTS FOR FROME (POBLACIÓ 27.000)

SHARE és una “biblioteca de coses” establerta conjuntament per l’Ajuntament de Frome i Edventure, una empresa social local, i s’ha convertit en un exemple dels projectes innovadors, participatius i de cost baix que són habituals a Frome. L’Ajuntament va aportar 7.000 lliures per al seu finançament i vuit joves van posar en marxa la iniciativa com a part de la seva capacitació en la gestió d’empreses comunitàries. SHARE està ubicada en un local comercial prèviament buit pel qual l’Ajuntament paga un preu simbòlic, i bàsicament és atesa per voluntàries.

La biblioteca recicla objectes que d’altra manera acabarien rebutjats i permet que la gent, per un preu mòdic, s’emporti en préstec coses que utilitza esporàdicament o que no pot comprar. Durant el primer mes, la botiga va rebre més de 300 objectes en concepte de donació o cessió, i 60 membres es emportar en préstec més de 30 articles; entre aquests, un bufador de fulles, un tocadiscs, un projector, un sistema de megafonia, joguines i instruments musicals. El local també s’usa per a activitats comunitàries com teixit o ganxet i acull sessions gratuïtes per aprendre a reparar electrodomèstics. La persona responsable també s’encarrega de gestionar la nevera comunitària, on hi ha menjar ofert per comerços i restaurants a disposició de les persones necessitades.

SHARE aconsegueix diversos objectius: reduir els residus, ajudar les persones amb ingressos baixos, afavorir la inclusió social, conservar les artesanies tradicionals i oferir capacitació a joves emprenedores. El cost de gestió és mínim i és un gran exemple del municipalisme en acció.

GOVERNANÇA COL·LECTIVA, AUTREMENT POUR SAILLANS... TOUS ENSEMBLE (POBLACIÓ 1.229)

Des que el 2014 la plataforma municipal ciutadana Autrement pour Saillans accedís a l'Ajuntament, la gestió local ha estat reformada radicalment per crear un sistema de govern col·legiat i participatiu entre les veïnes i les conselleres de l'Ajuntament. El poder està compartit entre els càrrecs elegits que treballen en equips de dos (o tres) i prenen les decisions dins d'una junta directiva oberta al públic. Les veïnes poden participar-hi per definir les prioritats polítiques a través de comissions temàtiques, i portar-les a la pràctica mitjançant els Grups d'Acció de Projectes.

OFICINA MUNICIPAL D'ATENCIÓ A LES PERSONES, CUP DE CELRÀ (POBLACIÓ 5.300)

L'Ajuntament va realitzar una inversió important per establir l'Oficina Municipal d'Atenció a les Persones, per tal de centralitzar tots els serveis per a la gent gran i les seves cuidadores. L'Oficina proporciona atenció psicològica gratuïta i serveis de relleu per a les cuidadores. Té també una persona de l'equip dedicada a fer quotidianament trucades telefòniques de "bon dia" per controlar l'estat de totes les persones grans del poble, i per alertar els seus familiars si no responen. Aquesta iniciativa va ser possible a causa del fort sentiment de comunitat i solidaritat social que hi ha a la població.

Els pobles petits i les zones rurals tenen reptes i oportunitats específics en termes de feminització de la política; per exemple, fomentar una major cooperació, participació i corresponsabilitat per part de persones tradicionalment excloses de la vida política. D'una banda, les estructures socioeconòmiques a les zones rurals sovint s'ajusten a models tradicionals, caracteritzats per profundes desigualtats entre els sexes en el repartiment de l'atenció, les tasques domèstiques, l'agricultura autosuficient i el treball remunerat, cosa que dificulta la igualtat en la participació política encara més que en moltes ciutats. A més, les maneres "informals" i sovint tàcites de tenir el poder que beneficien els homes poden, paradoxalment, ser més habituals en pobles petits i zones rurals, on hi ha menys funcions i estructures formals que compensin les inèrcies d'una cultura conservadora o tradicionalista.

D'altra banda, les poblacions petites i les zones rurals poden gaudir d'un sentiment de comunitat i una cultura dels comuns molt més grans que els seus equivalents urbans. El suport mutu entre veïnes és alhora més necessari i més factible en comunitats petites i aïllades, i la necessitat de gestionar els bens comuns com l'aigua i el sòl se sustenta més en la unitat de la comunitat que en les persones individuals o les administracions públiques locals. Atès que les dones són essencials en la vida comunitària, encara que sovint en funcions profundament sexistes, això pot atorgar-los una capacitat cada vegada més gran per influir sobre objectius compartits i formes de treballar. Aquesta àrea de gestió comunitària dels bens públics i comuns proporciona una oportunitat interessant per potenciar la feminització de la política en pobles petits i zones rurals, tant en termes de participació com de diversitat en l'agenda política.

Impulsar moviments més amplis

Les noves maneres de treballar a nivell local, encara que sigui en el poble més petit, poden despertar sovint l'interès tant en l'àmbit nacional com internacional. Els experiments locals de nous processos polítics poden ràpidament captar l'interès si aconseguen canvis tangibles per a la comunitat, ja siguin mesurats segons la prosperitat (per exemple, reducció de les promeses vanes, establiment de mercats de carrer), la major atenció als temes socials i ambientals (campanyes per esdevenir una comunitat lliure de plàstics), els serveis locals innovadors (sistemes de transport comunitari) o la major participació popular en la vida pública. D'aquesta manera, comunitats petites com Frome al Regne Unit, Saillans a França o Torrelodones a Espanya, poden "rendir per sobre de les seves possibilitats" i impulsar moviments més amplis demostrant el que han aconseguit. La premsa nacional busca sovint històries de "bones notícies" i està disposada a divulgar aquests exemples, i altres comunitats que es pregunten com actuar voldran fer-los una visita i analitzar com poden aconseguir canvis similars.

Taula rodona Ciutats Sense Por

"Municipalisme en pobles petits i zones rurals"

https://youtu.be/M_taxF5XG00

Flatpack Democracy, A DIY Guide to Creating Independent Politics, Peter Macfadyen: Una guia "fes-ho tu mateixa" per crear polítiques independents] (2014). Un llibre sobre com presentar-se a eleccions i qüestionar els partits polítics tradicionals, basat en l'experiència de Independents from Frome. flatpackdemocracy.co.uk/

Municipalisme: de la emancipació ciutadana al poder polític en comú,

Institut de Recherche et Débat sur la Gouvernance, (2017)

institut-gouvernance.org/sites/default/files/rapport_municipalisme_esp.pdf

“Treballar des del mutualisme, en l'autogestió, en la construcció del pla de les ciutats, en el municipalisme, i en les connexions de formes de pràctiques d'una societat diferent només es poden trobar en formes de govern ciutadanes, una forma que ens ajuda a no ser l'Estat nacional, el qual presenta en si mateix els límits del capitalisme actual. Això ens permet respondre a múltiples necessitats no cobertes i construir noves formes de solidaritat”

Mauro Pinto

Massa Critica, Napoli

“És important que les institucions no estatals estiguin vinculades a moviments polítics? Per a nosaltres, si no estan relacionades amb un projecte polític, no podran complir una funció transformadora... les experiències continuaran sent part de l'estructura capitalista”

Sacajawea Hall

Cooperation Jackson, Jackson

“Els anys d'experiència entre el carrer i les institucions ens han permès veure que els marges per transformar des de les pròpies institucions són molt curts. Per això, ens trobem reflexionant sobre com gestionem la representació institucional i com es gestionen aquests espais intermitjos per poder tirar endavant la transformació social i política que desitgem”.

Mariona Pascual

La Clau, Sant Celoni

CREANT INSTITUCIONS NO-ESTATALS

Rocio Novello (Ciudad Futura), **Sinam Mohammad** (enviada d'Afers Exteriors de Kurdistan siriana Administració nord de Síria) i **Kevin Buckland** (artivista per la justícia climàtica)

CONTEXT

L'esdevenir dels darrers 30 anys ens va ensenyar que la materialització del neoliberalisme a novell global combina el desmantellament de les formes institucionals estatals que li són alienes, com els sistemes redistribucionistes, juntament amb el llançament de noves modalitats de regulació institucional i de gestió estatal, posades al servei d'interessos corporatius. En aquest sentit, considerem que el procés de neoliberalització s'erigeix sobre mecanismes sofisticats amb implicacions polítiques i culturals per expropiar riqueses i bens comuns col·lectius mitjançant la privatització d'allò públic –convertit ara en privat local o estranger. A mesura que la política neoliberal redueix el finançament de béns públics, també disminueix el bé comú disponible, obligant-nos a crear altres vies per garantir allò comú, desafiant-nos a afrontar i superar el model urbà corporatiu que construeix ciutats desiguals, fragmentades i determinades per les lògiques de mercat.

Estem convençudes que aquest context ens exigeix trencar amb la concepció hegemònica, binària, que concep només dues possibilitats de gestió: estatal o mercantil. Davant d'aquesta matriu, que afirma que allò comú només pot ser gestionat pel Mercat o per l'Estat, assumim des de la pràctica militant el compromís d'imaginar i construir noves formes de vida possibles. Implicar-nos en aquest camí ens presenta un primer gran desafiament: expandir i fer complexa la noció d'allò públic, pel fet que aquesta ja no coincideix exclusivament amb allò estatal. Així, és com allò públic es nodreix –segons la manera en què es gestionat– de com a mínim dues dimensions: allò públic-estatal (o de gestió estatal) i allò públic no-estatal (o de gestió social). Entenem que un esquema ternari permet comprendre la possibilitat que se'ns presenta –a nosaltres, a les majories– per aconseguir una democratització

més gran i, per tant, una major responsabilitat sobre la cura i la gestió dels bens comuns.

Concebre la gestió social com a hipòtesi política per a la ciutat és el nostre objectiu. Si parlem d'hipòtesi política és perquè considerem que en el desenvolupament del camp de la gestió social, en la seva capacitat per assumir expansivament les múltiples dimensions de la vida urbana en comú, es juga la possibilitat de construir altres models de ciutat, de vida. Des de la conformació d'assemblees populars fins a la creació de cooperatives, escoles, centres culturals i fons de finançament, les nostres pràctiques creixen i es potencien, ampliant els nostres drets, en el camí per la igualtat, i democratitzant els nostres espais de decisió, en el camí per la llibertat.

MINI-MANIFEST

– **Construir un poder diferent, un poder ciutadà.** Parlem, és clar, de construir un poder diferent, territorialitzat, amb possibilitats d'expansió inèdites: els nostres àmbits de prefiguració, les nostres institucions no-estatals, no són cap mitjà per a cap fi. Millor encara: són el producte i el procés alhora. Des de l'autonomia i per a l'autonomia. Anem constituint el suport material d'una nova forma de govern, que es nodreix de l'apoderament de cada una de les persones que viuen en les nostres ciutats. Parlem d'un poder diferent pel fet que és una garantia, un blindatge, dels avenços i els drets que anem conquerint, protegint-los –relativament– de contextos polítics regressius, i és alhora, la possibilitat de guanyar les ciutats, d'arribar a l'Estat i habitar-lo des de noves lògiques més justes i igualitàries.

– **Viure avui en la ciutat de demà.** El municipalisme, l'autogestió, el mutualisme, ens permeten crear i viure, aquí i ara, la societat que volem per demà, es a dir, prefigurar el nostre futur col·lectiu. Començant per la construcció de projectes concrets i guanyant petites batalles (escoles i centres d'ensenyament infantil, centres culturals, etc.) és una bona manera de demostrar des del present la potencialitat de la ciutat del futur.

- **Fomentar una major innovació social.** Sabem que oposar-nos a les injustícies que travessen la societat no és prou. Sabem que per aconseguir les transformacions que desitgem necessitem articular cada crítica amb una proposta concreta, que mostri la ciutat que somiem. Apostem per les institucions no-estatals perquè permeten crear una major innovació social en comparació amb la política institucional tradicional.

- **Crear una nova relació entre les institucions per protegir i fomentar allò comú.** L'Estat ha de reaccionar i adaptar-se a un nou rol davant de la creació d'institucions no-estatals. No existeix un consens únic sobre com abordar l'Estat en les seves diverses dimensions. No obstant això, estem totes d'acord en la necessitat de reinventar no només les maneres de participar en les institucions sinó també en repensar els conceptes i les estructures pròpies d'allò estatal, deconstruint els murs que limiten allò públic per expandir-lo i pensar en comú.

- **Construir una xarxa global.** No volem generar microclimes llibertaris i emancipadors per a un nombre limitat de voluntats sinó espais que disputin el sentit i construeixin noves maneres de vida. Tot i que els espais institucionals internacionals i intramunicipals ja existeixen, els actors aliens a aquestes institucions afronten constantment les limitacions de recursos logístics per expandir les col·laboracions i xarxes externes. Un espai internacional per a les institucions no-estatals simplement no existeix encara. En aquest espai, potser, podrà ser on aquest tipus de projectes arribin a ser més que la suma de les parts, i la xarxa municipalista internacional pugui oferir i promulgar un poder d'escala coordinat per desafiar el paradigma dominant dels estats-nació capitalistes.

COMISSIÓ DE MUNICIPALITATS I MEDI AMBIENT DE ROJAVA, ADMINISTRACIÓ DE ROJAVA, KURDISTÁN SIRIO

Després de l'esclat de la revolució a Rojava i la retirada del règim de les regions del nord de Síria, els municipis d'aquesta regió van establir el 2012 un conjunt de comissions de serveis bàsics amb l'objectiu de tornar a garantir-ne l'accés. En un context d'alt nivell de conflictivitat, resistència i lluita contra el terrorisme, els municipis van proporcionar a través d'una administració democràtica i cooperativa, els serveis necessaris per a la comunitat durant un extens període fins a la declaració d'auto-administració el 2014. La qual va ser promoguda per una aliança de forces polítiques i representants dels diversos components del poble (àrabs, kurds i assiris). La comissió de Municipis i Medi Ambient va ser una de les comissions més importants dins del procés d'autogestió regional, pel fet que té la responsabilitat d'organitzar els municipis al voltant de problemàtiques polítiques i ecològiques, partint d'un reconeixement dels principis democràtics, els drets de la dona i la no discriminació. Havent transitat instàncies electorals, continuen consolidant l'autogestió de les ciutats.

“PROJECTES ESTRATÈGICS DE LA GESTIÓ SOCIAL D'ALLÒ COMÚ”, CIUDAD FUTURA, ROSARIO

Actualment, Ciutat Futura té en marxa diverses experiències de gestió col·lectiva: els projectes estratègics. Com a institucions no-estatals, es constitueixen en eines autònomes dins el projecte polític més ampli, el qual integra, al seu torn, l'organització territorial i l'actuació en l'òrgan legislatiu de la ciutat. Cada un d'aquests projectes té una estructura organitzativa pròpia, un esquema de presa de decisió i una manera de gestionar els seus recursos. S'ha impulsat una cadena tàctica com a estratègia no solament productiva sinó també per contenir els desallotjaments en les últimes terres urbanitzables de la ciutat. També s'han creat dues escoles de gestió social per a adults en barris populars abandonats per l'Estat i els dispositius de salut creats es generen

en barris castigats per la violència urbana i el narcotràfic. Avui en dia, aquest conjunt d'institucions autònomes, entre moltes altres que hi ha a Rosario, són el nucli de la ciutat futura que es vol per demà.

PEOPLE'S ASSEMBLY, COOPERATION JACKSON, MISSISSIPPI

Quan va sorgir People 's Assembly a Jackson (a finals dels 80), la ciutat tenia ràtios altes de pobresa, s'estaven produint grans privatitzacions i talls en els serveis públics. Hi havia una gran necessitat de resposta social i radical davant la crisi que vivia la ciutat. Així va sorgir Jackson People 's Assembly, com a vehicle per donar poder a les persones residents, en particular les afrodescendents, i moviments socials de base en la pràctica d'autogestió. Des de l'Assemblea, es feien tant projectes que eren independents del govern i necessaris per a la població com fer demandes al govern per protegir els interessos de la població. Des de llavors, la lluita continua fins a l'actualitat.

Actualment, Cooperation Jackson busca construir una xarxa cooperativa que vincula quatre institucions interdependents: una federació emergent de cooperatives de treballadors locals, una incubadora de cooperatives en desenvolupament, un centre d'educació i capacitat cooperativa (el Centre Lumumba per a la Democràcia Econòmica i Desenvolupament). Convençuts que es pot reemplaçar l'actual sistema socioeconòmic d'explotació, exclusió i destrucció del medi ambient amb una alternativa democràtica basada en l'equitat, la cooperació, la democràcia dels treballadors i la sostenibilitat ambiental, busquen reduir les desigualtats racials i generar riquesa comunitària .

FEMINITZAR LA POLÍTICA

És en el marc d'aquests processos de democratització, d'intensificació i expansió de les capacitats de gestió social d'allò comú (més enllà de les formes estatals tradicionals o mercantils de gestió) que pren importància d'una manera significativa el desafiament de feminitzar la política, entenent que no hi ha desenvolupament de l'autonomia d'allò social que no desarticuli les racionalitats masculines imperants a partir d'una lògica de construcció material que vagi més enllà de la denúncia i la mera impugnació, proposant pràctiques concretes per a la construcció d'altres maneres de vida, més justes i igualitàries. La creació d'institucions públiques no-estatals ens permet construir des dels territoris lideratges col·lectius, orgànics i compromesos amb una política emocional, que ens posa al centre del fer, encara amb les diverses contradiccions que ens travessen diàriament.

CONCEPTES

CLAU

Gestió social

La gestió social és l'existència en acte de noves institucionalitats, es torna una realitat concreta en el moment en què la societat civil s'organitza per fer, desbordant les estructures que proposen els Estats. És, així doncs, un horitzó de construcció ciutadana, autònoma, horitzontal i col·lectiva. És la possibilitat de crear formes eficients de gestionar d'allò comú des de la comunitat. És en la gestió social on nien noves formes de poder i de democràcia.

Prefiguració

La prefiguració és entesa com una forma d'acció que materialitza pràctiques futures en el temps present. Caminant, construint, entenent que el procés de construcció del projecte és part del projecte mateix. D'aquesta manera, busquem les claus de construcció de formes de vida alternatius a l'hegemònic, anteposant la cooperació a la competència, la producció a l'especulació, el bon viure a l'hiperconsum.

EINES

I RECURSOS

Taula rodona Ciutats Sense Por

"Creant Institucions no-estats"

<https://youtu.be/M6IjgNO2voo>

POLÍTIQUES PÚBLIQUES TRANSFORMADORES

“No creiem en la representació formal tradicional. Som a les institucions amb l'objectiu de destruir-les des de dins.”

Áurea Carolina de Freitas

Regidora, Ajuntament de Belo Horizonte

“Las ciudades estamos aprendiendo las unas de las otras; somos una federación líquida de democracia.”

Bernardo Gutiérrez

MedoaLab Prado, Madrid

DEMOCRÀCIA RADICAL A L'AJUNTAMENT

Laura Roth (Barcelona En Comú), **Brad Lander** (líder suplent de Polítics del Ple Municipal de Nova York) i **Gala Pin** (regidora de Participació i Districtes en l'Ajuntament de Barcelona)

CONTEXT

Actualment, és senzill pensar que la gent no està interessada en la política, o fins i tot que no valora la democràcia. Però no és així. Volem tenir un paper actiu en les decisions que afecten les nostres vides quotidianes, els nostres barris i les nostres comunitats; però no creiem –i amb bones raons– que la democràcia electoral tradicional ens ho estigui oferint. No creiem que n'hi hagi prou només amb votar una vegada cada quatre anys i que després els representants electes –massa sovint al servei de poders no subjectes a la rendició de comptes democràtica– prenguin totes les decisions en el nostre nom.

Estem experimentant noves formes de presa democràtica de decisions, i és aquí on entra el municipalisme. El municipalisme és molt més que portar a la pràctica polítiques locals progressistes, implica una descentralització del poder que doti les comunitats amb els instruments per prendre decisions col·lectivament. La bona notícia és que el nivell local ofereix oportunitats per a una democràcia radical que altres esferes de govern no ofereixen: la participació, la transparència i la rendició de comptes són més fàcils d'aconseguir en una escala més petita, i per institucions més properes a la gent. Les qüestions abordades a nivell local també influeixen: totes volem involucrar-nos en prendre decisions concretes, per petites que siguin, sobre els entorns en què vivim; sovint les petites decisions –un nou parc en un solar abandonat, una nova connexió de transport que permet diverses opcions de desplaçament– poden suposar una gran diferència.

Una major democràcia local pot també potenciar la democràcia a escala mundial. Atès que les ciutats i els governs locals s'estan convertint en actors clau en el context polític en què vivim, potenciar la seva democratització permetria donar veu a la gent comuna perquè opini sobre com afrontar problemes mundials

com l'especulació amb l'habitatge, la immigració, el canvi climàtic o la reducció de la pobresa.

Tanmateix, el debat sobre els límits i les oportunitats de diferents modalitats de participació està molt lluny del final. Un repte especial serà com obrir canals de participació de la gent comuna en la presa de decisions, sense deixar d'assegurar-nos que les demandes dels moviments socials i les associacions siguin escoltades. Els ajuntaments haurien de procurar enfortir aquests moviments i associacions de manera que disposin dels recursos per donar visibilitat a les seves demandes i assegurar-los canals efectius que potenciïn la seva capacitat per influir sobre les decisions, supervisar l'acció institucional i contribuir al disseny de polítiques. Tot això sense deixar d'apoderar la ciutadania comuna que no vol o no pot convertir-se en activista social.

Altres qüestions encara sense resoldre són: com fomentar la participació assegurant-nos al mateix temps de no descuidar la qualitat de les decisions, com combinar la democràcia digital i la democràcia presencial, com involucrar les persones que no es mostren interessades o que no disposen de temps o recursos, i com convèncer els servidors públics i els representants perquè cedeixin poder a la gent del carrer, entre moltes altres assignatures pendents.

MINI-MANIFEST

- **Democràcia vol dir autogovern.** La delegació i la representació són segones millors opcions. Tractar les comunitats com a les veritables posseïdors del poder de decisió, no solament com a fonts d'informació o opinions.
- **Tendir a que les institucions siguin menys jeràrquiques, menys burocràtiques i més transparents.** La gent no pot prendre decisions si l'administració és massa opaca.
- **Tenir en compte el potencial efecte excloent de qualsevol eina.** No hi ha solucions úniques; s'han d'establir diferents línies perquè les persones amb capacitats, interessos i experiències diverses puguin decidir quines vies volen utilitzar.
- **Fomentar l'ús d'infraestructures digitals que puguin ser reapropiades i assegurar-se que són accessibles i que la gent pot aprendre a utilitzar-les.** Combinar-les amb processos presencials.
- **Motivar la participació de la gent oferint-los oportunitats que siguin reals i efectives.** No tothom és activista o membre d'una associació. Tenir en compte els que encara no s'han implicat, demostrar-los que la seva contribució pot ser efectiva, que no només busquem legitimitat sinó el seu apoderament i els efectes positius sobre les seves vides.
- **Teixir connexions socials i fer de la participació una cosa divertida.** La democràcia radical no només parla de resultats. Quan es fa bé, la gent descobreix el plaer d'actuar solidàriament, superant allò que la diferencia. La participació i la diversió han d'anar de la mà.
- **Acceptar el conflicte i no pretendre resoldre en fals les diferències profundes que són part de les nostres societats complexes.**

- **Pensar en termes d'ecosistemes participatius i no limitar-se a separar les eines participatives.** Trobar la manera que les eines treballin conjuntament i es reforcin mútuament.
- **Fer atenció a les tres classes d'efectes de qualsevol procediment de presa de decisions i trobar la manera d'equilibrar-los** si entren en conflicte entre si:
 - **Efecte sobre la qualitat de la decisió.** En la mesura que sigui possible, procurar prendre decisions informades i raonades.
 - **Efecte sobre la inclusió i la igualtat.** Procurar atorgar a cadascuna la mateixa quota de poder per influir sobre les decisions.
 - **Efecte sobre les participants.** La gent aprèn a prendre decisions a mesura que pren decisions per ella mateixa. Confieu en ella i ajudeu-la.
- **Promoure la democràcia radical a tot arreu.** Fomentar la cultura democràtica a les associacions locals, els partits polítics i les empreses.

EXEMPLES

DECIDIM BARCELONA, BARCELONA

És una plataforma digital per a la democràcia participativa que permet fer propostes a la ciutadania, deliberar al voltant d'aquestes propostes, promoure-les i, col·lectivament, defensar-les i millorar-les. Va ser utilitzada per dissenyar el pla estratègic de la ciutat de Barcelona, alguns prototips de pressupostos participatius i altres processos específics. En el futur, inclourà també la possibilitat de votació segura i, per exemple, d'organitzar referèndums o consultes.

No només és una eina excel·lent, sinó una manera d'assumir una actitud contrària a l'ús de la tecnologia com a negoci i d'oposar-se al poder de les grans corporacions com Google i Facebook.

Decidim es podria descriure com una “zona pacificada” que funciona com a fòrum públic enmig d’una carrera global pel control de la informació, dels discursos públics i de les dades personals. Decidim va ser dissenyada de forma col·laborativa per la societat civil, acadèmica i funcional pública. És un projecte radical de programari/dades/continguts d’accés obert i gratuït, de manera que qualsevol institució o organització pot utilitzar i continuar desenvolupant gratuïtament el programari. El codi està disponible en GitHub i la comunitat meta.decidim (ja internacional) ajudarà a qui ho desitgi a instal·lar-lo, desenvolupar-lo i fer-ne el millor ús possible.

La plataforma dóna suport a processos amb milers de participants. També permet la participació online i offline. Les trobades offline poden anunciar-se online i les actes poden introduir-se al procés digital. A Decidim la participació és transparent, accessible i traçable. Les veïnes poden veure què passa amb les seves propostes i decidir trobar-se, organitzar-se i lluitar pels seus drets.

MANDAT COL·LECTIU, BELO HORIZONTE

La iniciativa del mandat col·lectiu va sorgir de la desconfiança en la representació formal tradicional per part de la plataforma municipalista Muitas pela Cidade que Queremos. En lloc de limitar-se a aconseguir regidores de Muitas a l’Ajuntament i després pressionar perquè el seu manifest polític sigui portat a la pràctica, les seves accions les decideix un grup més ampli que consulta a la ciutadania comuna, els moviments socials i les activistes de manera regular. Vuit membres de l’equip van ser escollides mitjançant una convocatòria oberta a la qual es van presentar 4.000 persones com a candidates; aquesta va ser una manera d’obrir i democratitzar encara més el procés.

L’equip s’organitza horitzontalment i ofereix assessorament a les dues regidores municipals, treballant per definir col·lectivament les prioritats i les posicions que adopten a l’hora de votar a l’Ajuntament. Les dues persones que porten a la pràctica el mandat col·lectiu participen en les institucions polítiques formals per aconseguir transformar-les des de dins. Utilitzen la representa-

ció institucional com una eina amb la qual experimentar processos polítics emancipatoris que afavoreixin la presa col·lectiva de decisions.

Es van crear canals de diàleg perquè el mandat fos permeable als afers de la ciutat, com trobades en espais públics, laboratoris per a la generació de propostes legislatives i un grup de teatre experimental. El principal èxit d'aquesta experiència és haver inclòs col·lectius de persones que anteriorment no tenien veu en la presa de decisions, com afrodescendents, les dones, la comunitat LGBT, els pobles indígenes i la gent pobra. El mandat col·lectiu els ofereix un canal accessible per expressar les seves opinions i necessitats.

PRESSUPOSTOS PARTICIPATIUS, DE PORTO ALEGRE A NOVA YORK

Els pressupostos participatius permeten a la gent prendre decisions directes sobre com gastar els diners públics. La gent realitza tempestes d'idees en assemblees de veïnes. Les delegades de les bases analitzen els projectes i decideixen quins es presenten a votació. Les veïnes voten i els projectes guanyadors reben finançament. Els pressupostos participatius van néixer a Porto Alegre fa més de dues dècades i han estat adoptats per milers de ciutats de tot el món. Com succeeix amb qualsevol pràctica democràtica, poden ser cooptats per interessos particulars o estancar-se. Però una organització forta, online i offline, pot donar poder als sectors desfavorits perquè transformin les seves comunitats en benefici de totes.

A Nova York, els votants en els pressupostos participatius solen ser en gran mesura persones d'ingressos baixos, gent de color, no ciutadanes i gent jove, en lloc dels votants tradicionals. Tot i així, han creat nous parcs, zones de jocs i hivernacles en edificis d'habitatge públic, han promogut la renovació dels decrepits lavabos de les escoles públiques de tota la ciutat i han incorporat desenes de milers de noves i diverses activistes.

La democràcia radical és tant una oportunitat com un desafiament. D'una banda, fomenta mètodes de presa de decisions que sostreuen una part del poder als que han controlat el coneixement professional o altres tipus d'autoritat reconeguda (habitualment homes). Posa aquestes decisions en mans de qui es veuran directament afectades a la pràctica i que habitualment són excloses de la presa de decisions. A més, alguns processos democràtics, com els de caràcter deliberatiu, afavoreixen la presa de decisions basada en el consens, l'intercanvi d'idees, el coneixement de la situació i les expectatives d'altres persones, i l'acceptació de la diversitat. Però la democràcia radical també té el seu costat fosc. Consumeix molt temps i això fa que usualment hi participin més homes que dones. Així mateix, els procediments deliberatius han de tenir en compte el fet que les opinions dels homes acostumen a tenir més pes i estar més ben considerades a causa dels prejudicis de qui les escolten i a que sovint els homes estan més disposats a expressar les seves opinions en veu alta en públic, a utilitzar més temps de paraula, etc.

Programari lliure d'accés obert

Decidim.barcelona (Decidim) i Decide.madrid (Consul) van ser desenvolupades com a programari lliure i això permet a altres organitzacions i institucions interessades en utilitzar el programari crear les seves pròpies plataformes de participació. Més de 50 governs locals de tot el món estan utilitzant ja versions de Decidim o Consul (Hèlsinki, Torí, Buenos Aires, Porto Alegre, Pamplona, Gwangju, entre d'altres). Per exemple, les empreses d'habitatge públic de Buenos Aires i París han utilitzat Consul per dur endavant processos de pressupostos participatius.

L'Observatori Internacional de la Democràcia Participativa (OIDP)

Aquesta xarxa internacional de governs locals, acadèmics i associacions promou la democràcia participativa a nivell local. Treballa en cooperació amb Ciutats i Governos Locals Units (CGLU) i ajuda els municipis a compartir, aprendre i avaluar procediments de presa de decisions.

**CONCEPTES
CLAU**

Democràcia deliberativa

Procediments de presa de decisions en què la finalitat és arribar a un consens i el mètode gira entorn del debat i la discussió. La gent pot arribar a canviar el seu punt de vista si veu que hi ha millors arguments que els seus, o perquè té en compte l'impacte de la decisió sobre altres persones.

Democràcia directa

Procediments de presa de decisions on l'última paraula la tenen les persones que es veuran afectades per la decisió. Per exemple, una consulta o un referèndum.

Enfocament de presa de decisions de baix a dalt

Un procediment on les decisions són preses per les persones que se'n veuran afectades.

**EINES
I RECURSOS**

Taula rodona Ciutats Sense Por

"Democràcia radical a l'Ajuntament"

<https://youtu.be/xm7xOTsKpK8>

Portal de la comunitat Decidim: <https://meta.decidim.barcelona/> és el portal de la comunitat Decidim. Allà podreu informar-vos sobre l'eina, contactar amb altres persones que la fan servir, proposar noves funcionalitats, etc.

Portal de Consul, el software de decide.madrid:

<http://consulproject.org>

Observatori Internacional sobre Democràcia Participativa:

<https://oidp.net/ca/>

“Va ser completament espontani. Vam anar a la riba del riu per protegir una cosa que mai ens havíem plantejat que era nostra.”

Ksenija Radovanovic

Ne Davimo Beograd, Belgrad

“Les lluites a Belgrad o a Berlín són les mateixes. Són lluites entre la idea del territori com a propietat comuna dels habitants de la ciutat contra la idea del territori com camp de jocs per al capital financer internacional. En aquesta contesa, totes les ocupacions, totes les planificacions conflictives i autònomes, tots els espais públics no dissenyats, són significatius llocs d'avançada que no només estan resistint i confrontant-se, sinó que són prototips d'altres formes de pensar la ciutat.”

Raquel Rolnik

Arquitecta i urbanista

Ana Méndez (Ahora Madrid), **Iva Marcetic** (Zagreb Je Nasz),
Ksenija Radovanovic (Ne Davimo Beograd)
 i **Raquel Rolnik** (arquitecta i urbanista)

CONTEXT

L'espai públic ha estat al centre d'algunes de les lluites urbanes més icòniques dels últims anys. Des de la nova “frontera urbana” del Tompkins Park a Manhattan o Reclaim The Streets a Londres, fins a la Primavera Àrab i els moviments Occupy i Indignats, l'ocupació de l'espai públic i la resistència contra l'expropiació generen una idea col·lectiva d'autoorganització, creativitat i força que desafia la idea neoliberal que “no hi ha alternativa”. No és cap coincidència que moviments municipalistes com Pravo na Grad a Zagreb o Ne Davimo Beograd a Belgrad hagin estat capaços d'articular la resistència contra la ubiqua privatització i expropiació dels recursos públics i col·lectius mitjançant lluites en defensa d'espais públics específics, ja siguin places o riberes.

Experiències com ara l'ocupació el 2010 de l'aeroport berlinès de Tempelhof per part de les ciutadanes i la seva transformació en un parc, qüestionen la noció liberal i colonial de l'espai “públic” com a propietat privada del govern o de l'Estat. Es fonamenten en una idea conceptual d'espai públic com a espai comú, obert, accessible, democràtic, que satisfà les nostres necessitats individuals i col·lectives. Perquè l'espai públic pertanyi veritablement a tothom ha d'afavorir els processos autogestionats de confrontació, que posen en qüestió la tradicional concepció d'un espai “net” i no conflictiu i que generen àmbits comuns on les regles col·lectives són definides i constantment transformades pels seves usuàries i habitants. Qüestionar la idea tradicional d'espai públic ens exigeix experimentar amb noves formes de pensar-lo, dissenyar-lo i habitar-lo.

Els espais públics creen símbols col·lectius, brinden l'ocasió per a trobades socials i actuen com fòrums polítics. Poden acollir mercats i exposicions a l'aire lliure, jocs i converses, protestes i manifestacions, a més de música i fires. Quan estan dissenyats amb cura, també poden proporcionar seguretat i protecció. Els

carrers i les places no només són infraestructures físiques, sinó també recursos culturals, econòmics i polítics. Com a tals, tant poden ser vehicles per a l'exclusió, la desigualtat i la privació de drets com per a la solidaritat, l'apoderament i la democràcia.

Com a recurs que està directament reglamentat pels governs locals, l'espai públic i la qüestió de qui ha de decidir el que hi succeeix, i com, és una preocupació central del moviment municipalista. Ja que l'espai públic està regulat, no només per les regles i ordenances municipals, sinó també per les normes socials que són el resultat de la contínua negociació popular, els governs locals poden tenir un paper essencial com a àrbitres de les activitats quotidianes i com a promotors d'espais inclusius, així com per permetre i fomentar la governança comunal.

MINI-MANIFEST

- **Dissenyar l'espai públic per i amb la gent**, mitjançant processos participatius i oberts que involucrin la ciutadania, professionals i funcionàries públiques.
- **Fer accessibles els espais públics a tot tipus de col·lectius i necessitats**, amb rampes on sigui necessari, fonts d'aigua i lavabos públics, etc.
- **Utilitzar temes concrets i tangibles relacionats amb l'espai públic per entendre**, explicar i afrontar els problemes sistèmics –tant econòmics com polítics– en les nostres comunitats.
- **Fer que els espais públics donin sensació de seguretat (especialment per a les dones)** dissenyant-los perquè siguin correguts, acollidors i connectats, en lloc de buits, inhòspits i aïllats.
- **Impedir la mercantilització de l'espai públic controlant-ne els usos comercials**, evitant-ne els usos monofuncionals i limitant-hi la publicitat.
- **Promoure la generació d'espais públics com a àmbits comuns (commons).**
- **Ser conscients de la relació de l'espai públic amb el dret a l'habitatge** i, de tal manera, dissenyar espais públics que contribueixin a prevenir, en lloc d'afavorir la gentrificació de les zones adjacents.

MOVIMENTS EN DEFENSA DE L'ESPAI PÚBLIC, ZAGREB I BELGRAD

En anys recents, tant Zagreb com Belgrad han vist sorgir moviments populars urbans oposats a la privatització de l'espai públic. El 2014, Ne da(vi)mo Beograd va ser creat per oposar-se al projecte especulatiu Waterfront a la riba del riu Sava. En el moment de màxim apogeu, el moviment va arribar a organitzar protestes de més de 20.000 persones, aconseguint sensibilitzar la ciutadania sobre els efectes de l'esmentat projecte i, més en general, sobre les polítiques de desenvolupament urbà de la ciutat. A Zagreb, la campanya "No regalarem el carrer Varsavska" va sorgir el 2006 com a reacció a la remodelació de la central Plaça del Mercat de Flors per satisfer les exigències dels inversors privats. La campanya va durar quatre anys i va organitzar 80 accions, amb protestes, ocupacions i actes de desobediència civil en què van arribar a participar fins a deu mil persones.

Encara que cap d'aquestes campanyes van aconseguir els seus fins immediats d'aturar les remodelacions, ambdues van servir com a processos col·lectius d'apoderament i educació, i com a fonaments per a la creació de candidatures municipalistes a les eleccions locals d'ambdues ciutats. Les experiències de Zagreb i Belgrad demostren que quan s'entén l'espai públic com a propietat comuna de la ciutadania, en lloc de ser assumit com a propietat privada del govern, els moviments en la seva defensa tenen el potencial d'obtenir un ampli suport social i desencadenar el desig d'una ciutat més oberta i democràtica.

ALMENDRO 3, MADRID

“Hem crescut en solars
en llocs presos pel barri
vam anar conquerint petits territoris
en cada un d’ells vam plantar
muntanyes, tresors, paraules
i tots: mares, pares, veïns,
amics, col·legis, amants,
tots, juguem a repensar
com fer una ciutat.”

Manifest penjat a la porta d’Almendro 3

Almendro 3 és un solar antigament abandonat que ha estat dissenyat per i per als nens i les nenes al centre de Madrid. El lloc feia temps que s’utilitzava pels residents del barri La Latina com un oasi enmig de la frenètica activitat turística al centre de la ciutat, quan, el 2015, l’Ajuntament va proposar convertir-lo en un espai cultural. Una contraproposta presentada per veïnes i nenes va reivindicar el valor dels solars buits com a espais de jocs i va sol·licitar rehabilitar el lloc mitjançant la reflexió i el disseny col·laboratiu.

L’Ajuntament va respondre inaugurant un procés participatiu guiat per Zuloark, un col·lectiu d’arquitectes i dissenyadores. Es van convocar trobades setmanals en què les nenes van contribuir a dissenyar l’espai i les mares i els pares van consensuar temes de governança i responsabilitats. El Consell Municipal de la ciutat va facilitar el procés, realitzant canvis arquitectònics mínims i permetent que les diferents activitats, debats i qüestions seguissin el seu curs natural.

Actualment, el principal ús d’Almendro 3 és com a àrea recreativa per a nenes i gent gran; disposa d’una font, un fossat de sorra i bancs distribuïts pels talussos amb plantes provinents del viver municipal, entre les quals hi ha palmeres, tanques, flors de temporada, arbusts de boix i plantes aromàtiques..

En un context de pobles i ciutats que han estat dissenyades per a un ésser humà “neutre”, com el defineix la professió de planificadors urbans predominantment masculins, l’urbanisme feminista identifica les dones com una font de coneixements singulars sobre la ciutat. Aquest enfocament pretén aportar espais i eines perquè les dones reflexionin sobre com l’entorn urbà és transformat i es transforma seguint la vida quotidiana, i sobre com poden incidir en la producció de la ciutat: des de la introducció de criteris de gènere en la planificació urbana fins a la promoció de la participació de la dona en el disseny de l’espai públic.

Una d’aquestes iniciatives són les Auditories sobre la seguretat de les dones desenvolupades a finals de la dècada de 1980 pel Comitè d’Acció Metropolità sobre la Violència Contra les Dones i les Nenes de Toronto. Les auditories, que eren elaborades mitjançant passejos exploratoris per la ciutat per identificar els llocs on les dones se sentien insegures o havien experimentat assetjament o agressions, es basaven en la convicció que les dones són expertes en la seva pròpia seguretat i que la col·laboració entre els moviments de dones i les autoritats locals era necessària per afavorir un canvi. La idea va ser recollida a Espanya pel col·lectiu feminista Plazandreok, que el 1996 va publicar el seu propi “Mapa de la ciutat prohibida” per analitzar l’experiència de l’espai públic per part de les dones de Donostia.

Més recentment, el moviment mundial Hollaback! ha permès a les dones i a les persones LGBTQ informar i cartografiar en temps real l’assetjament de carrer que experimenten o presencien, utilitzant una aplicació per a mòbils. Creada a Nova York el 2005, Hollaback! intenta canviar la cultura relacionada amb l’assetjament de carrer permetent que la gent pugui assenyalar públicament els seus assetjadors i manifestar la seva indignació. Actualment, hi ha grups de Hollaback! que treballen en 79 ciutats de 26 països.

Janes Walk's

Batejats així en homenatge a la urbanista Jane Jacobs (1916-2006) i celebrats el primer cap de setmana de maig posterior a la seva data de naixement, els Pasejos de Jane són converses de vianants organitzades per la ciutadania que aspiren a compartir, no només les característiques arquitectòniques de l'espai públic, sinó també temes relacionats amb la cultura, la memòria, la història i les lluites socials. La seva finalitat és estimular que la gent comparteixi anècdotes sobre el seu barri, descobreixi aspectes desapercebuts de les seves comunitats i utilitzi el fet de caminar com una manera de connectar amb els seus veïns.

Des que va començar, el 2007, milers de persones han participat en aquest festival mundial de l'espai públic. El 2017, es van dur a terme caminades en més de 200 ciutats de 41 països.

Taula rodona Ciutats Sense Por

"Espai Públic"

(EN): https://youtu.be/QZA0Mmn_xtM

Hollaback!

Plataforma digital que permet denunciar l'assejament sexual en l'espai públic
<https://ihollaback.org/>

Jane's Walk

<https://janeswalk.org/>

La Carta Europea de la Dona a la Ciutat:

<http://habitat.aq.upm.es/dubai/96/bp018.html>

“¿A què ens referim quan parlem de ciutat? La ciutat no és principalment una atracció turística o un vehicle per a les inversions dels megarics del món. Si de cas, la funció d'una ciutat és brindar alberg a la gent. Sense una regulació permanent dels lloguers, correm el perill de convertir-nos tan sols en una Banca Suïssa dels multimilionaris, i en un simple mercat d'arrendaments a curt termini.”

Ritchie Torres

Líder suplent, Ple Municipal de Nova York

“Els instruments legals no són una protecció per si mateixos. Només són una eina, i només són tan bons com ho sigui la gent de l'ajuntament. Necessites que s'utilitzin, i això és més probable quan existeixen moviments socials forts.”

Andrej Holm

Professor de Sociologia Urbana a la Humboldt Universität de Berlín.

HABITATGE, GENTRIFICACIÓ I TURISME

Paula Marqués (regidora d'habitatge i desenvolupament urbà a l'Ajuntament de Lisboa), **Chloe Eudaly** (regidora a l'Ajuntament de Portland, Oregon) i **Vanessa Valiño** (assessora de la Regidoria d'Habitatge a l'Ajuntament de Barcelona)

CONTEXT

Els nostres pobles i les nostres ciutats s'han convertit en escenaris de l'especulació global. L'habitatge és una necessitat bàsica i el fonament de les nostres comunitats, però els inversors internacionals les estan tractant com a simples mercaderies, com una cosa que es pot comprar i vendre per obtenir beneficis. Com a conseqüència, la gent del carrer està patint condicions d'inseguretat, lloguers més alts, contractes més curts, desnonaments i desemparament. En moltes ciutats, plataformes de lloguers temporals com Airbnb estan exercint una pressió addicional sobre l'oferta d'allotjaments residencials, fent que els lloguers es disparin i buidant de vida local els barris. La inseguretat en l'habitatge ja no és un fet que només afecta els sectors d'ingressos més baixos.

Massa sovint, a les víctimes de la crisi mundial d'habitatge se'ls fa sentir que la seva situació és el resultat d'un fracàs individual, que és un fet del qual s'haurien d'avergonyar. Un enfocament municipalista pot ajudar-nos a polititzar l'esfera aparentment domèstica i privada de l'habitatge, revelant així la naturalesa col·lectiva del problema. Quan fem aquest salt conceptual d'allò individual a allò comunitari, els nostres barris es converteixen en la primera línia de la batalla entre la gent comuna i el capital global, l'espai en el qual podem començar a contraatacar, junts, en defensa del dret a l'habitatge i del dret a la ciutat.

Pretenem garantir el dret a l'habitatge i defensar els nostres barris. Això vol dir aturar els desnonaments i lluitar contra les tàctiques d'assetjament i intimidació utilitzades per les persones propietàries i promotores. Volem que l'habitatge sigui genuïnament assequible, de manera que la gent no hagi d'optar entre pagar el lloguer o adquirir articles de primera necessitat, o veure's

obligada a abandonar els seus barris. Ens plantegem lluitar contra fenòmens com la gentrificació i la turisticació que desplacen les comunitats, segreguen les nostres ciutats i destrueixen la diversitat i vitalitat dels nostres barris.

MINI-MANIFEST

- **Acabar amb la criminalització dels sense sostre** i entendre el desemparament com a part d'un ampli ventall d'inseguretats al voltant de l'habitatge, en lloc d'entendre-ho com un fenomen aïllat.
- **Combatre els desnonaments forçats** informant les persones llogateres i les deutores hipotecaries sobre els seus drets, proporcionant suport institucional en els conflictes amb les persones propietàries i els bancs, i mitjançant l'acció directa.
- **Utilitzar el control dels lloguers i la planificació urbana** per limitar la inversió especulativa sobre la propietat.
- **Ampliar el parc d'habitatge públic** mitjançant la compra d'edificis i sòl, construint noves unitats i reconvertint propietats i sòl municipal ja existents.
- **Desestigmatitzar l'habitatge públic** fent-lo assequible a persones d'una àmplia gamma d'òrgens socials.
- **Regular els mercats immobiliari i d'arrendaments**, desanimant l'especulació i promovent habitatges assequibles.
- **Utilitzar multes i incentius per evitar** que les persones propietàries mantinguin sense ús els seus habitatges i estimular-los perquè ofereixin contractes de lloguer a terminis més llargs i a preus més assequibles.
- **Incrementar la informació local sobre l'habitatge** per conèixer millor la situació a cada municipi.

- **Regular els lloguers temporals** i sancionar les persones propietàries i les plataformes online que infringeixin les normes.
- **Assegurar que les polítiques de conservació en barris històrics protegeixin la funció residencial d'aquestes zones** contra l'especulació basada en el seu valor com a destinació turística.
- **Posar en pràctica polítiques de rehabilitació** que estimulin les persones propietàries a reclassificar els seus béns, conservant les persones llogateres i fixant lloguers assequibles.
- **Potenciar les oportunitats per a l'adquisició d'habitatges** per part de les persones llogateres amb ingressos baixos, per aconseguir una estabilitat familiar a llarg termini i ampliar la capacitat del parc d'habitatge de lloguer.

EXEMPLES

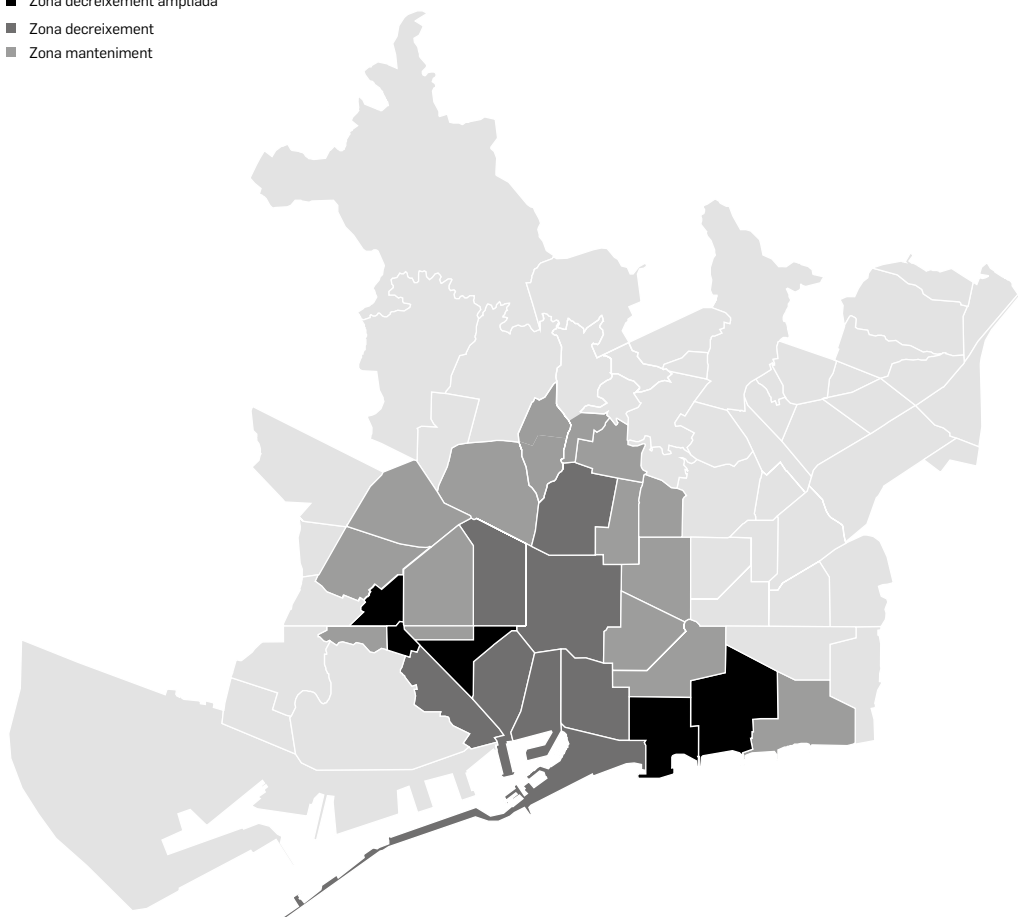
L'ASSEMBLEA DE BARRIS PER UN TURISME SOSTENIBLE I EL PLA ESPECIAL URBANÍSTIC D'ALLOTJAMENT TURÍSTIC, BARCELONA

El 2017, Barcelona va aprovar el seu Pla Especial Urbanístic d'Allotjament Turístic (PEUAT), un pla de zonificació dissenyat per evitar una major turísticació de la ciutat mitjançant la regulació de les llicències d'hotel i d'apartaments turístics. El PEUAT és un exemple de com poden ajudar els moviments socials al govern de la ciutat per adoptar mesures més ambicioses respecte a l'habitatge.

En els anys previs al PEUAT, van començar a sorgir moviments crítics amb la turísticació en diversos barris de Barcelona (com La Barceloneta Diu Prou, Fem Sant Antoni i Al Poblenou Ens Plan-tem). Aquests moviments es van centrar a destacar el paper del turisme sobre l'augment dels lloguers i en oposar-se a noves promocions d'hotels. El 2015, aquestes plataformes de barri van constituir l'Assemblea de Barris per un Turisme Sostenible (ABTS) per coordinar i defensar el dret a l'habitatge a tota la ciutat.

La proposta inicial del PEUAT presentada pel govern de la ciutat establia una zona de “decreixement” en el centre històric de Barcelona; un objectiu ambiciós tenint en compte la reticència de la majoria de partits representats en el consell municipal a limitar el creixement del sector hotel·ler. No obstant això, quan el pla va ser presentat per a consulta, l'ABTS va aconseguir mobilitzar i exercir pressió sobre tots els partits polítics a l'Ajuntament perquè votessin a favor d'una zona de decreixement que inclogués més barris, aconseguint que el PEUAT definitiu fos encara més restrictiu que l'inicial.

- Zona decreixement ampliada
- Zona decreixement
- Zona manteniment

PORTLAND TENANTS UNITED (LLOGATERES DE PORTLAND UNIDES) I THE SHED (EL COBERT), PORTLAND, OREGON

El 2016, l'habitatge va esdevenir la qüestió prioritària de l'agenda política de Portland. En els quatre anys anteriors, els lloguers havien augmentat un 30 per cent. Segons l'informe anual sobre la situació de l'habitatge a la ciutat, un apartament de dues habitacions i de preu mitjà a Portland estava per sobre les possibilitats de la mitjana de les llars en gairebé la meitat dels barris de la ciutat, i les famílies llatines, afroamericanes, nadiues americanes i monoparentals no podien assumir els preus dels lloguers en cap barri.

La crisi va donar lloc a una onada d'accions ciutadanes, inclosa la creació Llogateres de Portland Unides (PTU, per les sigles en anglès), un grup ad-hoc de llogateres que es posicionava contra les persones propietàries alhora que pressionava a favor del control dels lloguers i contra els desnonaments injustificats. En aquesta mateixa època, un grup de Facebook, "That 's a God-damned Shed" ("Això és un maleït cobert"), inspirat en un anunci de lloguer que demanava 950 dòlars per un cobert, ràpidament va aconseguir més de dos mil membres i es va convertir en un pol d'informació i recursos i un trampolí per a l'activisme local. El PTU, en col·laboració amb altres col·lectius en defensa de l'habitatge, va organitzar manifestacions, va fomentar la coordinació per ajudar llogateres en dificultats i va establir controls sobre els anuncis de lloguer de Craigslist, molts dels quals eren il·legals, mostraven visibles violacions de les normes o no respectaven la Llei d'Habitatge Equitativa. També van llançar una campanya popular per "Mantenir Portland Habitada", que reclamava l'aprovació d'una Carta de Drets de les Persones Llogateres i una moratòria dels desnonaments injustificats i de l'augment dels del preu dels lloguers.

El novembre de 2016 aquestes mobilitzacions de base van començar a tenir conseqüències electorals. Les votants de Portland van aprovar per aclaparadora majoria la concessió d'un emprèstic per valor de 258 milions de dòlars destinat a habitatge assequible, i van triar la llogatera i fundadora de "Shed", Chloe

Eudaly, com a comissionada municipal en una plataforma pel dret a l'habitatge.

Des de llavors, hi ha hagut canvis significatius en les polítiques d'habitatge de Portland, inclosa la innovadora ordenança sobre Assistència Obligatòria a la Reubicació de Persones Llogateres, que exigeix a les persones propietàries a pagar als seves llogateres una assistència a la reubicació d'entre 2.900 i 4.500 dòlars si afronten un desnonament injustificat o un augment del lloguer del deu per cent o més en un període de dotze mesos. Aquesta nova normativa ha estabilitzat la situació de milers de llogateres, incloses aquells amb habitatges que patien increments del cent per cent en els seus lloguers o s'enfrontaven a desnonaments injustificats, en un intent de reemplaçar les famílies de baixos ingressos per persones llogateres de renda alta que volen establir-se a la ciutat.

També s'ha habilitat una Oficina de Serveis als Arrendataris i hi ha plans per crear programes d'intermediació en els conflictes entre persones llogateres i propietàries, a més d'exigir el registre de totes les persones propietàries d'habitatges de lloguer de la ciutat. Una Comissió de Serveis al Lloguer funciona com a fòrum públic per al debat sobre la legislació que regula el lloguer d'habitatges, a més d'oferir programes i serveis per a persones llogateres i propietàries.

SERVEIS LEGALS GARANTITS PER A LES PERSONES LLOGATERES EN RISC DE DESNONAMENT, NOVA YORK

A l'agost de 2017, Nova York es va convertir en la primera ciutat d'Estats Units que garanteix l'assistència d'advocats i advocades a les persones llogateres amenaçades de desnonament, per tal de permetre que comptin amb les mateixes oportunitats que les persones propietàries a l'hora de defensar els seus interessos. Segons la llei aprovada pel Consell Municipal, es proporcionen serveis legals a les persones llogateres que afronten un desnonament i tenen ingressos un 200 per cent per sota de la línia federal de pobresa (50.000 dòlars anuals), és a dir, que més del 80 per cent dels casos de desnonament reuneixen els requisits per accedir a aquesta assistència legal. El programa s'introduirà gradualment en un període de cinc anys i un cop arribi a la plena implementació disposarà d'un pressupost anual de 155 milions de dòlars.

Aquestes polítiques van donar continuïtat a una campanya de dècades en favor d'un major suport legal per part dels serveis comunitaris que atenen les llogateres i que va derivar el 2014 en la creació de la Coalició pel Dret a l'Assessorament de Nova York. La coalició va aconseguir que s'aproveïssin més fons per a la representació legal dels llogaters, aconseguint incrementar, de només l'u per cent el 2013 a prop del 27 per cent el 2016, el percentatge de llogateres que es presenten a judici representats per un advocat. La coalició considera que l'èxit en garantir serveis legals és una victòria pionera en la lluita contra els desnonaments injustificats, i ha fet una crida a altres ciutats nord-americanes perquè segueixin l'exemple de Nova York.

FEMINITZAR LA POLÍTICA

Un enfocament feminista de l'habitatge té en compte que la vida de les dones està afectada per múltiples desigualtats com la feminització de la pobresa o les violències masclistes (que obliguen a una sortida d'emergència sovint poc adequada) i l'atribució de les cures (per exemple, la immensa majoria de famílies monomarentals són mares). Això suposa diferències importants en la vivència de la ciutat i fa imprescindibles polítiques d'habitatge basades en la creació de comunitats que ofereixin xarxes d'atenció i suport bàsiques per al manteniment de la vida.

Les dones també han tingut un paper fonamental en la lluita pel dret a l'habitatge en molts pobles i ciutats, sovint amb companys sumits en la depressió, lideraven tot el procés de defensar les seves cases (negociant amb els bancs, aturant desnonaments...). Aquest ha estat un espai d'apoderament personal i col·lectiu per a moltes dones, que ha possibilitat també la creació de nous models de lideratge social i polític.

TREBALLAR COM A XARXA GLOBAL

European Action Coalition for the Right to Housing and to the City

És una xarxa de moviments de diverses ciutats de tota Europa que lluiten per aquests drets fonamentals. Després d'haver realitzat campanyes locals durant anys, aquests moviments (de llogateres, d'habitants d'habitatges autoconstruït, persones okupants, desnonades o endeutades i professionals) van confluïr per coordinar posicions i accions a escala europea sobre el tema de l'habitatge. La coalició ha realitzat accions conjuntes i descentralitzades per incriminar la fira MIPIM de la indústria immobiliària mundial i el fons voltor Blackstone.

**CONCEPTES
CLAU**

Gentrificació

Procés mitjançant el qual l'arribada a un barri de nous residents amb més poder adquisitiu provoca que els lloguers i els preus de l'habitatge es disparin, sovint desplaçant els residents i les comunitats amb menors ingressos.

Turistificació

Procés mitjançant el qual el lloguer temporal d'allotjaments turístics, especialment a través de plataformes online, implica l'augment de la proporció d'habitatges destinats a allotjament de vacances, en lloc de residencial. Més que reemplaçar un tipus de residents per un altre, com és el cas de la gentrificació, la turistificació substitueix les persones residents estables per una població flotant de visitants. A més, això pot tenir un impacte significatiu sobre el comerç i els serveis destinats a les persones residents locals.

**EINES
I RECURSOS**

Taula rodona Ciutats Sense Por

"Habitatge, gentrificació i turisme"

<https://youtu.be/zzubqynSDRO>

Pla Especial Urbanístic d'Allotjament Turístic (PEUAT), Barcelona:

<http://ajuntament.barcelona.cat/pla-allotjaments-turistic/ca/>

Detecció d'habitatges turístics sense llicència, Barcelona, Spain

<http://meet.barcelona.cat/habitatgesturistic/ca/>

El Llibre Verd de la PAH. Guia d'acció ciutadana per a la defensa del dret a l'habitatge, per la Plataforma d'afectats per les Hipoteques, Espanya:

<http://afectadosporlahipoteca.com/wp-content/uploads/2014/01/LlibreVerd-PAH-3.pdf>

“Quan parlem dels comuns, ens referim a comunitats organitzades al voltant de recursos compartits i segons formes democràtiques de governança.”

Iolanda Fresnillo

Ekona, Barcelona

“Avui dia, la gestió és sovint molt més potent que la propietat, i la gestió és l'àmbit en què els comuns són explotats i destruïts, per aquest motiu, si volem defensar els comuns, hem d'imaginar una forma alternativa de governança.”

Giuseppe Micciarelli

Massa Critica, Nàpols

Laia Forné (assessora de Participació a l'Ajuntament de Barcelona), **Giuseppe Micciarelli** (Massa Critica, Nàpols) i **Tolanda Fresnillo** (La Hydra Cooperativa, Barcelona)

CONTEXT

Massa sovint, l'administració dels nostres pobles i ciutats s'ha basat en una aliança entre els governs locals i els mercats que prioritzen el valor de canvi dels recursos urbans i presten poca atenció al valor d'ús que les veïnes atorguen a aquests recursos. Això ha provocat la gradual mercantilització de les nostres ciutats, i una falta de mecanismes i mesures per al control democràtic que protegeixin del mercat els recursos bàsics, com l'espai públic, els centres culturals, l'habitatge, l'alimentació, el transport i els serveis recreatius.

Per aquest motiu, en tot el món les comunitats es resisteixen als processos de mercantilització mitjançant la creació de models alternatius de gestió. A través d'aquestes pràctiques comunitàries, o "béns comuns", la gent està desenvolupant mètodes per gestionar els recursos col·lectius sobre una base democràtica i no lucrativa. Com que els comuns són entesos com una acció col·lectiva útil per administrar els recursos, se'ls pot trobar en innumbrables esferes de la vida. Tot i que la noció original dels comuns era d'àmbit rural, fent referència a la gestió comunal de boscos, muntanyes i terres de pastura, avui dia un dels tipus de comuns més prolífics pot trobar-se en l'àmbit digital, en el programari obert i en els recursos digitals de col·laboració massiva (crowdsourcing), com Wikipedia.

El municipalisme ens ofereix l'oportunitat d'optar per diverses maneres de ser una institució pública, amb formes de governança que deixen clar el compromís amb una gestió públic-comunitària dels comuns urbans. Algunes ciutats, com Nàpols, Kobani, Cochabamba i Barcelona, tenen una sòlida tradició de gestió comunitària i de projectes autogestionats. Però fins i tot en pobles i ciutats on els comuns són encara una idea relativament nova, hi ha una creixent demanda per part de la ciutadania a favor del reconeixement

ment dels comuns urbans i d'una major capacitat per participar en la gestió i l'ús del patrimoni i els recursos públics.

Les institucions públiques sovint han percebut les demandes a favor de control comunitari dels recursos com problemes o conflictes a gestionar. Però els comuns han obert un debat sobre la relació entre les esferes pública-estatal, privada-comercial i pública-comunitària. És imprescindible un canvi de mentalitat perquè els comuns siguin vistos com una oportunitat per experimentar noves formes d'interacció entre els governs municipals i les iniciatives comunitàries. Els comuns no s'haurien d'entendre com a substituïts de la gestió pública, sinó com a part d'un procés democratitzador que sorgeix d'una organització comunitària vigorosa en un lloc específic.

El repte consisteix a conservar els valors comunitaris (autonomia, drets d'ús, gestió democràtica) alhora que es garanteixen els principis de serveis públics (accessibilitat, universalitat, transparència, rendició de comptes). La redistribució no és quelcom que es limiti a compartir recursos, també implica atorgar a la gent el poder perquè gestioni directament els bens públics.

MINI-MANIFEST

- **Reconèixer i protegir els comuns ja existents en els nostres pobles i ciutats com a comuns incipients**, respectant la naturalesa autogestionària d'aquests projectes i conservant-ne el valor social i econòmic.
- **Crear un marc institucional que reconegui i incentivi la construcció col·lectiva i comunitària i la gestió directa dels bens públics**, garantint-ne l'ús públic i participatiu en benefici del bé comú.
- **Desenvolupar mecanismes de redistribució i justícia social que assegurin l'accés equitatiu als bens públics i el reconeixement dels coneixements com un bé comú**, afavorint modalitats d'accés obert i col·lectiu a la propietat intel·lectual.
- **Crear mecanismes comunitaris de supervisió que permetin als participants (auto)avaluar els seus projectes i detectar les àrees en què poden millorar-ne el servei a la comunitat.**
- **Promoure una nova relació entre les administracions públiques i la ciutadania que tendeixi a l'“administració directa”** dels projectes per part de la gent, regint-se pels principis d'universalitat, accessibilitat, sostenibilitat, transparència i gestió democràtica.

L'ASILO: DE L'OCUPACIÓ A UN NOU ESTATUS LEGAL, NÀPOLS

El 2015, l'Ajuntament de Nàpols va adoptar una sèrie de mesures per regular, promoure i institucionalitzar els comuns urbans. Aquestes mesures intentaven afavorir el reconeixement legal dels espais autogestionats i permetre la gestió ciutadana d'edificis pertanyents a l'Ajuntament. El procés va sorgir de l'experiència d'ús col·lectiu de l'Asilo, una propietat de l'Ajuntament declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

El 2 de març de 2012, un grup de treballadores culturals i ciutadanes havia ocupat l'Asil, inicialment amb la finalitat de desenvolupar-hi activitats culturals durant tres dies. Finalment, van decidir justificar l'autogestió de l'Asilo “per a l'ús cívic d'un bé públic”, segons una llei italiana que, encara que en desús, continuava vigent. Aquest va ser el primer pas del que es convertiria en una innovació legal sense precedents. Mitjançant una ordenança municipal, l'Ajuntament de Nàpols va incorporar el concepte de “comuns incipients” en els seus estatuts, incloent-hi les regles per a l'ús de propietats redactades per les integrants de l'assemblea de l'Asilo en el seu marc regulador.

L'aptitud de les activistes de l'Asilo per utilitzar la llei per tal de donar la volta a les estructures clàssiques de gestió pública/privada existents a la seva ciutat ha estat una fita important. En el període entre maig de 2012 i juny de 2016, cinc decisions més de l'Ajuntament de Nàpols, redactades gràcies al treball legal de les activistes, han reconegut aquest model de gestió que ara s'aplica a edificis que sumen una superfície de gairebé 40.000 metres quadrats en tota la ciutat. Altres ciutats, com Torí i Palerm, així com moviments socials (inclosos *Mondeggi Fattoria Senza Padroni* i *Casa Bettola Reggio Emilia*) han adoptat aquesta nova eina legal, que permet a la ciutadania utilitzar infraestructures municipals, en garanteix l'accés i estableix normes bàsiques per al seu ús.

PROGRAMA PATRIMONI CIUTADÀ D'ÚS I GESTIÓ COMUNITÀRIA, BARCELONA

La política de desenvolupament dels comuns urbans de l'Ajuntament de Barcelona inclou la transferència de bens municipals a les comunitats per a la creació de projectes socials i culturals, la gestió comunitària d'edificis i serveis públics, i la remunicipalització de serveis bàsics mitjançant mecanismes de participació ciutadana i de rendició de comptes.

Dins d'aquest marc, la ciutat ha creat el Programa Patrimoni Ciutadà d'Ús i Gestió Comunitària. En col·laboració amb espais comunitaris de la ciutat de Barcelona, el programa ha fixat criteris per definir el marc que regula l'accés i la transferència de bens municipals, i ha creat un nou mecanisme d'autoavaluació, el Balanç Comunitari. El programa inclou també la realització d'un cens de bens públics (solars i edificis) amb la finalitat de crear un catàleg de les propietats gestionades per la comunitat.

Aquesta iniciativa es va concretar amb l'establiment d'una Junta de Bens Ciutadans (Citizen Asset Board), un organisme municipal conjunt la tasca del qual és la de coordinar les àrees municipals més importants relacionades amb la cessió de bens municipals a organitzacions no lucratives.

596 ACRES, NOVA YORK

596 Acres va ser creada el 2011 quan la seva fundadora, Paula Segal, va tenir accés a uns documents del departament de planificació de la ciutat que revelaven que hi havia 596 acres de sòl públic desocupat al districte de Brooklyn, molts d'ells en alguns dels barris amb menors ingressos. Segal va decidir utilitzar la informació per crear un mapa per ser difós online i amb cartells per tota la ciutat. En les seves pròpies paraules: “vam començar com un experiment per posar la informació sobre la propietat del sòl en mans de la gent que realment estigués disposada a provocar un canvi.”

A partir del moment que aquesta informació va començar a circular, les novaiorqueses van buscar la forma d'accedir a aquests solars i mobilitzar-se per protegir les parcel·les que estaven ame-

naçades. Com a resposta, 596 Acres va desenvolupar un programa de defensa de l'accés al sòl comunitari, per tal de donar suport a les campanyes veïnals per transformar els solars buits de tota Nova York en horts, granges i espais lúdics.

L'organització va continuar la seva tasca convertint el mapa online original en una eina organitzativa interactiva, Living Lots NYC (Solars Vius NYC), que mostra on té accés la gent i on s'estan organitzant per alliberar sòl per a l'ús i la gestió comunitàries. Des de llavors, 596 Acres ha ampliat la seva activitat més enllà dels solars buits per incloure parcs inaccessibles i desatesos, edificis i oficines de correus.

LA FEMINITZACIÓ DELS COMUNS

Els comuns contribueixen al fet que les comunitats valorin el treball de reproducció social, atès que es basen en la promoció del valor d'ús sobre els valors mercantils. Són un exercici de democràcia perquè la seva gestió es fonamenta en estructures organitzatives igualitàries, accessibles i horitzontals.

No obstant això, hem de ser conscients dels riscos de traslladar estereotips i desigualtats de gènere en la reproducció social a les estructures de les iniciatives comunitàries, cosa que no està assegurada amb la simple creació d'organitzacions horitzontals i accessibles, sinó que exigeix un enfocament específic de gènere.

European Commons Assembly

El novembre de 2016, un grup de 150 persones de tota Europa es va reunir a Brussel·les per crear l'Assemblea Europea dels Comuns, amb la finalitat d'establir les bases d'una solidaritat translocal dins del moviment europeu dels comuns.

L'Assemblea té tres objectius principals:

1. Donar suport a les activitats descentralitzades de les comunes i la seva participació en accions concretes, col·laboratives i de baix a dalt.
2. Donar veu i incrementar la visibilitat del moviment dels comuns.
3. Canalitzar cap a l'esfera política les necessitats i demandes de les iniciatives socialment i ecològicament sostenibles.

Taula rodona Ciutats Sense Por
"Comuns"

https://youtu.be/pO6y9Ytmj_Q

Remix the Commons: un espai intercultural per compartir i co-crear documents multimedia sobre els comuns

<http://remixthecommons.org/en/>

Reglament per l'ús cívic de l'Asilo de Napòls (IT)

<http://exasilofilangieri.it/regolamento-duso-civico/>

“Cal que incloguem aquest problema en les nostres agendes locals, però també en les agendes dels municipis que ens envolten, així com en les agendes dels governs regionals i nacionals. L'aire no reconeix fronteres administratives, per això necessitem que tothom se sumi a la lluita contra la contaminació de l'aire.”

Janet Sanz

Cinquena tinent d'alcalde per a l'Ecologia,
la Planificació Urbana i la Mobilitat, Barcelona

“ ‘Algunes’ no és una xifra i ‘aviat’ no és un moment específic”;
necessitem indicadors mesurables i informes obligatoris
per reduir les emissions de carboni i la contaminació a les
nostres ciutats.

Andrea Reimer

Regidora per a l'Acció Ambiental,
Ajuntament de Vancouver

César Ochoa (Barcelona En Comú), **Andrea Reimer** (regidora per a l'Acció Ambiental, Ajuntament de Vancouver), **Francesco Lucca Bassile** (Coalizione Civica per Bologna) i **Amaranta Herrero** (Barcelona En Comú)

CONTEXT

La mobilitat és un dels pilars del dret a la ciutat, especialment per als que viuen fora de les grans àrees metropolitanes o pobles i llogarets aïllats. Una mobilitat restringida implica un accés restringit a l'ocupació, l'educació, l'oci i els serveis. El problema és que, massa sovint, les nostres ciutats i regions van ser dissenyades per als cotxes en lloc de per a la gent. La inversió pública ha afavorit la construcció d'autopistes, túnels i aparcaments, en comptes de potenciar el transport públic i les infraestructures per a bicicletes i vianants. A escala local, aquest enfocament centrat en els cotxes ens ha portat contaminació de l'aire i acústica, ferides i morts provocades pels accidents de trànsit, i els espais públics envaïts pel cotxe privat. També ha provocat segregació social i econòmica, on les persones prou privilegiades com per viure als centres urbans o que tenen accés a vehicles privats gaudeixen de cada vegada majors comoditats en comparació amb totes les altres. A escala mundial, aquest model de desenvolupament urbà intensiu en carboni ha contribuït a posar-nos prop d'un apocalipsi climàtic, amenaçant la pròpia existència de la vida a la Terra.

Entenem la mobilitat no com una simple qüestió tècnica, sinó com un tema de justícia sanitària, ecològica i social. Més del 90 per cent de la població mundial viu en àrees on no es compleixen les recomanacions sobre qualitat de l'aire. La contaminació de l'aire és responsable d'aproximadament 6,5 milions de morts anuals a tot el món, segons l'Organització Mundial de la Salut. La contaminació de l'aire també està relacionada amb problemes cognitius en la infància i amb l'aparició primerenca de l'Alzheimer. Les emissions del transport són la segona font de diòxid de carboni més important i una de les principals causes del canvi climàtic. Les persones que es desplacen en cotxe tendeixen a ser majoritàriament homes, blancs, i disposen d'ingressos per sobre de la

mitjana; això vol dir que els models de desenvolupament urbà i territorial basats en el cotxe potencien les desigualtats de gènere, ètniques i econòmiques. Heus aquí per què adoptem un enfocament ecofeminista de la mobilitat, situant la gent i el planeta en el centre de la manera en què dissenyem i connectem els nostres barris, pobles i ciutats.

El municipalisme ens permet fer front als models de desenvolupament urbà insostenibles i intensius en carbó, proposar alternatives saludables i sostenibles, i revertir aquest sistema injust que atorga més llibertat i mobilitat als majors contaminadors i als que disposen de més recursos.

Hem de qüestionar la idea que conduir és un dret, fer front al lobby automobilístic, treballar per canviar les actituds del públic i modificar la nostra cultura del transport. Volem ciutats compactes, pensades per a les vianants i les ciclistes, amb un transport públic impulsat per energies renovables i accessible a tothom..

MINI-MANIFEST

- **Fer front al lobby automobilístic** pel dret col·lectiu a l'aire net.
- **Canviar les prioritats del disseny urbà per afavorir a les vianants** i desincentivar l'ús del cotxe privat.
- **Reduir la quantitat d'espai públic dedicat al vehicle privat** amb mesures com les zones per a vianants i la reconversió de les zones d'aparcament per a usos alternatius.
- **Promoure el transport públic** a través de la inversió pública i de tarifes assequibles que en fomentin l'ús freqüent.
- **Fomentar els desplaçaments en bicicleta creant, ampliant o millorant els carrils bici i oferint sistemes públics d'ús compartit.**
- **Penalitzar o prohibir l'ús de vehicles d'altas emissions creant zones de baixes emissions on estigui prohibida l'entra-**

da dels cotxes més contaminants (ja sigui de manera temporal o permanent).

- **Introduir taxes per congestió als vehicles privats** que entren als centres urbans i incrementar el preu de l'aparcament per reduir l'ús del cotxe i finançar inversions en infraestructures de transport sostenible.
- **Invertir en una flota de transport públic de baixes emissions** per tal de reduir el consum d'energia i les emissions de CO² per càpita;
- **Crear carrils exclusius per a autobusos per augmentar la velocitat mitjana dels busos públics.**
- **Promoure l'ús compartit d'automòbils** per reduir la quantitat de cotxes als carrers.
- **Fixar límits inferiors de velocitat per reduir la contaminació i els accidents;** per exemple, 30 quilòmetres per hora en àrees urbanitzades.

GREENEST CITY ACTION PLA (PLA D'ACCIÓ PER A LA CIUTAT MÉS ECOLÒGICA), VANCOUVER

El 2008, la plataforma política local Vision Vancouver va ser escollida amb el compromís de convertir Vancouver en la ciutat més ecològica del món el 2020. El 2009, el govern municipal va llançar el Pla d'acció per a la ciutat més ecològica, per preparar Vancouver davant els potencials impactes del canvi climàtic mitjançant l'enfortiment d'una comunitat vibrant, una economia verda creixent i una ciutat més ecològica i saludable. El desenvolupament i la posada en pràctica del pla de forma participativa van ser essencials per incrementar-ne l'impacte. Prop de 35.000 residents locals (un cinc per cent de la població de la ciutat) va participar en el disseny a través de trobades regulars durant dos anys, i més de 180 organitzacions de la societat civil, sindicats i institucions acadèmiques s'hi van involucrar també. El pla inclou centenars d'accions liderades per les residents i pel govern local.

El pla destaca 10 objectius ambiciosos amb 17 indicadors i informes obligatoris anuals. Els seus objectius inclouen –per a 2020– reduir en un terç els nivells de 2007 de les emissions de CO², i que els edificis construïts a partir de 2020 hagin de ser neutrals en carboni en tot el seu funcionament. L'abril de 2015 la ciutat havia arribat a l'objectiu que més del 50 per cent dels desplaçaments es fessin a peu, en bicicleta o en transport públic.

Gràcies al pla, Vancouver va passar de no figurar entre les 500 ciutats més ecològiques del món a situar-se quarta segons l'índex verd mundial. Això es va aconseguir en el transcurs d'una dècada en la qual el govern conservador del Canadà va promoure un desenvolupament intensiu en carboni i va retirar el país del Protocol de Kyoto sobre el canvi climàtic. La mitjana nacional d'emissions de CO² al Canadà és de 15 tones per càpita; a Vancouver va aconseguir reduir-se un 22 per cent fins al seu nivell actual, de 3,9 tones. Heus aquí com una ciutat pot marcar la diferència.

ARIAPESA (AIREPESAT) I ELS MESURAMENTS CIUTADANS DE LA CONTAMINACIÓ DE L'AIRE, BOLONYA

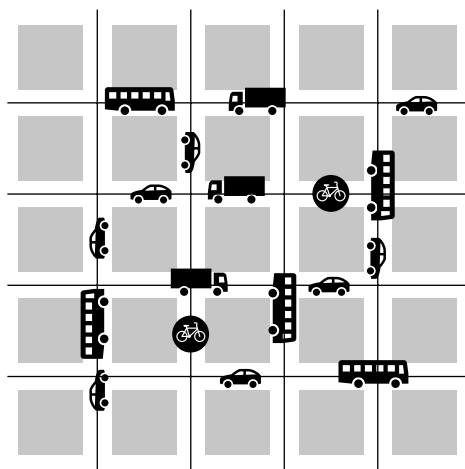
El 2017, l'aire de Bolonya va excedir els límits recomanats de material particulat, ozó i diòxid de nitrogen, aquest últim a causa principalment de les emissions dels vehicles. La plataforma municipalista Coalizione Cívica per Bologna (Coalició Cívica per Bolonya), que va obtenir 2 seients a l'Ajuntament i 2 a les municipalitats a les eleccions de 2016, té una estratègia de "liderar des de l'oposició" sobre aquesta i altres qüestions. La Coalició Cívica dóna suport a la xarxa ciutadana AriaPesa, que pretén donar poder a la gent mitjançant una ciència des de les bases. AriaPesa proporciona als residents sensors de mostreig de l'aire perquè els instal·lin prop de casa seva i així puguin mesurar i cartografiar la contaminació de l'aire. Més de 350 sensors han estat instal·lats per tota la ciutat per part de persones, escoles, associacions veïnals i la universitat, a més de l'institut oficial per al control de la qualitat de l'aire (ARPA). Les persones residents a Bolonya estan utilitzant la informació obtinguda de manera col·laborativa per potenciar les seves reivindicacions a favor d'un canvi de política urbana, la millora de la qualitat de l'aire i la protecció de la salut humana.

SUPERILLES, BARCELONA

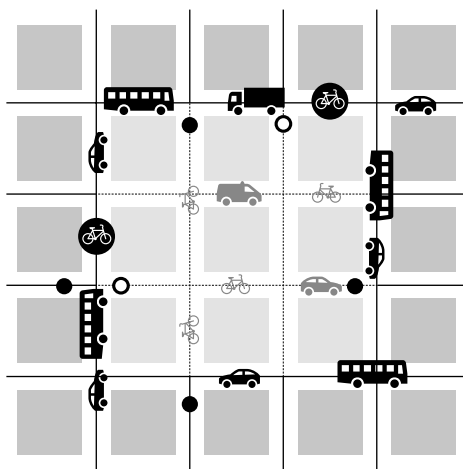
A Barcelona, menys del 25 per cent dels desplaçaments per la ciutat es fan en cotxe, però prop del 70 per cent de l'espai públic es destina a la conducció i l'aparcament. Les superilles són un intent de compensar aquest desequilibri amb la restricció de l'accés dels vehicles privats a determinats blocs de carrers i la creació de noves "places" públiques a les interseccions dels carrers de vianants. A les superilles només es permet el trànsit de residents, serveis, vehicles d'emergència i vehicles de repartiment (en circumstàncies especials), i tot i així, han de cenyir-se al límit de velocitat de deu quilòmetres per hora. Les superilles són un oasi enmig del densament poblat paisatge urbà, aportant espai per a la vida comunitària, l'ecologia, l'esport i els exercicis físics.

Quan el 2016 es va configurar la superilla més recent al barri de Poblenou, els residents locals que donaven suport a la iniciativa van crear el Col·lectiu Superilla. El grup participa en l'avaluació del projecte que impulsa l'Ajuntament i planteja suggeriments sobre la utilització de l'espai públic recuperat. Una de les propostes del col·lectiu que ha estat portada a la pràctica va ser la d'instal·lar zones de joc en dues de les quatre places creades en les cantonades interiors de la superilla..

DISTRIBUCIÓ TRADICIONAL

DISTRIBUCIÓ SUPERILLA

- Xarxa de transport públic
- Vehicle privat
- Vehicle residents
- Transportistes
- Serveis urbans i urgències
- Circulació lliure de bicicletes

- Xarxa ciclista principal
- Xarxa bàsica de circulació
- Plataforma única (prioritat vianants)
- Control d'accés
- Àrea proximitat DUM

FEMINITZAR LA POLÍTICA

L'impacte de la planificació urbana i de les polítiques de transport no és neutre pel que fa al gènere. Els nostres pobles i les nostres ciutats van ser dissenyats pensant en la participació en el mercat de treball, amb poca o nul·la consideració pel treball reproductiu i de cura. Aquest biaix és clarament evident en els sistemes de transport de tot el món, que tendeixen a ser dissenyats per a la conveniència dels que es desplacen a la feina i des de la feina dues vegades al dia amb grans distàncies (la majoria dels quals són homes), en lloc dels múltiples viatges curts típics dels que proporcionen cures i dels que treballen mitja jornada (que amb més probabilitat són dones). Sovint, la infraestructura de transport resulta inaccessible per als que tenen mobilitat restringida o es desplacen amb persones dependents, i les dones estan en risc especial d'assetjament o violència sexual en els espais públics quan es desplacen a peu, en bicicleta o en transport públic. Una política de feminització de la mobilitat implica qüestionar els privilegis de qui fa servir el cotxe privat, atorgant la mateixa importància a les necessitats de transport de les persones encarregades dels treballs reproductius, i afavorint que els desplaçaments de curta distància, a peu o en transport públic, siguin còmodes, accessibles i segurs.

TREBALLAR COM A XARXA GLOBAL

EcoMobility Alliance ICLEI

La xarxa mundial de governs locals per a la sostenibilitat, ICLEI, coordina l'Aliança per a l'ecomobilitat de pobles i ciutats per tal de promoure una mobilitat sostenible. L'Aliança ha creat un conjunt de vint indicadors de mobilitat sostenible anomenat EcoMobility SHIFT, que els pobles i ciutats membre poden utilitzar per mesurar l'impacte ecològic de les seves infraestructures de transport i identificar maneres de millorar-les.

EINES I RECURSOS

Taula rodona Ciutats Sense Por

“Mobilitat i contaminació”

(EN): <https://youtu.be/6DqCI7Azwnk>

Omplim el carrers de vida:

La implementació del model de les Superilles a Barcelona

<http://ajuntament.barcelona.cat/superilles/ca/>

Ecomobility SHIFT (EN). Sistema d'indicadors per mesurar i millorar la mobilitat sostenible a les ciutats

<https://ecomobility.org/ecomobility-shift/>

“La batalla per l'aigua pública ha començat, és una batalla entre la ciutadania i interessos molt forts de grans corporacions”

Míriam Planas

Aigua és Vida, Catalunya

“En un intent de remunicipalització els moviments dels lobbies privats són molt forts”

Miguel Penas,

Coordinador de Gabinet Alcalde del municipi de Santiago de Compostela

“La remunicipalització ha estat impulsada per una preocupació per la sostenibilitat ecològica, la democràcia i la justícia social i com a resposta dels municipis a les polítiques d'austeritat”

Olivier Petitjean

Observatoire des multinationales

REMUNICIPALITZACIÓ DELS SERVEIS BÀSICS

Moises Subirana (Barcelona En Comú), **Claire Roumet** (directora de Energy Cities) i **Olivier Petitjean** (Observatoire des multinationales)

CONTEXT

Després de tres dècades de privatitzacions en massa dels serveis públics, el balanç de la seva gestió és com a mínim pobre. La recepta que va imposar el neoliberalisme per superar els problemes d'allò públic –que es considerava burocràtic, centralitzat, ineficient i obsolet– ha demostrat que cau en les mateixes etiquetes que criticava, amb l'agreujant d'haver atorgat a les grans corporacions multinacionals un poder més gran que el de les pròpies institucions públiques a les quals diuen que serveixen.

Davant d'aquest balanç, cada vegada més ciutats i pobles decideixen plantejar canvis estructurals en la manera de gestionar l'educació, la sanitat, l'aigua o la llum. Malgrat els nombrosos obstacles legals que sovint imposen els estats, els municipis opten per formes de gestió que, a partir d'una visió àmplia d'allò que es considera “públic”, inclouen mecanismes de participació ciutadana, de cooperativisme, de comunitarisme i fins i tot de copropietat.

Així, a través de la remunicipalització dels serveis es creen les condicions necessàries –no suficients– per poder aprofundir en la democratització dels serveis públics des d'allò local i la proximitat, fomentant circuits curts que enforteixen el teixit econòmic i associatiu del municipi. S'entén així la remunicipalització com una eina a través de la qual portar a la pràctica la gestió dels béns comuns, trobant també casos de ciutadania autoorganitzada per prestar un nou servei de manera democràtica i sense ànim de lucre, especialment en el camp de l'energia.

Hi ha més de 800 casos de remunicipalització documentats en tot el món, amb 1.600 ciutats involucrades i 45 països de totes les característiques, sent Europa el continent que té més casos. Els seus resultats estan contrastats. No obstant això, hi ha encara nombrosos reptes i objectius que necessiten més desenvolupament, entre els quals:

- **La necessitat d'adequar els marcs legals i institucionals per facilitar la seva implementació.** Ja no es tracta només que hi hagi una legislació que faci “la vista grossa” davant del que considera rareses sinó que s’innovi i es promoguin noves formes de gestió d’allò comú. Actualment els estats, la Unió Europea o les institucions financeres internacionals estan més interessades en promoure tractats agressius de lliure comerç que blinden els grans poders corporatius que en protegir i desenvolupar la sobirania municipal.

- **Fomentar les xarxes de cooperació local.** És freqüent que els municipis es trobin “sols davant el perill” quan s’enfronten al debat de si remunicipalitzen o no un servei. Per això és necessari potenciar les xarxes de cooperació i aprenentatge mutu que hi ha entre municipis. Tot i que cada cas és únic, específic i ir-repetible, els enfocaments, les metodologies i les experiències d’altres que fan el mateix camí és fonamental per assegurar bons resultats.

- **Experimentar amb els béns comuns.** La remunicipalització no es planteja com una tornada a allò públic de fa 20, 30 o 50 anys. Es tracta d’un nou enfocament que inclou pràctiques, repartiments de poder i objectius nous. És per tant un terreny sobre el qual és necessari un aprenentatge d’assaig-error, sense veritats absolutes ni preconcebudes. I, per tant, requereix imaginació, valentia i intel·ligència col·lectiva

MINI-MANIFEST

- **Fomentar l'horitzontalitat** tant en la relació administració-ciutadania com en les xarxes de cooperació.
- **Fomentar la transparència per assegurar un bon control i fiscalització** de l'activitat, així com l'accés a tota la informació.
- **Corresponsabilitzar-se en la presa de decisions**, apoderant la comunitat i el propi municipi.
- **Assegurar la sostenibilitat del servei** a nivell ambiental, social i econòmic, incorporant el canvi climàtic i l'ús de recursos naturals a llarg termini.
- **Garantir la universalitat** d'accés al servei a tothom independentment de la seva situació socioeconòmica o jurídica.

REMUNICIPACIÓ DE L'AIGUA I L'ENERGIA, PARÍS I GRENOBLE

A causa de les privatitzacions massives que van tenir lloc a França durant els anys 80 en el sector de l'energia, la majoria de ciutats i pobles francesos han viscut en els darrers anys un procés per recuperar el control públic de l'aigua.

La capital gala va remunicipalitzar el servei de l'aigua el 2010. Els motius que van portar el consistori a prendre aquesta decisió van ser el desconcert amb la gestió que estaven portant a terme les empreses privades, la falta de transparència i la dispersió administrativa. El primer any d'empresa pública es van guanyar 35 milions d'euros, que no van anar a parar a les butxaques d'uns quants accionistes sinó que es van invertir en el servei, i la tarifa va baixar un 8%. Es va crear un observatori ciutadà de l'aigua amb representació del teixit associatiu de la ciutat per fomentar la participació en la presa de decisions, i es va arribar a acords amb la pagesia situada aigües amunt del Sena perquè utilitzessin fitosanitaris ecològics, millorant així la qualitat de l'aigua que després arriba a les aixetes de la ciutat.

Amb l'impuls de la remunicipalització, París i altres ciutats amb gestió pública com Brussel·les i Milà van fundar Aqua Pública Europea.

Grenoble, amb 160.000 habitants, va ser pionera a l'hora de remunicipalitzar l'aigua l'any 2000. El model de gestió de l'aigua municipal de Grenoble subministra avui l'aigua a diversos municipis. La gestió intermunicipal del sanejament ha reduït les tarifes d'aquest servei i millora constantment la qualitat de la recollida i el tractament de les aigües residuals mitjançant el manteniment i la millora de les xarxes. Una aigua de qualitat excel·lent i sostenible. En aquests darrers anys ha començat la batalla per aconseguir el control del subministrament energètic i també està sent pionera en la gestió dels menjadors escolars municipals, en els quals aspira a oferir menjar 100% ecològic i local gràcies al treball en comú amb la pagesia de la regió.

TRANSICIÓ ENERGÈTICA, HAMBURG

El 2009, la ciutat va crear una empresa energètica per impulsar les energies renovables i vendre electricitat a la xarxa. En pocs anys, més de 100.000 persones s'havien unit a l'empresa, a la recerca d'una producció local i renovable.

En paral·lel, la concessió centenària a empreses privades sobre la xarxa elèctrica local arribava al final, i, davant la negativa del consistori de remunicipalitzar el servei, la ciutadania va organitzar i va guanyar el 2013 un referèndum vinculant per forçar la tornada de la xarxa elèctrica a mans públiques, una realitat materialitzada el 2015 i a la qual la seguirà la remunicipalització de la xarxa de gas en els propers anys. La ciutat integra així els diferents vectors del sector energètic municipal, i es poden impulsar de forma més clara les polítiques de transició energètica i lluita contra el canvi climàtic.

ELS REFERÈNDUMS PER L'AIGUA PÚBLICA

La lluita per la gestió pública de l'aigua ha trobat en la democràcia directa la seva millor aliada. El 2004 un referèndum constitucional a Uruguai va blindar la gestió pública en tot el país, i avui la seva gestió és una referència mundial; el 2011, 27 milions d'italianes van dir "no" a la mercantilització de l'aigua, aturant nombrosos processos de privatització en curs; el 2013 un referèndum popular a Berlín aconseguia més de 600.000 signatures per exigir simplement que es fes públic el contracte de concessió d'aigua a la ciutat, un moviment que acabaria desembocant en la remunicipalització del servei; també a Madrid una consulta popular va suposar un fort cop a les pretensions de privatitzar l'empresa pública d'aigua. La remunicipalització només pot entendre's i desenvolupar-se quan va acompanyada de processos de participació directa i apoderament..

FEMINITZAR LA POLÍTICA

Deconstruint el mite d'allò tècnic

La remunicipalització dels serveis implica retornar els aspectes de la vida pública a l'escala més propera possible de la ciutadania: el municipi. Amb això es pretén generar un vincle de proximitat que escurci distàncies entre qui presta el servei i qui el rep, fusionant tant com és possible els dos rols i democratitzant així el servei. D'aquesta manera es busca una feminització dels serveis públics, i així deixen de ser un aspecte tècnic fora de l'abast de la ciutadania per passar a ser un element quotidià més.

TREBALLAR COM A XARXA GLOBAL

Energy Cities

Energy Cities és una xarxa de ciutats que treballen a escala europea per la transició energètica des de fa 25 anys. La seva "triple D" és democratització del sistema energètic; descentralització del poder, retornant a una escala més humana; i diversificació econòmica, reprioritzant els recursos econòmics locals. La xarxa ofereix suport i recursos a totes les ciutats, cosa que és de gran ajuda no només en aquelles que han iniciat el camí sinó també en els consistoris sense majories polítiques fortes i que necessiten un marc global que els doni suport i impuls.

Aqua Publica Europea

Aqua Publica Europea (APE), l'Associació Europea d'Operadors Públics d'Aigua, és una xarxa europea de ciutats per l'aigua pública que s'ofereixen suport mutu per prestar un servei cada vegada de major qualitat. APE uneix els serveis d'aigua i sanejament de propietat pública i altres actors que treballen per promoure la gestió pública de l'aigua a nivell europeu i internacional.

**CONCEPTES
CLAU**

Remunicipalització

En línies generals, és el procés pel qual un servei local que havia estat privatitzat torna a mans del consistori. La casuística pot ser molt variada, incloent casos en què la propietat havia deixat de ser pública i ara ho torna a ser; casos en què la propietat es manté pública però no la gestió, perdent-se *de facto* el control i la informació sobre aquest servei; i fins i tot casos en què es crea un nou servei (per exemple la creació a França de nous partenariats públic-comunitaris entre ajuntaments i el teixit agrari local per subministrar el menjador escolar), si bé en aquests casos se sol a parlar més de “municipalització”.

**EINES
I RECURSOS**

Taula rodona Ciutats Sense Por

“Remunicipalització”

https://youtu.be/I_QsySPVOr8

Remunicipalització: com ciutats i ciutadania estan reescriuint el futur dels serveis públics. Satoko Kishimoto, Olivier Petitjean, i Lavinia Steinfert. Transnational Institute, 2017.

https://tni.org/files/publication-downloads/remunicipalizacion_como_ciudades_y_ciudadania_estan_escribiendo_el_futuro_de_los_servicios_publicos.pdf

“La democràcia és bàsicament la ciutadania vigilant les seves pròpies institucions, per la qual cosa necessitem transparència per poder fer-ho, perquè sense informació no tenim coneixement i sense coneixement no podem prendre decisions ni vigilar”

Simona Levi

Xnet

“Aquesta lluita no és de Puerto Rico. Si el capital s’organitza internacionalment, que s’organitza molt bé, i a més controla les infraestructures públiques legislant, també nosaltres ens hem d’organitzar internacionalment”

Xiomara Car

Directora de Nous Projectes de Mobilització,
Center for Popular Democracy, EUA

TRANSPARÈNCIA I LLUITA CONTRA LA CORRUPCIÓ

Fèlix Beltran (Barcelona En Comú), **Anxela Iglesias García** (assessora de comunicació a l'Ajuntament de Madrid) i **Jordi Molina** (assessor de Participació i Transparència a l'Ajuntament de Barcelona)

CONTEXT

La corrupció és una xacra que atempta contra el bé comú, genera privilegis per a unes poques persones, augmenta les desigualtats i suposa un malbaratament dels recursos públics, cosa que comporta costos enormes per a les arques públiques. La ciutadania té dret al bon govern, és a dir, a rebre serveis públics eficients i transparents. Els recursos públics són un bé comú, i la seva redistribució ha de ser transparent, equitativa i justa. Les contractacions de bens, obres i serveis que adjudiquen les administracions són una eina clau en el repartiment d'oportunitats i, per tant, s'han de basar en criteris clars i estrictes. Especialment des del municipalisme, hem d'exigir i fomentar la transparència i lluitar contra les pràctiques i sistemes corruptes perquè tots dos elements impliquen, en definitiva, promoure la igualtat entre totes les persones.

La transparència ha de ser un fi per a les institucions, però un mitjà perquè la ciutadania pugui ser partícip de la democràcia. Tot i que la presa de decisions es posi en mans de les persones que viuen als municipis, sense informació i regles clares no és possible realment decidir. La transparència progressiva és un prerequisit per a la democràcia radical.

Actualment, la corrupció s'organitza cada vegada més en xarxes criminals que operen a escala internacional, de manera que necessitem xarxes institucionals i ciutadanes per complementar les actuals i combatre-la: contrapoders organitzats i administracions que siguin exemplars en la lluita per la transparència des dels municipis i ciutats tenint en compte les particularitats de cada context.

La incorporació d'una cultura política basada en valors com la cooperació, la participació directa i la rendició de comptes són

fonamentals en la lluita contra la corrupció. Sense un canvi en la formes de fer per part de les administracions públiques, partits polítics i les empreses, l'èxit no és possible. Però tampoc ho és sense una implicació de la ciutadania que demani uns estàndards més exigents per a la presa de decisions i la gestió dels recursos públics.

En aquest sentit, és la societat civil organitzada a través d'entitats i professionals que treballen per la transparència i els partits polítics els que han d'assumir el lideratge en la lluita contra la corrupció. Un dels reptes és aconseguir que les institucions públiques col·laboren cada vegada més amb aquestes organitzacions i que juntes puguin avançar dissenyant eines innovadores, procediments més oberts i senzills, i rendint comptes permanentment. Són tan importants els controls interns des del govern mitjançant polítiques públiques o processos de fiscalització, com els externs, des de la societat civil. Hem de vigilar l'acció dels poders públics, estar alerta, organitzar-nos, i crear espais col·lectius en la lluita contra els interessos individuals i les pràctiques opaques.

- **Promoure una nova cultura en la contractació municipal que fomenti la concurrència i la transparència en la contractació pública**, posant l'accent en la introducció de la perspectiva de gènere i social.
- **Establir codis ètics de conducta per a les representants polítiques** amb règims sancionadors i amb comitès d'ètica que vetllin pel seu compliment.
- **Limitar mandats dels càrrecs electes i prohibir portes giratòries**, per evitar que els càrrecs públics facin servir la seva posició per afavorir determinades empreses i després rebin a canvi càrrecs en els seus consells d'administració.
- **Crear un organisme públic d'anticorrupció municipal** que pugui rebre denúncies anònimes de la ciutadania i el personal municipal, així com coordinar auditories.
- **Realitzar auditories de les despeses i els deutes municipals**, especialment dels processos de contractació pública, per procedir a la demanda de responsabilitats públiques.
- **Regular conflictes d'interessos i incompatibilitats**: prohibir viatges injustificats i la recepció de regals que no siguin de cortesia, acabar amb les subvencions a dit, i obligar els càrrecs electes a les declaracions de bens i activitats.
- **Treballar amb indicadors d'impacte** realitzats per persones expertes amb l'objectiu de dur a terme una rendició de comptes eficaç.
- És fonamental **tenir contrapoders cívics i ciutadans**, és a dir, una societat organitzada que estigui vigilant i en alerta davant els possibles casos de corrupció. A més, s'ha d'assegurar que aquests no puguin rebre represàlies quan fan denúncies per corrupció.

AUDITORIA CIUTADANA MUNICIPAL DEL DEUTE I LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES, MADRID

El deute de la ciutat Madrid va passar de 1.136 milions d'euros l'any 2002 als 6.732.000 el 2015, quan la plataforma municipalista va assumir el govern.

Amb l'objectiu d'obtenir i difondre informació rellevant sobre la gestió dels recursos públics municipals, analitzar la gestió municipal segons criteris d'utilitat pública per a la ciutadania i obtenir conclusions que evitin la repetició futura de males pràctiques detectades, l'agost de 2015, l'ajuntament de Madrid va posar en marxa una sèrie d'estudis als quals va anomenar Auditoria Ciutadana Municipal del Deute i les Polítiques Públiques, l'objectiu del qual era la identificació i anàlisi de l'impacte econòmic, social, ecològic i de gènere de les polítiques municipals.

A part d'aquesta eina, el govern de Madrid també ha incidit sobre la contractació pública, incorporant el gener de 2016 clàusules socials en els processos de contractació pública per prioritzar les empreses que compleixin amb criteris laborals, de sostenibilitat, gènere i mediambiental. Així mateix, el desembre de 2017 es va aprovar la creació del Registre de lobbies contemplat en l'Ordennança de Transparència de la Ciutat de Madrid de juliol de 2016.

LA CREACIÓ DE LA BÚSTIA ÈTICA, AJUNTAMENT DE BARCELONA AMB LA COL·LABORACIÓ D'XNET

Després de guanyar les eleccions del 2015, una de les prioritats de l'Ajuntament era garantir l'ètica i fomentar la transparència i la lluita contra la corrupció des de la pròpia institució. Aquest va ser el motiu de la creació, primer, de l'Oficina de Transparència i Bones Pràctiques que seria, després, el centre d'operacions des d'on s'impulsarien eines com el Codi de Conducta o la Bústia Ètica i de Bon Govern. Es tracta de la primera bústia institucional que permet l'accés anònim per comunicar a la institució fets i conductes contraris a una gestió ètica de l'administració. És d'aplicació per als treballadors municipals i els càrrecs electes. Si un cop rebuda i analitzada una petició es considera que hi ha comportaments tipificats com a pràctiques il·lícites penals, l'Oficina de Transparència i Bones Pràctiques de l'Ajuntament de Barcelona, creada el novembre de 2015, els posa en coneixement del Ministeri Fiscal o de les autoritats judicials pertinents i aporta la documentació que estigui en el seu poder.

Aquesta eina va ser creada per activistes d'Xnet, una organització que treballa temes de tecnopolítica i mecanismes de participació, transparència i control ciutadà del poder. Aquesta entitat ha col·laborat desinteressadament amb la institució en l'elaboració d'aquesta eina. Aquesta col·laboració ha permès crear protocols i codis que fan d'aquesta eina la primera d'aquestes característiques en l'àmbit institucional a nivell internacional. Així mateix, la seva construcció en programari lliure i codi obert faciliten que altres administracions puguin incorporar la bústia i adaptar-la a les necessitats de cada cas. De fet, l'Oficina Antifrau de Catalunya, o la de la Generalitat Valenciana han incorporat aquesta tecnologia al seu funcionament, sense cap cost, i està previst que consistoris de la resta de l'Estat se sumin a la iniciativa.

FEMINITZAR LA POLÍTICA

La transparència i lluita contra la corrupció és clau per a la feminització o des-patriarcalització de la política. S'han realitzat diferents estudis a nivell global que conclouen que la població concep les dones com a menys corruptes i més honestes., tot i que depèn clarament del context polític (més democràtic i transparent o més autocràtic), això és així especialment amb el pagament de suborns i irregularitats administratives. Aquesta situació pot ser explicada per la socialització de gènere (amb la seva menor incitació a transgredir la norma) i molt especialment per no tenir accés als espais informals i socials "d'homes" on solen acordar-se aquestes pràctiques. Així, que aquest és un altre argument per demanar una major feminització de la política.

A més, una contractació pública amb perspectiva de gènere i social és especialment important per a aquells treballs de cures (a gent gran, neteja, etc.) externalitzats, precaris i massivament desenvolupats per dones.

**CONCEPTES
CLAU**

Auditoria ciutadana del deute

Es tracta d'una iniciativa promoguda per la ciutadania per auditar els comptes públics de les administracions i determinar quina part dels ingressos i despeses, i el deute que generen, pot considerar-se il·legítima, per exigir als ajuntaments que no es pagui, així com l'enjudiciament dels responsables.

Entre altres coses enforteix la transparència del funcionament econòmic de l'ajuntament, cosa que permet avenços tant en el pla democràtic, en la mesura que s'amplien els marcs d'informació i participació ciutadana, com d'eficàcia, ja que s'eviten casos de mal ús de els fons públics i de mala orientació de les polítiques.

**EINES
I RECURSOS**

Taula rodona Ciutats Sense Por

"Transparència i lluita contra la corrupció"

<https://youtu.be/336nGLCjdjo>

Comitè per l'Abolició de les Deutes Il·legítimes

<http://cadtm.org/Espanol>

Observatori Ciutadà Municipal

<http://ocmunicipal.net/ca/>

“La transformació és generar una economia al servei de les persones, que no siguin els finançadors els que generen els objectius de l'economia, sinó la ciutadania.”

Susana Martín

Institut de la Moneda Social (IMS)

Tània Corrons (Barcelona En Comú), **Isabel Álvarez** (Red de Investigación y Apoyo Municipalista (Redinam)), i **David Fernández** (investigador de Desenvolupament i Innovació Regional)

CONTEXT

Les polítiques de desenvolupament econòmic local s'han centrat tradicionalment en dos vectors: les polítiques d'atracció d'actors de l'economia global, molt sovint rebaixant les normatives locals per atraure grans empreses, i les polítiques de projecció global o internacionalització d'allò local. El municipalisme proposa un tercer vector fins ara arraconat, el desenvolupament local autocentrat, que posa en valor els recursos existents i proposa satisfer les necessitats de la ciutadania amb aquests recursos, en una escala territorial de ciutat, districte, barri i poble, incorporant perspectives des d'un enfocament de transició i processos dinàmics.

El desenvolupament local autocentrat ha d'incloure les externalitats que produeix, com són els seus efectes en la reproducció de la vida i en l'entorn ecològic, i reduir-les apostant per petites empreses amb pluralitat de formats i de proximitat, arrelades als barris i que tinguin retorns socials i mediambientals clars, més enllà del simple guany econòmic. Les ciutats que tenen més desenvolupament local tenen menys desigualtat, una ciutadania més sana, més capital social, més diversitat, i les seves empreses adquireixen un major compromís amb el desenvolupament de la comunitat.

Per aconseguir aquests objectius, els municipis que aposten per economies que contribueixen al bé comú fomenten eines múltiples i variades. Aquestes eines comparteixen un mínim comú múltiple, que es descriu a continuació.

- **Coproduir polítiques econòmiques amb les protagonistes del territori**, generant plans de desenvolupament territorials, a nivell de districte o barri, des d'una lògica d'acció conjunta entre societat i administració.

- **Incentivar l'Economia Social i Solidària (ESS) i l'economia circular**. Per fomentar l'ESS és fonamental posar el focus tant en la innovació socioeconòmica com en la lògica públicocol·laborativa. La innovació socioeconòmica consisteix en innovacions que, ja siguin tecnològiques, socials o mediambientals, afavoreixen una missió social, connectada a les necessitats de la població. És fonamental generar serveis, recursos i eines per facilitar i fomentar l'economia social, sense pretendre que aquesta substitueixi la necessitat de serveis públics, sinó complementar-los. Per això, també cal fomentar estructures productives denses, que tenen empreses de diferent grandària i centres d'investigació.

- **Apostar per eines innovadores i locals per enfortir el teixit econòmic i social local**. Un exemple d'aquestes eines interessants en alguns casos són les monedes locals. Aprofitant les noves tecnologies, s'obre un llindar per democratitzar el sistema monetari-financer. Les monedes socials contribueixen al desenvolupament local autocentrat per diversos motius: 1) poden servir per pal·liar la crisi monetària i evitar el col·lapse de les economies locals; 2) poden fomentar el consum quilòmetre 0 perquè generen una renda addicional que es gasta en els productes disponibles a nivell local, moltes vegades aliments; 3) quan una part de la despesa pública es fa en moneda local, no pot fugar-se cap a proveïdors globals, enfortint així allò local; 4) faciliten que es pugui crear valor en funció dels objectius locals en comptes de ser acaparat pels grans capitals per continuar finançant els seus projectes.

– **Apostar per la contractació pública i responsable per estimular la democràcia empresarial.** Instruments municipals com els codis de contractació, la contractació pública responsable –que prima criteris com la inclusió social i la igualtat de gènere en el treball, o la creació de llocs de treball estables i amb salaris justos– i la creació d’organismes de diàleg social poden ajudar a estendre les pràctiques de democràcia empresarial i d’orientació mediambiental més enllà de les organitzacions habituals de l’ESS, arribant al sector privat “tradicional”.

EXEMPLES

MARES, MADRID

A través de projectes d’ESS, la ciutadania pot trobar noves formes de resoldre problemes col·lectius, és a dir, poden desenvolupar iniciatives d’innovació social. El projecte MARES, que l’Ajuntament de Madrid i diverses entitats socials del municipi van posar en marxa al gener de 2017, intenta potenciar aquests processos. Quatre espais, repartits per diversos districtes, serveixen de lloc de reunió i de realització d’activitats per fomentar iniciatives ciutadanes en cinc sectors: mobilitat, alimentació, reciclatge i energia (el cinquè sector, el de les cures, està present en tots els espais). Entre les activitats realitzades fins al moment hi ha el mapeig de les iniciatives d’ESS presents en els districtes, i la detecció de possibles complementarietats entre elles (cadena de valor); l’assessoria de més de 70 projectes; la constitució d’una cooperativa d’impuls empresarial; o l’establiment de comunitats d’aprenentatge orientades a la pràctica, en la qual grups de persones ajunten els seus sabers per aprendre juntes i posar en marxa iniciatives arrelades al teixit comunitari. El projecte també intenta estimular la capacitat d’autoorganització i desenvolupament d’iniciatives comunitàries en grups de població amb una situació laboral especialment precària.

PLA D'IMPULS A L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA, BARCELONA

Barcelona té un teixit associatiu potent: els projectes d'ESS, estructurats o no en forma de cooperatives, comptaven el 2015 amb milers d'iniciatives ciutadanes, que representaven el 8% de la població ocupada, i un valor equivalent al 7% del PIB de la ciutat. El pla d'impuls a l'ESS vol facilitar i reforçar aquest potencial, en col·laboració amb la ciutadania i ha creat equips de treball tant a l'agència de desenvolupament local com al mateix Ajuntament i un pressupost de 4 milions d'euros anuals. El pla aglutina desenes d'accions relacionades entre elles, per exemple: formació pràctica i punts d'assessorament per a qui vulgui posar en marxa iniciatives; línies de finançament cooperativa i microcrèdits (2 milions); noves línies d'ajuda econòmica (3 milions anuals); equipaments de suport gestionats per l'Ajuntament, però també per les pròpies iniciatives d'ESS (el Far de la innovació socioeconòmica o Coopolis); la integració d'aquestes accions a nivell local, a través de plans econòmics de districte, etc.

De moment, més de 100 nous projectes i prop de 100 empreses han rebut assessorament anualment, i més de 1.500 persones han rebut formació. El govern municipal ha fomentat l'emprenedoria col·lectiva enfront de col·lectius vulnerables, donant suport a projectes com la cooperativa de recollida de ferralla Alencoop. També ha afavorit el creixement de xarxes internacionals de municipi i ciutats en favor de l'ESS, com CITIESS, i locals com Xarxa de Municipis per l'Economia Social i Solidària.

DE L'ECONOMIA CIRCULAR A L'OCUPACIÓ TEMPORAL D'ESPais PÚBLICS, PARÍS

El Govern municipal s'ha proposat que la ciutat sigui la capital mundial d'una economia que impulsi els valors de la innovació social i la transició ecològica. Per això, els plans municipals tenen diferents eixos, entre els quals destaquen: a) el desenvolupament de l'economia circular amb la participació de 240 agents socials del Gran París, amb accions com la creació de *ressourceries*, una xarxa de punts de recuperació, processament i venda d'objectes no utilitzats; b) El foment de la inserció social en l'activitat econòmica a través, per exemple, de la contractació pública responsable; c) mesures com l'ocupació temporal d'espais públics i edificis per part d'entitats de l'ESS, o la implantació d'espais d'intercanvi de serveis dins de la comunitat local. Algunes d'aquestes mesures ja estan tenint impacte: París dona suport financerament a set cooperatives d'activitats i empenedoria, que afavoreixen la inserció laboral de persones joves; i l'ocupació temporal d'edificis ha permès a una associació d'artistes instal·lar els seus tallers en diversos espais de la ciutat.

FEMINITZAR LA POLÍTICA

El naixement i la difusió de l'economia col·laborativa plantegen diversos reptes des de la dimensió de gènere del model col·laboratiu. Tot i que normalment la naturalesa de l'ESS és molt més oberta i inclusiva que l'economia tradicional, aquesta encara reproduceix la discriminació de gènere. Hi ha una participació rellevant de la dona en el sector col·laboratiu, però també és cert que prevalen en les àrees de producció tradicionalment associades amb la feminitat. Alhora, alguns estudiosos mostren que les dones són més rellevants en l'esfera del consum (passiva) que en l'esfera de la producció (activa) en la qual l'home és principalment el que reproduceix un estigma sexista. Si és evident una divisió del treball generalitzada en l'economia col·laborativa, també és una discriminació sobre el paper de la dona en les empreses col·laboratives. A més, els percentatges de dones en els nivells més alts de govern són realment baixos i completament desequilibrats a favor de component humà.

Part del problema està relacionat amb els límits d'una llei per intervenir i garantir un marc legal en què les empreses col·laboradores puguin operar per protegir les persones de tota mena de discriminació. No obstant això, hi ha senyals positives com l'interès de l'acadèmia a investigar sobre el tema i els programes institucionals cada vegada més freqüents per abordar l'economia col·laborativa en un model real obert i inclusiu.

TREBALLAR COM A XARXA GLOBAL

Xarxa Intercontinental de Promoció de l'Economia Social Solidària

La RIPESS és la major xarxa mundial de xarxes continentals compromeses amb la promoció de l'ESS. El seu abast alhora global i local li dona legitimitat per promoure l'ESS, afavorir la cooperació intercontinental i incidir sobre polítiques a diferents nivells. La RIPESS porta en els seus gens la voluntat de contribuir a un canvi sistèmic i transformador, mostrant en particular com l'ESS proporciona respostes a nivell local enfront d'un sistema imperant que mostra clarament els seus límits.

**CONCEPTES
CLAU**

Desenvolupament econòmic local autocentrat

Desenvolupament econòmic en clau de proximitat, que posa en valor els recursos existents i com satisfer les necessitats de les persones amb aquests recursos.

**EINES
I RECURSOS**

Taula rodona Ciutats Sense Por

“Economia”

<https://youtu.be/mZkRSpDBFDc>

Centre d'investigacions sobre les innovacions socials (CRISES, en francès). Organització interuniversitària i pluridisciplinària adscrita a l'Université du Québec à Montréal, investiga el paper de les innovacions socials, enteses com a activitats amb capacitat per transformar les relacions socials i plantejar noves orientacions culturals:

<http://crises.uqam.ca/presentation-es>

Red Intercontinental de Promoción de la Economía Social Solidaria

<http://ripess.org/?lang=es>

Cities Building Community Wealth (EN)

The Democracy Collaborative, 2015:

<https://democracycollaborative.org/cities>

“La migració és una llibertat fonamental que ha de ser defensada.”

Amélie Canonne

Emmaus International, París

“Les polítiques sobre migració i refugi han d’influir sobre totes les altres polítiques de l’esfera municipal, des de les de caràcter econòmic i social fins a la planificació urbanística. Haurien de ser percebudes com un valor, no com un problema.”

Ignasi Calvó

Coordinador del Pla Ciutat Refugi, Barcelona

Bue Hansen (Barcelona En Comú), **Anna Rius** (regidora a l'Ajuntament de Terrassa per Terrassa En Comú i Institut de les Desigualtats), **Ignasi Calbó** (coordinador del Pla Ciutat Refugi de l'Ajuntament de Barcelona) i **Céline Gagne** (OMNES, Grècia)

CONTEXT

Mentre els governs nacionals aixequen murs i tanques, les ciutats i els pobles estan acollint refugiades i proporcionant espais de recer a les persones indocumentades. A tot el món, les ciutats i els pobles estan desafiant el creixement de l'extrema dreta, i tant els governs municipals com els moviments socials s'esforcen en protegir els drets humans i en forjar solidaritats i comunitats inclusives i no etnocèntriques.

Les ciutats sempre han tingut persones novingudes i això continuarà sent així. L'acollida no és només un acte de benevolència, sinó una manera de crear les condicions per a la convivència. La qüestió és com podem evitar que les nostres ciutats acabin dividides per la distinció que fa l'Estat entre qui té la ciutadania nacional i qui no la té.

El municipalisme té un paper clau a l'hora de neutralitzar l'ascens de la xenofòbia; els governs locals i els moviments socials poden treballar per fer que es respectin els drets humans i per forjar una ciutadania urbana inclusiva i no etnocèntrica. El municipalisme ens permet entendre la ciutadania com alguna cosa més que "tenir papers", com un concepte que inclou totes aquelles que habiten, produeixen i reproduïxen la ciutat i els seus drets.

Però la tasca no és fàcil. Si volem contribuir a que les novingudes es converteixin en coproductores del dret a la ciutat, hem de trobar maneres de proporcionar refugi i recer que no tendeixin a convertir aquestes persones en simples clients o que les aboquin a una exclusió interior. Si aspirem a transcendir la idea d'"assimilació en la nació", el procés d'integrar la gent en els nostres barris, moviments i institucions ha de ser alguna cosa que ens transformi a tots.

Llevat que afrontem el desafiament de generar ciutadania urbana, les nostres ciutats estaran cada vegada més dividides. La

desconfiança, la recerca de víctimes expiatòries i la competència pels recursos escassos acabaran soscavant la solidaritat entre la gent treballadora, la defensa del procomú i el benestar universal.

Si els municipis i les institucions locals com escoles, biblioteques, associacions i moviments socials incorporen activament les persones refugiades, s'haurà guanyat molt a favor de la convivència i per superar localment els estereotips racistes. La ciutat és un espai privilegiat per generar una subjectivitat post-nacional, ja que és on sempre s'han manifestat les tensions al voltant de la ciutadania, l'exclusió i l'alteritat. Això no és bo només per a la vida local, sinó també per a les solidaritats mundials, ja que contraresta la deshumanització, l'abandonament i l'exclusió d'aquelles persones que més pateixen en un món caracteritzat per la desigualtat, el canvi climàtic i una geopolítica mortífera.

Els governs municipals i l'àmbit de la política municipalista poden tenir un paper decisiu en l'enfortiment d'aquests horitzons, pràctiques i xarxes de solidaritat, reivindicant la receptivitat, aportant recursos i infraestructures per a l'acollida, i fins i tot practicant la desobediència municipal.

MINI-MANIFEST

- **Afavorir la participació ciutadana** mitjançant el reconeixement de les veus, les demandes i l'autoorganització de les persones immigrants.

- **Tractar les immigrants com a ciutadanes des del primer dia**, incloent-les en la democràcia local i municipal.

- **Allotjar les novingudes entre la gent local**, en lloc de fer-ho en campaments que les estigmatitzen i aïllen. Qualsevol tipus d'allotjament temporal d'emergència ha d'estar obert també a les residents locals més antigues.

- **Concedir a les residents antigues, a les persones refugiades i a les immigrants un accés idèntic als serveis públics**, l'habitatge i els beneficis, per evitar així sentiments de competència, exclusió o tractament preferent, i perquè les residents anti-

gues participin en la preservació dels serveis dels quals també depenen les immigrants. En algunes qüestions, com les classes d'idioma o l'ajuda a persones amb traumes de guerra o persecució, pot ser necessari oferir serveis específics, però fins i tot aquests poden combinar-se amb cursos d'alfabetització –públicament subvencionats– per als locals, fets en les mateixes escoles d'idiomes.

- **Combatre el racisme institucional** eliminant o soscant les polítiques i institucions excludents i deshumanitzants, com els centres de detenció, els campaments de refugiades i els edificis “exclusivament per a refugiades.”
- **Modificar les ordenances municipals i la vigilància policial per tal de descriminalitzar les estratègies de supervivència i els estils de vida dels pobres.**
- **Desafiar els governs nacionals** quan incompleixen o pretenen ignorar els seus compromisos sobre drets humans.
- **Apoderar les immigrants oferint-los cursos d'idioma i de capacitació laboral**, a més d'assessorament legal.
- **Apoderar la societat civil i els sindicats com a agents d'integració a la vida cívica**, a les organitzacions ja existents i a les xarxes de solidaritat.

TARGETES MUNICIPALS D'IDENTIFICACIÓ, NOVA YORK

Cada vegada més, les ciutats estan utilitzant targetes municipals d'identificació com a eines per a l'equitat i la inclusió. Aquestes targetes redueixen les barreres per als grups vulnerables que tradicionalment tenen dificultats per obtenir o conservar els documents d'identitat emesos pels governs, com succeeix amb les persones sense sostre, les supervivents d'abús domèstic, les immigrants indocumentades, les persones que han estat a la presó, les persones transsexuals o amb diversa orientació sexual, les grans i les joves.

La ciutat de Nova York es caracteritza per tenir un dels programes més grans de targetes d'identificació municipal del món –IDNYC, per les seves sigles en anglès– iniciat el 2015. En el cas específic d'immigrants no documentades, les que resideixen a la ciutat poden sol·licitar la targeta IDNYC sense que importi la seva situació com a immigrants. Les que posseeixen la targeta poden fer constar el seu idioma preferit en el revers de la targeta, a més del gènere preferent –si desitja que consti– en l'anvers.

La IDNYC serveix com a eina d'inclusió en facilitar l'accés als serveis municipals i garantir l'accés als edificis públics. Per exemple, amb la IDNYC, els pares poden recollir les seves filles de l'escola i participar amb tota confiança en la vida de l'escola, com per exemple a través de les associacions de mares, pares i mestres. La targeta pot utilitzar-se en tràmits amb la policia, per sol·licitar revisions en els hospitals de la ciutat, tenir accés a les dades sanitàries i als registres de vacunació, obrir un compte corrent, accedir als recursos de les biblioteques públiques i obtenir descomptes en centenars d'institucions culturals i de benestar. Actualment, més d'un milió de novaiorqueses tenen la targeta IDNYC. Una avaluació externa de 2016 sobre el programa IDNYC va confirmar que el 77 per cent de les persones usuàries immigrants reconeixia que disposar de la targeta havia potenciat el seu sentiment de pertinença a la ciutat.

OMNES, KILKIS

OMNES (“tot” en llatí) va sorgir a Kilkis, al nord de Grècia, per ajudar les nombroses refugiades i immigrants que van quedar bloquejades quan es va tancar la ruta dels Balcans. Partint del principi que tothom que ho necessiti hauria de tenir una vivenda digna i independent i sentir-se inclosa a la comunitat, OMNES va decidir centrar-se en solucions d’habitatge que no només afavorissin les persones a la recerca de protecció internacional. Actualment, alberga més de 500 persones en 115 apartaments llogats. Entre aquestes hi ha famílies locals mancades de vivenda, i persones i famílies que aspiren a aconseguir o ja han aconseguit obtenir l’estatus de refugiades i la protecció subsidiària. OMNES dóna suport a les iniciatives d’economia solidària i busca facilitar l’accés als serveis públics per a tots informant la gent sobre els seus drets socials. L’organització també procura millorar els serveis públics reclamant el reemplaçament o la modificació dels programes centralitzats que tracten les persones com a clients passius, per això, fomenta iniciatives a favor de la propietat, la contextualització local, la participació i la proximitat.

THE TRAMPOLINE HOUSE, COPENHAGUE

The Trampoline House va ser establerta per un grup d’artistes socialment compromesos, després de visitar un campament aïllat per sol·licitants d’asil als afores de Copenhague. Després de dialogar amb les persones residents en el campament i preguntar-los què podrien arribar a fer junts, va sorgir la idea d’un centre social a Copenhague que fos una base urbana per superar l’aïllament rural del campament. La casa, que està subvencionada amb fons municipals, ofereix a les nouvingudes i a la gent local un espai on desenvolupar activitats socials, econòmiques i d’aprenentatge, des de classes i intercanvi d’idiomes, debats i passi de pel·lícules, fins a un saló de perruqueria i una cooperativa de càtering. La casa es gestiona de manera horitzontal i participativa i tothom és tractat com un ciutadà més des del primer dia. La idea bàsica és que la casa funciona com un centre de formació democràtica, tant per

les persones nouvingudes com per les residents de sempre, fomentant que ambdós grups treballin junts i de manera democràtica en els afers quotidians. Els resultats són eloqüents: qui passa per la casa té més probabilitats d'accedir a un lloc de treball, a prendre danès i desenvolupar relacions socials en el seu nou país, a més, la casa ofereix un espai de sociabilitat gens freqüent entre nouvingudes i locals.

REPOBLAR AMB REFUGIADES UN LLOGARET EN DECADÈNCIA, RIACE, ITÀLIA

Fa quinze anys, el llogaret medieval de Riace, situat sobre un turó a la costa sud d'Itàlia era pràcticament un poble fantasma, amb cases en ruïnes i l'escola local en risc de ser tancada. El llogaret corria el risc de desaparèixer a mesura que els seus habitants es desplaçaven cap al nord d'Itàlia i altres destinacions buscant feina. Riace va canviar el seu destí quan va decidir començar a acollir persones refugiades perquè s'incorporessin a la comunitat. Aquesta transformació va ser instigada per l'alcalde, Domenico Lucà, que va establir un programa, finançat pel govern italià, per oferir a les refugiades habitatges abandonats i formació. La iniciativa ha permès una recuperació econòmica i l'augment de la població. Actualment, a Riace viuen prop de 450 immigrants procedents d'una vintena de països, constituint prop de la quarta part de la població del llogaret.

Les dones constitueixen més de la meitat de la població del planeta, i les persones no blanques són encara una part més gran. Les ciutats de refugi i acollida tracten de generar alternatives a la devaluació sistemàtica de la vida de les persones no blanques, així com a la sistemàtica explotació i exclusió de la participació política de les no ciutadanes. Les dones immigrants pateixen la invisibilització i una doble opressió, com a dones i com a immigrants; per això, una de les prioritats ha de ser afavorir l'autoorganització de les dones immigrants, centrant l'atenció en les múltiples violències patides durant el procés migratori. Les ciutats han de treballar per aconseguir que les dones siguin econòmicament autosuficients i posar remei a la falta de drets laborals que atorga l'Estat, de manera que la vida familiar passi a ser una opció en lloc d'una necessitat.

Les polítiques feministes i antiracistes no són simplement qüestions d'ètica, sinó d'estratègia. Les polítiques transformadores seran febles llevat que trobin formes de construir solidaritats que transcendeixin les divisions artificials, maneres de desvirtuar la competència i el ressentiment fonamentats en el gènere, l'origen ètnic o el reconeixement com a ciutadanes.

Solidarity Cities

Solidarity Cities és una iniciativa de la xarxa EUROCITIES, llançada el 2016 en resposta a la crisi de les immigrants. Impulsada per Barcelona, Atenes, Berlín i Amsterdam, Ciutats solidàries procura coordinar i ressaltar el lideratge polític de les ciutats a l'hora de gestionar la immigració. La seva tasca s'estructura al voltant de quatre eixos:

- 1) Intercanvi d'informació i experiències sobre la situació de les refugiades a les ciutats.
- 2) Defensa d'una major participació i finançament de i per a les ciutats que acullen refugiades.
- 3) Assistència tècnica i financera entre les ciutats i foment de les capacitats.
- 4) Aconseguir el compromís d'altres ciutats europees per acollir les demandants d'asil.

Una de les principals reivindicacions de Ciutats solidàries és que les ciutats tinguin la possibilitat de real·lotjar-hi refugiades, d'acord a la seva capacitat per acollir-les, sense l'autorització dels governs nacionals. El març de 2016, un intent per part de Barcelona d'acollir cent refugiades procedents d'Atenes va ser bloquejat pel govern central espanyol.

**CONCEPTES
CLAU**

Solidaritat

A diferència de la caritat, la solidaritat tendeix a basar-se en la definició d'interessos i lluites comuns, i en la necessitat d'abolir les desigualtats, en lloc de reduir-les i mantenir-les.

Ciutadania urbana

En oposició a la ciutadania nacional, que divideix els habitants de la ciutat segons la "legalitat" de la seva presència, la ciutadania urbana abasta totes les persones que viuen, produeixen i reproduïxen una ciutat. Es basa en l'interès compartit de la cohabitació, potenciant la igualtat, la convivència i el respecte mutu. Reconeix que les persones que no tenen dret a votar són capaces també de reclamar i generar drets mitjançant la seva acció política.

"Per a totes"

Els drets a l'habitatge, als beneficis, a l'educació, etc., han de ser tan universals com sigui possible, per evitar tant l'exclusió de les immigrants a causa del racisme com la imatge que aquestes reben un tracte preferencial, la qual cosa pot utilitzar-se per alimentar el racisme.

**EINES
I RECURSOS**

Taula rodona Ciutats Sense Por

"Ciutats refugi" (EN):

<https://youtu.be/g4ZOvDFWgQ4>

Refugiats, sigueu benvinguts / Refugees welcome,

Ada Colau, 4 de setembre de 2015:

<http://adacolau.cat/ca/node/591>

Carta oberta **"Nosaltres, les ciutats d'Europa"**, 13 de setembre de 2015:

<http://adacolau.cat/es/post/nosotras-las-ciudades-de-europa>

No us avergonyiu de ser europeus, Carta oberta d'Ada Colau, Alcaldessa de Barcelona, Giuseppina Nicoli, Alcaldessa de Lampedusa, Spyros Galinos, Alcalde de Lesbos, 16 de març de 2016:

http://ciutatrefugi.barcelona/ca/noticia/no-ens-feu-avergonyir-de-ser-europeus_311841

EPÍLEG - CONVERTIR LA POR EN ESPERANÇA

Ada Colau, alcaldessa del Barcelona

Com a conseqüència del neoliberalisme descarnat que ha aconseguit instaurar-se com a sistema econòmic global, vivim en un món en què s'han incrementat de manera alarmant les desigualtats i les injustícies. En un món així, el futur s'ha convertit en un lloc incert per a milions de persones.

Això vol dir que cada vegada més gent viu instal·lada en la por: por de perdre la feina, la casa, la pensió i fins i tot la vida a mans d'un maltractador o a causa d'un atemptat terrorista. És una por que, en el fons, pot identificar-se i definir-se en tres paraules: por a "l'altre".

El neofeixisme, la ultradreta que creix a Europa, s'aprofita d'aquesta por assenyalant l'altre com el culpable de tots els mals. Creant una divisió entre "nosaltres", els bons, els de sempre, enfront els "altres", els desconeguts, els que posen en perill el que ens queda, els que no ens "pertanyen als nostres".

Assistim atònits i atònites a fenòmens com el Brexit, l'arribada al poder de Donald Trump o la tragèdia de milions de persones refugiades que malviuen o moren "sense refugi". Tots aquests fenòmens són fills de la por i cal derrotar-los.

Però per derrotar-los, cal entendre'ls. La por és un sentiment legítim. La globalització ens ha intercomunicat, ha augmentat la consciència de cada persona que estem totes connectades, però ahora ha incrementat la sensació que estem més soles que mai, i som més petites.

Aquest sistema econòmic no fa més que augmentar les desigualtats socials i ha creat una divisió entre els de dalt, els "guanyadors" i els de baix, als quals anomena descaradament "perdedors".

Les extremes dretes no són sinó una resposta al malestar social que genera aquesta divisió. Però és una resposta perillosa, tot i que temptadora per a molta gent. Proposen parlar d'"els nostres", "els d'aquí", i els contraposen a "els altres", els desconeguts, els que venen a "treure'ns" el que ens queda. Reprodueix la mateixa lògi-

ca de “guanyadors i perdedors”. Els essencialismes, els nacionalismes excloents i la xenofòbia mai no poden ser la solució per a res. Al contrari. Ens empetiteixen i són perilloses: només incrementen la por i posen en risc els drets i les llibertats democràtiques que tant els va costar conquerir als nostres avis i àvies.

Com alternativa a aquestes lògiques, apareix el municipalisme en el qual totes les persones ens reconeixem com a iguals: la comunitat. Els nostres barris, els nostres pobles, les nostres ciutats. El municipalisme és una força en alça que vol transformar, des de baix, la por en esperança, i construir aquesta esperança en comú, és a dir, amb els altres, no “contra els altres”.

Vam iniciar l'aventura municipalista inspirats en les lluites contra les retallades de drets que van seguir la crisi econòmica. La lluita contra els desnonaments, contra el desmantellament de l'educació, de la sanitat i d' “allò públic” en general. Vam estar anys desafiant des dels carrers un ordre que havia “legalitzat” enormes injustícies, i aquestes lluites ens van unir i ens van fer veure que junts i juntes érem més forts davant l'avarícia dels especuladors en complicitat amb l'avarícia de moltes administracions públiques que protegien els privilegis només d'uns quants en lloc de defensar els interessos de la majoria.

Vam començar aquesta aventura, alhora, en moltes ciutats. I si vam aconseguir guanyar les eleccions va ser perquè sabíem que no estàvem soles, que hi havia experiències germanes a Madrid, Saragossa, València, la Corunya, Iruña, Cadis, Santiago de Compostel·la, Valparaíso a Xile, Jackson als EUA, o Grenoble a França, i en tants altres països com Itàlia i Polònia.

Per celebrar aquesta força que ens uneix, es va organitzar la primera trobada entre les iniciatives municipalistes que anomenem amb orgull *Ciutats Sense Por*. Es va celebrar el juny de 2017 i es va escollir Barcelona com a punt de trobada.

Recordo que durant l'esdeveniment, com a alcaldessa de Barcelona, em vaig sentir molt honrada de veure tanta gent que havia vingut de tan lluny, de tantes ciutats, de tants països, de tots els continents, per compartir les seves idees, propostes i inquietuds. Vull pensar que si la primera trobada municipalista internacional va tenir lloc a Barcelona, no és per casualitat: Barcelona ha estat

sempre una ciutat valenta, oberta, innovadora, solidària i progressista. Una ciutat pionera en la defensa dels drets i les llibertats.

El més meravellós del que va passar a Barcelona durant aquestes jornades és que la trobada va ser molt més que un Congrés. Va ser una proclamació pública, un crit que vam voler projectar, juntes, cap a un futur millor: amb veu valenta, unides, vam dir alt i clar que volem canviar el món, treballant des de la proximitat amb accions concretes, polítiques concretes que no només milloren la vida de la gent sinó que posaran en evidència que hi ha alternativa i que la política ha d'estar al servei de la majoria i posar les persones en el centre.

Va ser allà on ens vam adonar que estàvem fent un pas enorme en alguna cosa que és imprescindible per continuar el nostre projecte: necessitem treballar en xarxa; "globalitzar el municipalisme" pot semblar contradictori, però no ho és: es tracta de superar les divisions "nosaltres - els altres" per crear una xarxa internacional de ciutats que defensin els Drets Humans, que lluitin unides contra el canvi climàtic, el masclisme, les polítiques que només beneficien una minoria però que condemnen la resta a la precarietat i a la por.

Juntes volem aturar l'extrema dreta, acabar amb els extremismes violents i impedir la recessió que estem vivint en drets i llibertats civils.

Un cop ens hem trobat, el nostre repte és fer de les ciutats una alternativa real i concreta, creada des de la proximitat, la comunitat, i a través de la feminització de la política, per construir un món més just, una societat sense aquestes fractures que responen als interessos dels que no volen que les coses canviïn perquè no volen perdre els seus privilegis. Una societat de drets i oportunitats per a tots i totes.

Des de fa uns anys, en molts municipis de tot el món, estem experimentant amb alguna cosa nova: persones que no havíem estat mai en el govern de la ciutat, que havíem fet política des dels moviments socials, les ONG o les associacions de veïns, ara som a les institucions creant ponts entre la política feta des dels ajuntaments i les noves formes de fer política que està impulsant la ciutadania des d'àmbits molt diversos i que desafien un ordre establert profundament injust.

L'objectiu és trobar-nos, fer que tots els actors socials puguin influir de la mateixa manera, transparent i democràtica, en les decisions del govern. L'objectiu és, també, plantar cara, quan calgui, als abusos de les elits econòmiques i financeres. Perquè som més, i com més millor.

Democràcia és una paraula que cal reivindicar, perquè des de dalt fa anys que buiden el seu significat original. Des de baix, amb la convicció profunda que el poder és de la gent, del poble, de la manera més democràtica possible, estem coproduint polítiques públiques, perquè les mesures no s'imposin només de dalt a baix, sinó que puguin proposar-se, també, de baix a dalt.

Moltes gràcies per fer possible el que fins fa poc semblava impossible. Cada dia és més evident que el municipalisme està teixint una xarxa internacional de solidaritat.

Estic convençuda que *Ciutats Sense Por, guia del moviment municipalista global* contribuirà a difondre l'essència i les pràctiques d'aquesta gran família internacional. En els propers mesos i anys veurem més *Ciutats Sense Por* i celebrarem victòries ciutadanes importants per mostrar que hi ha alternativa. Cal seguir lluitant perquè l'horitzó del que és possible s'engrandeixi més i més. Continuem fent-ho juntes!

**MAPA
MUNICIPALISTA
GLOBAL**

A continuació trobareu un directori de 50 organitzacions municipalistes de 19 països de tot el món (en el que tots els continents estan representats). Han estat incloses a partir de la seva col·laboració activa amb Barcelona En Comú i també entre elles. Les descripcions han estat escrites per elles mateixes.

1. Ahora Madrid	9. Buongiorno Livorno	18. Crida per Sabadell
2. Alcaldía Ciudadana	10. Cambiamo Messina dal Basso	19. CUP de Celrà - Poble Actiu
3. Aranzadi - Pamplona En Común	11. Cidadãos Por Lisboa	20. Decide Roma
4. Arsave - Laboratorio per la città
che vogliamo	12. Ciudad Futura	21. Demokratik Toplum Kongresi
5. Autrement pour Saillans	13. Coalizione Civica per Bologna	22. Demosistō
6. Bancada Ativista	14. Coalizione Civica per Padova	23. Guanyem Badalona en Comú
7. Barcelona En Comú	15. Compostela Aberta	24. Halkların Demokratik Partisi
8. Beirut Madinati	16. Comú de Lleida	25. Independents for Frome
	17. Cooperation Jackson	26. Koalicija TAK!

27. Lepszy Gdańsk

28. Málaga Ahora

29. Marea Atlántica

30. Massa Critica

31. Miasto jest Nasze

32. Miasto Wspólne

33. Muitas pela Cidade que
Queremos

34. Ndifuna Ukwazi

35. Ne da(vi)mo Beograd

36. Partiya Yekitiya Demokrat

37. Portland Assembly

38. Projet Montréal

39. Rassemblement Citoyen de la
Gauche et des Écologistes

40. Richmond Progressive Alliance

41. Seattle People's Party

42. Take Back the City

43. Terrassa En Comú

44. València En Comú

45. Vecinos por Torreldones

46. Vila-seca en Comú

47. WeBrussels

48. Working Families Party

49. Zagreb je NAŠ!

50. Zaragoza En Común

ahoramadrid.org

Ahora Madrid neix de la capacitat que tenim d'enfrontar-nos a allò que ens agrada per crear, amb imaginació i esforç, unes institucions a l'altura de la gent de la ciutat que porta anys demostrant que està per damunt dels partits polítics, resolent per ella mateixa els problemes que les institucions no estan tractant en la ciutat.

Després de més de 20 anys de govern del Partit Popular a Madrid, la ciutat ha decidit emprendre un canvi. La societat madrilenya reclama un canvi i un govern més honest, transparent, democràtic, participatiu i que es preocupi de les necessitats reals de la gent. Necessita noves propostes que atenguin les emergències socials d'aquesta ciutat. Necessita un govern que situï les persones al centre. Que mirin el futur d'aquesta ciutat sense objeccions per afrontar els reptes amb decisió i realisme.

Per això la ciutadania organitzada ha guanyat les eleccions municipals de 2015 a Madrid i està recuperant la ciutat dia a dia. Aquest projecte està format per moltes persones diverses que de forma col·laborativa van definir un programa. Es va fundar amb el treball col·lectiu de Ganemos Madrid, un moviment polític que promou el municipalisme democràtic en el qual participen persones de moviments socials, col·lectius i partits, i els acords amb Podemos, un partit que vol recuperar les institucions per a la gent. Una llista plural ha configurat un Equip del Canvi que avui dia governa a Madrid. La mesa de Coordinació és l'òrgan organitzatiu que pren decisions importants com a partit que es reuneix quan és necessari. El grup Municipal acompanya l'acció de govern. El projecte polític és en mans de les persones implicades, des del conseller a les persones que participen en els districtes o Ahora sectorials.

Ahora Madrid vol institucions properes a la ciutadania. Aposta per un Ajuntament que sigui la casa de totes. Un Ajuntament obert on es pugui debatre, proposar i participar. Hi ha altres maneres de gestionar Madrid. Perquè governar és escoltar.

valparaisociudadano.cl

L'Alcaldia Ciudadana és un projecte de transformació territorial impulsat per un conjunt d'organitzacions i sectors políticament actius de la ciutat de Valparaíso, que han pres cos en un desenvolupament relativament recent.

Tot i que moltes de les persones i actors d'aquest procés porten molts anys participant en diferents causes socials i polítiques a Valparaíso, l'Alcaldia Ciudadana es conforma principalment a partir del procés d'eleccions primàries municipals de mitjan 2016, i s'enforteix amb el triomf de Jorge Sharp a les eleccions d'octubre d'aquest any.

A partir de llavors, i en particular amb l'assumpció del comandament al desembre, comença un procés en el qual aquesta articulació político social es fa càrrec d'un doble procés. D'una banda, impulsar una estratègia de desenvolupament a nivell local, i d'altra banda, excedir aquest nivell construint un autèntic govern local, un govern de transformació participativa del territori.

El sentit que regeix aquestes accions està determinat per una voluntat de superació del model neoliberal, a través de l'aportació a la constitució d'un subjecte social participatiu que enforteixi la comunitat *porteña* com a protagonista de la vida del territori. Més justícia social, més igualtat, més participació política, més desenvolupament humà, una autèntica democràcia, més desenvolupament cultural, un desenvolupament territorial sostenible, són aspectes fonamentals que orienten l'Alcaldia Ciudadana.

L'alcalde Jorge Sharp és membre del Moviment Autonomista, una jove organització política sorgida el 2016 a partir de l'impuls de les mobilitzacions estudiantils dels anys 2011 i 2012, que al seu torn integra el Front Ampli, coalició política emergent que va participar de les recents eleccions presidencials i parlamentàries, els resultats de la qual la van posicionar com una força rellevant en l'escena política nacional.

ARANZADI - PAMPLONA EN COMÚN

aranzadi2015.info

Aranzadi - Pamplona en Común és una plataforma municipalista iniciada per activistes de diversos moviments socials de Pamplona la tardor de 2014. El nou espai polític nascut arran del 15M obria la possibilitat d'un canvi a Iruñea després de quasi 30 anys de govern de la dreta.

Davant la possibilitat d'intentar fer una confluència més amplia, i per tal de concórrer a les eleccions municipals de 2015, van presentar una candidatura ciutadana, que va aconseguir quasi 5.000 signatures. Aquest esforç els va donar la primera oportunitat de presentar-se cara a cara als veïns i veïnes de la ciutat i per construir de manera col·lectiva un programa electoral que es va elaborar a través d'un procés participatiu obert a la ciutadania.

En paral·lel, es va elaborar el codi ètic i es va iniciar el procés de primàries obertes que va confeccionar una llista oberta i plural, que va rebre el suport de Podem i EQUO.

Aranzadi va obtenir quasi 10.000 vots en les eleccions municipals de maig de 2015, cosa que li va permetre confeccionar un govern de canvi juntament amb tres forces més: EH Bildu, Geroa Bai i IE. Amb l'elaboració d'un acord programàtic, es va formar un govern liderat per Joseba Asirón (EH Bildu) en què Aranzadi va assumir les responsabilitats de tres conselleries.

El lema de campanya d'Aranzadi va ser "Governar obeint", i aquest ha estat el mètode que ha guiat en aquesta experiència col·lectiva d'aprendre a governar-nos a nosaltres mateixes. Les decisions es prenen en assemblea.

La feina d'Aranzadi a l'Ajuntament ha estat fonamental en mobilitat sostenible, sobirania energètica, memòria històrica o rebuig a la turistificació. L'aposta per la consecució d'una igualtat real entre homes i dones, i la lluita contra les violències masclistes i els drets del col·lectiu LGTBI també han estat en el centre de les polítiques implementades. L'impuls de desenes de processos participatius, el desplegament i la consolidació de diversos centres comunitaris autogestionats pactats amb l'Ajuntament, als quals s'ha de sumar les iniciatives d'okupació, formen avui dia una xarxa d'espais autogestionats inèdita fins ara a Iruñea. Aquesta realitat, juntament amb altres instruments com l'Escola d'Apoderament, està assestant les bases d'una cultura de la participació amb la qual construir, des de baix, una ciutat més social, feminista i sostenible, i on la riquesa estigui més repartida.

ARSAVE – LABORATORIO PER LA CITTÀ CHE VOGLIAMO

Arsave – Laboratori per la ciutat que volem

Arsave* – Laboratori per la ciutat que volem és un col·lectiu polític compromès en la formació d'una plataforma municipalista encara en gestació. Creat a Reggio Emilia la tardor de 2015 (com a continuïtat del Laboratori No Expo) per activistes de tot un ventall de moviments socials i associacions, comitès ciutadans i residents individuals, des dels seus inicis Arsave es va involucrar en un procés per canviar radicalment el govern municipal, encoratjant la ciutadania a participar en la vida pública i a influir sobre les decisions relacionades amb la comunitat.

Entre les prioritats que Arsave s'ha marcat en l'àmbit polític, cal destacar la recuperació i l'enfortiment de la democràcia local, la defensa del procomú i la creació d'institucions que ho fomentin, l'accés universal de totes les ciutadanes als bens públics i la lluita contra la gentrificació i l'urbanisme descontrolat; també es proposa combatre la degradació del medi ambient local i la contaminació, evitar la privatització dels serveis públics i l'escola, la remunicipalització de l'empresa subministradora d'aigua a la ciutat i d'altres serveis públics privatitzats, promovent polítiques inclusives per a les refugiades i immigrants, i lluitar contra l'augment de la pobresa, la marginació i la desintegració social.

Arsave vol promoure una "coalició ciutadana" capaç d'aconseguir que hi conflueixin diversos actors polítics, grups de persones i ciutadanes individuals (membres de moviments locals, associacions i partits, gent comuna, etc.), al voltant d'una plataforma municipalista compartida i a partir una organització des de les bases que asseguri una democràcia participativa i deliberativa.

Arsave està cooperant amb la Universitat Invisibile, un projecte informal per a l'elaboració i posada en comú de coneixements útils en la lluita i l'acció política per aconseguir governar la ciutat.

Per a Arsave, el feminisme és un criteri clau per promoure la subjectivitat i la implicació de les dones (tant com a representants formals en la direcció com en els espais informals de participació) i per feminitzar la política comproment-se a incorporar valors i pràctiques feministes (mètodes de funcionament horitzontals i recerca de consens, empatia i col·laboració, lideratge col·lectiu, etc.).

* Arsave significa "idioma a l'inrevés", utilitzat durant el període feixista per les obreres de l'Officine Reggiane i per la comunitat partisana Santa Croce.

AUTREMENT POUR SAILLANS

D'una altra manera per Saillans

Autrement pour Saillans és una plataforma ciutadana formada per veïnes i ciutadanes del municipi de Saillans, preocupades pel futur del poble. La plataforma va guanyar les eleccions de 2014 amb el compromís de forjar amb la ciutadania de Saillans una nova manera de gestió de la comuna, que fos tant col·legiada com participativa.

La col·legialitat dins de l'equip municipal consisteix en compartir el poder entre els representants electes i prendre decisions col·lectivament. Es basa en quatre eixos:

- Una divisió de poders i assignacions entre totes les representants electes i no només entre l'alcaldia i els diputats. D'aquesta manera, és possible involucrar i donar poder de manera sostenible a totes les representants electes i reconèixer la tasca que realitza cadascuna.
- Treballar en parells (o trios), amb un parell de líders (alcaldia i primera assistència) i un binomi segons habilitats (hi ha set habilitats identificades). La finalitat és evitar prendre decisions de forma aïllada, compartir responsabilitats i enriquir la reflexió.
- Establir d'un Comitè Directiu obert al públic (que reemplaça el tradicional Consell de Diputats): és el principal òrgan de tasques i presa de decisions, en el qual totes les representants electes participen dues vegades al mes.
- L'ús d'eines informàtiques col·laboratives.

La participació ciutadana s'exerceix mitjançant dues instàncies:

- Els comitès participatius temàtics: n'hi ha set i estan coordinats per un parell de representants electes. Reuneixen totes les habitants que ho desitgen i afavoreixen una reflexió general, la definició de les orientacions principals i l'elecció i prioritització d'accions concretes posar en pràctica.
- Els Grups de Projectes d'Acció: són grups de treball que preparen, supervisen i porten a la pràctica una acció específica prèviament definida en un comitè. El grup funciona durant un període determinat i està format per un nombre reduït d'habitants i almenys un persona referent electa.

Bancada Ativista és un moviment suprapartidari de ciutadans i ciutadanes de la ciutat i de la província de São Paulo, amb actuació en múltiples causes socials, econòmiques, polítiques i ambientals, que cerca portar activistes al poder legislatiu de diversos nivells de la federació. S'organitza per rescatar la confiança dels ciutadans i ciutadanes en la política com a forma de transformar la realitat, ocupant els carrers, les places i les institucions. Promou la política propera a les persones, connectada a les qüestions reals de les seves vides i els seus cossos. El seu naixement es vincula a les eleccions municipals de 2016, i es basa en l'aprenentatge col·lectiu ("aprendre fent"). Bancada Ativista dóna suport a candidatures d'activistes de diverses causes que mai havien exercit un mandat legislatiu, però que comparteixen visions del món i pràctiques polítiques.

Bancada Ativista busca oxigenar la política institucional i promoure els seus principis i pràctiques a partir d'un format col·laboratiu i pedagògic de campanyes electorals al legislatiu que fugin dels processos viciats de la política tradicional. Els seus principis tenen com a base la promoció sense restriccions dels drets humans, el combat contra les desigualtats socials i econòmiques, situades al centre de la formulació de polítiques públiques, i la construcció d'una ciutat col·lectiva, humana, diversa i amb els espais públics com a protagonistes. Les seves pràctiques tenen com a base innegociable l'obertura, la transparència i la participació ciutadana.

Barcelona En Comú és una plataforma municipalista iniciada per activistes de diversos moviments socials de Barcelona el juny de 2014. El programa electoral de Barcelona En Comú es va elaborar a través d'un procés participatiu obert a la ciutadania. Entre les seves prioritats polítiques hi ha les de radicalitzar la democràcia, aturar els desnonaments, lluitar contra la gentrificació, remunicipalitzar l'aigua i reduir les desigualtats entre els barris. Barcelona En Comú va guanyar les eleccions municipals de maig de 2015 i va formar un govern en minoria sota el lideratge de l'alcaldesa i ex activista per al dret a la habitatge, Ada Colau.

Barcelona En Comú s'estructura com una "confluència", és a dir, reuneix persones independents i membres de moviments i partits polítics locals en un nou projecte que prioritza els objectius comuns més enllà de les sigles. D'acord a aquesta filosofia, les activistes de Barcelona En comú participen en l'espai a títol individual i no en nom del partit o grup al qual pertanyen.

Barcelona En Comú es basa en l'aprenentatge col·lectiu d'aprendre fent més que en cap altra teoria de canvi abstracte. Busca aconseguir petites victòries que demostrin que el canvi és possible i que serveixin perquè més gent se sumi per aconseguir canvis encara més grans. Un dels primers passos de l'organització va ser crear un codi ètic col·laboratiu per als seus representants electes amb limitacions de sous i mandats i requisits estrictes de transparència.

El feminisme està en el cor del municipalisme de Barcelona En Comú. L'organització utilitza mecanismes per garantir la paritat de gènere, tant en la representació formal (llistes electorals i òrgans de govern) com en la participació informal (repartiment de les intervencions en les assemblees). També busca feminitzar la política, és a dir, promoure valors i pràctiques que han estat tradicionalment infravalorats en la vida política, com la recerca del consens, l'empatia i la cooperació, l'experiència no acadèmica, el lideratge col·lectiu i les cures.

Beirut la meva ciutat | beirutmadinati.com

Beirut Madinati (BM) és una plataforma política local formada per activistes i experts de la ciutat, que van decidir potenciar el seu nivell de compromís i les seves reivindicacions. Va començar a funcionar el 2016, quan Beirut Madinati es va presentar a les eleccions municipals i va aconseguir el suport del 40 per cent de l'electorat, en oposició a una llista dels partits tradicionals del Líban.

La plataforma es va constituir amb la finalitat de millorar la ciutat: els seus espais públics, la mobilitat, la qualitat de l'aire, l'assequibilitat, la gestió dels residus, els serveis bàsics i la governança.

Beirut Madinati pretén oferir una alternativa a partir de la política local i distanciant-se dels interessos privats i sectaris. La plataforma aspira a ser inclusiva i participativa, prioritzant entre els seus valors la transparència i la rendició de comptes. Entre els seus objectius destaca el fet d'assegurar la igualtat i la justícia social, reivindicant els drets humans, econòmics i polítics. També pretén preservar el llegat cultural i natural de la ciutat.

Actualment, BM està constituït per tres grups de treball principals:

La Municipalitat Alternativa de Beirut vol aglutinar les persones membres i simpatitzants en un procés col·lectiu de deliberació, defensa, conxorxa i visualització que influeixi positivament sobre el futur de Beirut. Pretén aprofitar l'èxit assolit per Beirut Madinati a les eleccions municipals de 2016, especialment per establir una agenda que atorgui prioritat als interessos de la ciutadania a l'hora de formular les polítiques urbanes.

El Grup de Treball sobre les Eleccions aspira també a aprofitar l'èxit en les passades eleccions municipals per establir els fonaments i identificar els recursos necessaris per potenciar la participació de la ciutadania en les eleccions locals.

El Grup de Treball amb els Barris pretén constituir grups actius que reuneixin les persones residents i comerciants dels diversos barris de la ciutat. Aquests grups haurien de tendir a convertir-se en alternatives sostenibles que exposin els problemes dels barris donant suport a les reivindicacions veïnals.

Bon dia Livorno | buongiornolivorno.it

Buongiorno Livorno és una associació política antifascista i antiracista, independent dels partits tradicionals, nascuda el novembre de 2013 gràcies a dones i homes actius en diverses lluites socials: comitès de barri, associacions del medi ambient i contra els desnonaments, treballadors, precaris i sense feina, estudiants i més. Totes les decisions es prenen en assemblea.

El 2014 participa, juntament amb tres formacions locals més, en les eleccions comunals, que van tenir lloc juntament amb les europees. Buongiorno Livorno va quedar tercer, darrere de dos partits amb representació a nivell nacional i europeu.

En la seva acció, i en els textos que difonen quasi a diari en les diverses plataformes socials, Buongiorno Livorno combat els desnonaments; la destrucció del medi ambient (molt relacionada amb la costa i el mar, en aquest cas), i del patrimoni urbanístic i cultural ciutadà; els atacs al sistema de benestar, amb particular referència a la salut i a l'educació pública; i les conseqüències de les pluges torrencials que van copejar la ciutat el setembre de 2017 deixant vuit víctimes i causant estralls en el territori.

Buongiorno Livorno vol crear també districtes econòmics que, més enllà dels límits de barri, reuneixin i posin en valor la realitat d'un determinat territori i les potencialitats fins ara ignorades per una política cega i centralitzadora. Vol també tutelar el patrimoni públic i els bens comuns, no només els que proporciona la natura sinó també edificis i llocs de la cultura; promoure la democràcia participativa a nivell institucional, de govern ciutadà i diari; resumint, afirmar la perspectiva neomunicipalista en la qual creu.

CAMBIAMO MESSINA DAL BASSO

Canviem Messina des de baix | cambiamomessinadalbasso.it

Cambiamo Messina dal Basso (CMB) és un moviment ciutadà autoorganitzat que va donar suport a Renato Accorinti com a candidat a les eleccions municipals de juny de 2013.

Després de l'èxit electoral d'aquestes eleccions, el moviment ha continuat creixent. Tots els activistes col·laboren en la redacció d'un document polític i ètic, la "Carta d'intencions". Actualment, aquest document és subscrit per cada nou membre del moviment. La Carta detalla els valors en què creuen els activistes, a més dels seus objectius i la forma organitzativa de l'entitat política.

Es realitzen trobades setmanals en què es debaten les principals qüestions polítiques, i cada membre del grup expressa el seu punt de vista amb la finalitat de consensuar les decisions del moviment.

CMB ha conservat la seva autonomia durant els darrers cinc anys. Regularment organitza debats i accions comunes amb l'administració municipal, respectant sempre l'autonomia de cada part en funció del seu rol: alcalde, consell municipal, administració municipal i moviment ciutadà.

El moviment ciutadà va sorgir com una plataforma constituïda per centenars de persones de procedències diverses. Aquesta és la raó per la qual el seu èxit té els colors de l'arc de Sant Martí. Els seus objectius principals són: la revitalització del passeig marítim sobre el qual l'Autoritat Portuària exerceix la seva pròpia jurisdicció, el reconeixement de la igualtat d'oportunitats, el procomú (commons), la participació activa de la ciutadania en la vida política i el canvi cultural a favor de conductes més obertes i responsables.

Cambiamo Messina dal Basso promou la creació de xarxes entre les persones i les organitzacions territorials; el moviment fomenta tot tipus de participació, més enllà d'etiquetes i banderes.

Cidadãos Por Lisboa (CPL) va ser creat el 2007 com un moviment polític de centre-esquerra, un espai obert a la participació de la ciutadania i els seus moviments i de les entitats culturals i socials de la ciutat. CPL creu que és possible una Lisboa millor, més oberta, cohesionada, participativa, inclusiva, acollidora i cada vegada més ben governada.

CPL està organitzat com una estructura de partisanses, que congrega activistes, membres de grups polítics i moviments que treballen coordinadament per assolir fites que facin de Lisboa una ciutat de totes i per a totes.

El 2007, CPL va participar en les eleccions municipals i va obtenir dues regidories. Després de les eleccions, una anàlisi política sobre la possibilitat d'un gir a la dreta i tenint en compte que la legislació electoral a nivell municipal no permet coalicions entre partits i grups de ciutadanes, va decidir-se que CPL consultés els seus votants sobre un acord de coalició amb el Partit Socialista (PS). El 2009, el PS i el moviment CPL van signar aquest acord de coalició, en un gest innovador d'obrir els partits a la ciutadania i viceversa. Aquest acord garanteix polítiques comunes però preserva la llibertat i identitat de les parts.

El moviment CPL considera que les ciutats només seran capaces de resistir i afirmar-se si la ciutadania i l'opinió pública es mobilitzen i s'organitzen en una xarxa de ciutats a escala nacional, europea i global. Tenint això al cap, el CPL defineix la seva acció al voltant de cinc prioritats: l'habitatge, la salut, els drets socials, l'educació i la mobilitat; sempre tenint en compte la participació, la rendició de comptes i la transparència com a orientació política. Tot això sense ignorar la necessitat de defensar la singularitat de Lisboa i reforçar les seves energies socials, i sense deixar ningú de banda en les opcions de govern de la ciutat.

L'acord polític va ser renovat el 2013 i un cop més el 2017, amb responsabilitats en Drets Socials (João Afonso, 2013-2017), Habitatge i Desenvolupament Local (Paula Marques, 2013-2017) i Sector Financer, Recursos Humans i Sistemes d'Informació (João Paulo Saraiva, 2013-2017 2017-2021).

ciudadfutura.com.ar

Ciudad Futura és un instrument polític autònom que neix a partir de la confluència de dos moviments socials (Giros i el Moviment 26 de juny), els quals lluiten, des de fa més de 19 anys, per transformar una realitat injusta i desigual. Així, dues lluites estructurals de la ciutat es van trobar per ser en comú: la lluita contra l'especulació immobiliària, per l'accés a la terra, i la lluita contra l'avanç del narcotràfic i la violència urbana, per l'accés a la justícia .

En aquest camí, es va anar configurant la columna vertebral de Ciutat Futura: la *prefiguració*. Una forma de construcció territorial autònoma que conté en el seu interior la invenció, el sosteniment i el desenvolupament de projectes concrets que anticipen *avui* la ciutat igualitària “que imaginem per demà”. Més enllà de les lògiques merament electorals, aquestes experiències de gestió social (dues escoles secundàries i un jardí maternal, un centre cultural, una granja de munyir i fàbrica làctia, i una xarxa consum col·laboratiu, entre d'altres) materialitzen una idea d'allò polític radicalment lligada a la transformació quotidiana del model de ciutat.

És aquesta construcció segons una lògica de *moviment* la que va permetre no només presentar un discurs diferent del de la política tradicional, sinó també mostrar un *fer* diferent però igualment viable, expansiu i escalable. L'objectiu: la feminització de la política, construir col·lectivament un nou tipus de poder, el de la gent comuna. És així com l'any 2012 les dues organitzacions decideixen construir un instrument polític que els permeti expressar a l'interior de les institucions de l'Estat les lluites territorials que desenvolupaven. Ciutat Futura, com a partit de moviment, aconsegueix arribar a les eleccions legislatives municipals de 2015, el 16% dels vots, posicionant-se d'aquesta manera, com la tercera força de la ciutat.

COALIZIONE CIVICA PER BOLOGNA

Coalició Cívica per Bolonya | coalizionecivica.it

Coalició Cívica és una plataforma municipalista que es va crear a Bolonya el 2015 amb l'objectiu de participar en les eleccions administratives de juny de 2016. Està constituïda per activistes d'esquerra procedents de contextos molt diversos, des de moviments socials locals a partits d'esquerra, motivats per lluites socials comunes.

Partint d'un enfocament de baix a dalt, el programa de la Coalició Cívica es va establir a partir de la participació ciutadana. No només es van realitzar primàries per escollir la persona candidata a l'alcaldia, sinó que les llistes per a representants municipals i de districte van estar obertes al públic i van ser sotmeses a votació. En les eleccions de 2016, l'organització va aconseguir uns resultats generals d'una mica més del set per cent (arribant a un 14 per cent en alguns districtes), aconseguint dos candidates a l'Ajuntament i quatre als districtes que continuen en funcions i exerceixen d'oposició al Partit Democràtic.

Coalició Cívica és un moviment i una comunitat, creada per activistes amb la finalitat comuna d'oferir una nova alternativa d'esquerra i amb l'ambició de governar Bolonya. Es tracta d'una col·laboració innovadora, moguda per la necessitat de crear un nou subjecte amb la seva pròpia visió i el seu propi llenguatge. Una síntesi de totes les persones que aporten les seves experiències a la taula, en lloc de la suma de les seves opinions.

La seva política es basa en aglutinar i representar el 99 per cent, sense distincions de cap tipus. Les seves lluites clau se centren en l'educació pública, els espais comuns, la llibertat de moviment i el dret a la ciutat; l'acceptació i la inclusió, un transport sostenible en un entorn ecològic, el benestar, el dret a l'habitatge, les pràctiques municipalistes i els drets laborals.

Tots els seus equips contempen l'equilibri de gènere i en les seves presidències hi ha una diarquia: hi ha un president i una presidenta de l'associació, i un president i una presidenta de l'assemblea de membres.

COALIZIONE CIVICA PER PADOVA

Coalició Cívica per Padova | coalizionecivicapadova.it

Coalizione Civica per Padova és un projecte obert i autònom que vol reunir ciutadans, forces cíviques, socials, econòmiques i polítiques ciutadanes, amb l'objectiu de construir un projecte nou i alternatiu. Un projecte de renaixement, basat en els punts fonamentals presentats en la Crida d'octubre de 2016 –firmat a dia d'avui per uns 2.000 ciutadans– que defensa un desenvolupament cultural, econòmic i social, segons els criteris del respecte per l'ambient, la persona, la transparència i la participació.

L'assemblea plenària és l'òrgan sobirà de Coalizione Civica: la componen totes les ciutadanes i ciutadans que han decidit participar en aquest projecte de canvi per a la ciutat.

Des del principi, totes i tots han pogut assumir la responsabilitat de proposar, construir i concretar propostes per al govern de la ciutat, per construir una proposta alternativa que pugui canviar les vides de la ciutadania. La veritable riquesa de Coalizione Civica són els grups de treball, formats per persones que posen gratuïtament els seus coneixements al servei del bé comú. El fruit d'aquest treball és el Programa. Actualment, Coalizione Civica intenta realitzar el Programa dins de la nova majoria en el govern de la ciutat, al qual contribueix de manera determinant. El seu objectiu últim és ampliar tant com sigui possible els nivells de participació en la ciutat, consolidant Coalizione Civica com a laboratori polític de ciutadania activa des de baix i modificant amb aquest mètode les pròpies institucions del Govern. Per això, serà necessari incrementar l'acció en les perifèries i en els barris en què són més fortes les contradiccions urbanes.

Compostela Aberta és una proposta col·lectiva de la ciutadania de Santiago i un procés polític-social de confluència de persones conscients i compromeses que va sorgir amb l'objectiu de tornar la ciutat a la gent i acabar amb les pràctiques corruptes que van caracteritzar la legislatura del Partit Popular, amb dos alcaldes imputats i un tercer no elegit pels veïns i veïnes.

Un espai de confluència fruit de la unitat popular en què participen persones provinents de l'activisme social, conjuntament amb altres amb experiència en els partits polítics. La convergència de l'esquerra social i de l'esquerra partidària converteixen Compostela Berta en un projecte comú que col·loca les persones al centre de les polítiques públiques. La participació i la transparència són dos dels eixos claus que conformen qualsevol actuació.

Aquesta organització es caracteritza per prendre decisions de manera assembleària i per la formació de Grups de Treball (GdT) sectorials que són l'essència del treball col·lectiu en la construcció del programa polític de Compostela Aberta. Els GdT estan oberts a la participació de qui ho desitgi i funcionen com a grups de debat, discussió i participació on es porten i tracten propostes de la ciutadania.

Compostela Aberta és també una organització de marcat caràcter feminista, amb representació institucional paritària i amb accions de govern i d'organització que impulsen les polítiques d'igualtat com a elements transversals. També és una organització amb un marcat caràcter ecosocial com a eix transversal per avançar no només en la conservació del medi ambient, sinó també en la gestió eficient dels recursos públics i en l'aposta decidida per les polítiques socials.

COMÚ DE LLEIDA

comudelleida.cat

El Comú de Lleida és una agrupació de persones de la ciutat de Lleida que s'organitzen per intervenir en la política municipal a través de la representació electoral, sota els principis bàsics de bé comú, participació i transparència.

Neix el 2013 com a iniciativa ciutadana per crear una candidatura de confluència que reunís persones de diferents partits polítics i ciutadania mobilitzada, i que facilités un canvi en el govern de la ciutat. Finalment, entre els partits polítics tan sols va obtenir la implicació de Pirates de Catalunya, i es va optar per presentar una candidatura ciutadana en forma d'agrupació d'electors, que va obtenir 3.787 vots i dos regidors en les eleccions de 2015.

El Comú de Lleida pretén articular la participació ciutadana en la política municipal més enllà d'etiquetes ideològiques, posant al centre objectius compartits que redundin en una millor organització i gestió dels assumptes comuns, pel bé del comú de la gent de la ciutat.

El Comú de Lleida entén la política al servei de les persones i decidida per les persones. Participació ciutadana, transparència i traçabilitat en tots els àmbits de l'ajuntament, foment de l'economia social i del bé comú, viabilitat i justícia pressupostària, drets bàsics de ciutadania, eliminació de privilegis polítics, i un model de ciutat a la mida de les persones i del medi ambient, són algunes de les línies principals de l'acció del Comú de Lleida.

El Comú de Lleida s'organitza a través d'una assemblea i grups de treball oberts a la participació de totes les persones que comparteixin els consensos bàsics del projecte, el seu marc organitzatiu i codi ètic. Les decisions es prenen per consens, o per mecanismes d'àmplies majories excepcionalment. Els representants electes estan subjectes a un codi ètic que incorpora limitació de mandats i de retribucions, obligacions de transparència i incompatibilitats.

Cooperació Jackson és un mitjà incipient per al desenvolupament d'una comunitat sostenible, la democràcia econòmica i la propietat comunitària a Jackson, Mississipí (EUA). Creat el 2014, la seva principal teoria de canvi es basa en la convicció que l'organització i l'apoderament dels sectors estructuralment subocupats o desocupats de la classe treballadora, especialment de les comunitats afroamericana i llatina, amb la finalitat d'establir cooperatives organitzades i en mans de les treballadores, serien un catalitzador per a la democratització de la nostra economia i de la societat en general.

La seva missió és promoure el desenvolupament de la democràcia econòmica amb l'enfortiment d'una economia solidària basada en una xarxa de cooperatives i altres tipus d'empreses propietat de les treballadores i democràticament autogestionades. Amb aquesta finalitat, s'organitza per promoure l'accés universal als recursos comuns, democratitzar la propietat dels mitjans de producció i democratitzar tots els processos essencials de producció i distribució a través de l'autogestió obrera i el consum sostenible.

Cooperació Jackson posa en pràctica aquesta visió mitjançant quatre institucions interconnectades i interdependents: una federació creixent de cooperatives locals de treballadores, una incipient incubadora de cooperatives, un centre d'educació i capacitació de cooperatives, i un banc o institució financera cooperativa.

A partir de la centenària tradició del Moviment de la Convenció Nacional Negra, Cooperació Jackson s'ha adherit a l'ús de les "Assemblees populars" obertes per donar veu a les preocupacions locals, entrenar nous dirigents, establir coalicions i fomentar la participació en la política pública. Mitjançant aquestes assemblees, Jackson va començar a guanyar un poder institucional que va tenir com a resultat l'elecció de Chokwe Lumumba com a alcalde el 2013, i que ha tingut continuïtat en l'elecció del seu fill, Chokwe Antar Lumumba, com a alcalde en els comicis de 2017.

Aquestes victòries importants en l'àmbit electoral tenen el potencial de crear espais perquè els mecanismes d'economia solidària es popularitzin i ampliiïn per tota la ciutat; aquesta és una forma de fer de Jackson una ciutat sostenible en la transició d'una economia extractiva a una economia que doni poder a les persones treballadores i que sigui ecològicament coherent amb el planeta.

Cooperació Jackson és la concreció d'una visió de Transició Justa que porta dècades gestant-se. Els seus orígens recauen en la lluita pels drets democràtics, la justícia econòmica, l'autodeterminació, especialment per a la gent d'ascendència africana del Sud Profund, i per la dignitat de totes les treballadores.

CRIDA PER SABADELL

cridapersabadell.cat

Crida per Sabadell és una organització política que busca promoure que la ciutadania s'organitzi i lluiti per prendre les regnes dels barris i la ciutat i posar les institucions al seu servei. Per fer-ho possible treballem diàriament amb un peu als carrers i l'altre a les institucions.

Des dels carrers a través de campanyes, sobirania i grups de barri.

Des de les sobiranias, grups temàtics que treballen propostes concretes per aplicar, des de l'autoorganització en els carrers o des de les institucions, en tots aquells àmbits que ens afecten (àmbit energètic, residencial, alimentari, de cures, etc.)

Des dels grups de barri, treballant en col·laboració amb el teixit social de cada zona del territori, per traslladar propostes, tractar problemàtiques i teixir xarxes de complicitat i organització veïnal en tota la ciutat.

Des de les institucions, formant part de l'equip de govern de la ciutat; actualment des de l'Ajuntament i des de les conselleries de Serveis Públics, de Vivenda, de Participació i de Drets Civils, amb l'objectiu d'aplicar un programa de transformació social a Sabadell. Aquest programa es basa en tres eixos:

- **AUDITORIA CIUTADANA A L'AJUNTAMENT.** Llum i taquígrafs contra la corrupció política i econòmica: portant tots els casos de corrupció dels mandats anteriors als tribunals i destapant les irregularitats dels gestors que han estat utilitzant la seva condició de representants polítics en benefici propi i en contra dels interessos generals de la ciutadania.
- **POSAR FRE A LA SITUACIÓ D'EMERGÈNCIA SOCIAL.** Presentant propostes d'alternatives reals i, si fa falta, desobeint les lleis que perpetuen aquest sistema econòmic desigual. Posant els drets civils i el benestar de les persones en l'Eix central del debat polític.
- **DEMOCRATITZAR L'AJUNTAMENT.** Posant les institucions al servei de les persones. Convertint-les en una eina al servei de la ciutadania amb la màxima transparència. L'Ajuntament ha de ser una eina d'intervenció social que fomenti la participació ciutadana en totes les decisions polítiques.

celra.cup.cat

La CUP és una organització política assembleària d'abast nacional que té presència en tots els territoris que formen els Països Catalans i que treballa per un país independent, socialista, ecològicament sostenible, territorialment equilibrat i deslligat de les formes de dominació patriarcal.

S'articula com un espai útil per a totes les persones i col·lectius amb voluntat transformadora que treballen per la llibertat del nostre poble, amb intenció de ser un espai de confluència dels moviments populars en la seva lluita per l'alliberament nacional i social dels Països Catalans.

La CUP és una organització nítidament socialista i té l'objectiu de substituir el model socioeconòmic capitalista per un de nou, centrat en els col·lectius humans i el respecte al medi ambient. El seu projecte s'articula en els següents eixos: defensa dels drets polítics del poble català, defensa dels drets de les classes populars i la igualtat, defensa del territori contra les agressions ecològiques i urbanístiques, lluita feminista i alliberament sexual i de gènere, defensa de la llengua i la identitat nacionals i Internacionalisme com a forma de relació igualitària, anticolonial i fraternal entre pobles.

A través de les assemblees locals, la CUP desenvolupa la seva acció política dins i fora de les institucions locals. Tot i entenen el limitat marge d'acció en els ajuntaments, la CUP treballa sobre les possibilitats de modificar l'actual municipalisme regionalista per construir un projecte de país basat en els municipis com a espai més proper a les persones i a les seves necessitats.

La CUP de Celrà s'organitza en diferents grups de treball temàtics, als quals participen militants de l'assemblea local i que convoquen periòdicament Trobades de Municipi obertes. Les principals línies de treball actuals són la gestió dels residus, la intervenció amb el col·lectiu de joves amb dificultats socioeconòmiques per garantir el seu retorn educatiu o la inserció sociolaboral, la consolidació i ampliació de l'Oficina Municipal d'Atenció a la Gent Gran i la gestió sostenible del territori a través de projectes d'iniciativa social o cooperativa que posin en valor el patrimoni local i generen ocupació de qualitat.

DECIDE ROMA

Roma decideix | decideroma.com

Roma decideix va néixer després de la manifestació “Roma no està en venda”, organitzada a principi de 2016 amb l’objectiu de frenar l’especulació a la ciutat, enfortir els espais autogestionats, promoure una auditoria del deute públic de l’Ajuntament i tornar la possibilitat de decidir a les ciutadanes i els ciutadans de Roma. Roma decideix és un projecte col·lectiu que vol reconquerir la política des de baix. La confiança de la ciutadania en els seus representants ha desaparegut, i només la participació directa i la lluita podran afavorir un canvi. La participació no pot circumscriure’s únicament al vot en unes eleccions.

Un dels temes principals per Roma decideix és el del patrimoni públic, el seu ús i la seva gestió, i també el seu sentit, que inclou, més enllà dels espais físics, la utilitat dels serveis, avui dia invalidats pels processos de precarització del treball i de la vida, i també per la seva privatització i venda. La seva proposta programàtica és la “Carta di Roma Comune”, discutida i elaborada en desenes d’assemblees públiques. En aquesta Carta s’expressen els principis fundacionals d’una nova manera de concebre el sentit i el paper d’allò públic. Es poden resumir en tres paraules: bens comuns urbans.

L’única recepta per a un canvi de sistema és la de la participació i la descentralització del poder. La corrupció neix sempre que el govern de molts és substituït pel govern de pocs. Una política valenta és la que reconeix en la ciutadania, també més enllà del moment electoral, la facultat de decidir: no només decidir qui governa, sinó decidir com es governa.

Congrés per Una Societat Democràtica | kcd-dtk.org

Creat a Bakur el 2007, el DTK és una organització paraigües, independent i no governamental, que aspira a establir el confederalisme democràtic a Bakur (la zona de Kurdistan dins de les fronteres de Turquia). El confederalisme democràtic defensa l'existència de confederacions d'assemblees de base autogestionades i sense Estat, constituïdes sobre principis anticonfederalistes, feministes i ecologistes.

El Congrés combat les desigualtats i injustícies religioses, nacionals, ètniques, culturals i de gènere, i s'oposa a la guerra i el militarisme. Defensa els drets de tots els pobles de Turquia i del Kurdistan, incloent el dret a l'autonomia democràtica. Segons el DTK, l'autonomia democràtica no pretén alterar les fronteres dels estats nacionals, sinó enfortir els vincles fraternals i promoure la unitat en la diversitat dins de les fronteres existents. L'autonomia democràtica no busca crear ni abolir els estats. És un procés que afavoreix un desenvolupament i una construcció continua a favor de menys Estat i més societat.

El DTK opera com un parlament amb la intenció de crear una nova societat, a pesar de la repressió exercida per la societat actual. Sosté que tota una sèrie de problemes socials només podran superar-se a través de la llibertat de pensament i el dret a organitzar-se. El Congrés està constituït per 501 persones delegades que es reuneixen cada tres mesos. 301 dels delegades són escollits directament per representar les comunitats locals de les persones que viuen a la regió, i 200 places es reserven per als representants de partits polítics, organitzacions de la societat civil, municipalitats i delegats no kurds.

Un mínim del 50 per cent de tots els delegats del DTK han de ser dones i totes les funcions presidencials i de lideratge estan compartides entre un home i una dona. Les dos persones copresidentes i els 21 membres del Consell Executiu són escollits pels 501 delegades per a períodes de dos anys.

El DTK compta amb 14 comissions diferents, que abasten temes com l'ecologia, l'economia, l'educació, la llengua, els assumptes públics, la religió, la cultura, la ciència, la diplomàcia, les dones i la joventut.

Gent de peu | demosisto.hk

Demosistò aspira a aconseguir l'autodeterminació democràtica de Hong Kong. Mitjançant l'acció directa, referèndums populars i mètodes no violents, el partit promou l'autonomia política i econòmica de la ciutat, oposant-se a l'opressió del Partit Comunista de China (PCC) i a l'hegemonia capitalista.

Demosistò és un partit polític basat en els moviments socials. S'esforça a desenvolupar una nova plataforma ciutadana, compromesa amb el debat polític, que fomenti els moviments socials de base i enforteixi la interacció entre tots els sectors de la societat civil. Confia en la capacitat de la comunitat per aconseguir el bé comú i consolidar una ciutat caracteritzada per la multiplicitat, la igualtat i la justícia.

Des del traspàs de la seva sobirania el 1997, Hong Kong s'ha vist sotmesa al poder del PCC i de l'hegemonia capitalista. Els seus habitants han demostrat una decidida resistència a aquest sistema socioeconòmic explotador mitjançant mobilitzacions com la de 2003 contra l'Article 23 i l'oposició al Tren d'Alta Velocitat el 2010. Aquestes protestes han sensibilitzat la societat, obrint una via per a futurs moviments populars a la ciutat.

El 2012, durant la Campanya contra l'Educació Nacional, els estudiants es van revoltar i van aconseguir forçar el govern a derogar un currículum educatiu que ocultava els fracassos del passat comunista. Dos anys després, l'Umbrella Movement (Moviment dels Paraigües) va sorgir com una resposta a la promesa incomplerta del PCC de promoure reformes polítiques. Aquest moviment ha redefinit Hong Kong, conduint la ciutat cap a una nova època: una època de resistència.

Demosistò es va crear per liderar aquesta tasca: coordinar la ciutadania amb la finalitat d'aconseguir l'autonomia de Hong Kong.

GUANYEM BADALONA EN COMÚ

guanyembadalona.org

Guanyem Badalona En Comú és una plataforma municipalista nascuda el febrer de 2015 de la confluència de persones provinents de diversos moviments socials (15M, moviment educatiu, defensa del territori, etc.) i agrupacions municipalistes per fer un gir a la política municipal, llavors liderada per l'ultradreta, i posar l'Ajuntament de la ciutat al servei de les necessitats de les veïnes i els veïns.

De caràcter assembleari, s'organitza en nuclis de districte i grups de programa, amb una coordinadora i un consell de debat polític. En el seu local, situat en el barri de La Salut, s'ha impulsat el projecte d'unitat popular de l'Ateneu Carme Claramunt.

El seu programa, obert i redactat de manera participativa, es va elaborar en base a tres pilars: Revolució democràtica, Justícia social i República catalana barri a barri. En les eleccions municipals de 2015 va aconseguir ser la segona força més votada i liderar el govern encapçalat per Dolors Sabater.

Els seus càrrecs públics cobren un màxim de 3,5 vegades el salari mínim interprofessional (SMI). La major part de l'excedent es destina a projectes socials, escollits de manera participativa en la iniciativa "Pot Comú", que en l'edició 2015-2016 va comptar amb una aportació total de 30.000€.

Des del govern municipal ha revertit les retallades i ha posat l'èmfasi en polítiques socials, convivència, cultura, habitatge digne o ajudes per renda i ha desenvolupat una aposta important per la participació ciutadana, com el procés participatiu per decidir el 50% del pressupost d'inversions.

Defensa la República catalana com a projecte de ruptura del règim del 78 i com a punt de trobada entre federalistes i independentistes a nivell local. Guanyem Badalona En Comú proposa que els municipis siguin subjectes actius en la construcció d'aquesta nova república i que el procés constituent es projecti de baix a dalt i, en aquest sentit, cada poble i cada barri hauran de tenir un pes específic.

Partit Democràtic del Poble | hdp.org.tr

El Partit Democràtic del Poble (HDP, per les sigles en turc) va ser fundat l'estiu de 2013, poc després que les protestes pel Parc Gezi s'estenguessin per Turquia. Arrelat en el moviment polític pro kurd, el nou partit aspirava a aglutinar els grups d'esquerra i marginals de tot el país. Les simpaties cap a l'HDP van quedar de manifest quan va obtenir 80 dels 550 escons en disputa a les eleccions nacionals turques al Parlament de juny de 2015.

L'HDP promou una Turquia fortament descentralitzada, amb estructures municipalistes de baix a dalt que substitueixin l'actual règim excessivament centralitzat. En aquest sentit, ha encunyat el concepte de "Autonomia democràtica", un marc polític de referència basat en la democràcia comunal, on el poder és exercit a nivell local. L'autonomia democràtica pretén redissenyar l'espai públic de manera que els ciutadans puguin confluïr en l'àmbit municipal per debatre qüestions peremptòries de naturalesa econòmica, política, cultural i social. Considera que el camí cap a una societat igualitària només és possible mitjançant estructures polítiques inclusives, on ciutadans de totes les classes participin en els processos de presa de decisions.

L'HDP es defineix com una plataforma pluralista, inclusiva i feminista. El partit aborda temes crítics com els drets dels kurds, el medi ambient, els drets laborals, religiosos i de la comunitat LGBT, a més de l'apoderament de les dones. Les llistes electorals del partit han inclòs membres de diverses procedències ètniques i religioses, així com de minories sexuals, a més d'una elevada proporció de dones. En particular, els drets de les dones mereixen especial atenció dins de l'agenda del partit, amb diverses mesures sobre la paritat de gènere que es reflecteixen en la representació (colideratge, llistes electorals, parlament, etc.). Entre les actuals prioritats de l'HDP figuren la promoció de les llibertats bàsiques a Turquia, aturar el conflicte continu entre els rebels kurds i l'exèrcit turc, la desvinculació amb els projectes capitalistes, potenciar les polítiques municipalistes llibertàries, reduir dràsticament la violència domèstica i afrontar la crisi ecològica davant la qual es troba el planeta avui.

INDEPENDENTS FOR FROME

Independents per Frome | iffrome.org.uk

Independents per Frome (ifF) va ser creat el 2011 per un grup de persones que sentien que les potencialitats del govern local no estaven sent aprofitades. En especial, tenien clar que el dogma i la ideologia de la política nacional no eren rellevants a nivell local, per molt que controlessin l'agenda local d'aquesta ciutat mercantil de l'Anglaterra rural. Algunes investigacions ràpides van revelar que els grups de persones independents rarament –o mai– aconseguien ser escollits. La majoria dels candidats no partidistes adoptava posicions extremes o se centrava en un tema específic. Per tant, ifF va desenvolupar “Sistemes de treball” que definien els valors essencials i una metodologia de la cooperació. Quan es va postular en les eleccions, ifF no va presentar cap manifest, sinó una descripció senzilla de com funcionaria de manera participativa en cas de ser elegit.

En les eleccions locals de 2011, la participació va augmentar un 75% i ifF va obtenir 10 dels 17 escons en el consell municipal. Ràpidament va revolucionar les regles de funcionament, modificant les maneres en què el consell es desenvolupava (donant origen a una modalitat de reunions municipals que permeten a la ciutadania opinar i participar en els debats); paral·lelament, es van potenciar l'agenda i la visió del consell municipal.

El 2017, ifF obtingué els 17 escons malgrat l'oposició de tots els partits polítics en cada àrea. Des de llavors, han continuat basant la presa de decisions en col·laboració amb la població, han introduït un Pressupost Popular i continuen treballant per reduir les formalitats, incrementar el compromís i permetre que la gent recuperi la democràcia. L'itinerari d'ifF ha estat lent i en evolució constant, esforçant-se per superar anys d'opressió fomentada per un sistema disfuncional suposadament democràtic.

Independents per Frome ha generat un enorme interès pels seus èxits i per les seves maneres de funcionament, inspirant moviments afins en altres poblacions petites d'Anglaterra, com Buckfastleigh, Bradfor-on-Avon, Monmouth i Alderley Edge.

KOALICJA TAK!

Coalició TAK! - TakdŁalodzi.pl

Koalicja TAK! és un moviment municipalista de la ciutat de Lodz, constituït el 2017 per participar en les eleccions locals de 2018. Està integrat per membres de diversos grups polítics de drets civils, feministes i d'Àmbit nacional, com Gals 4 Gals (Łódzkie Dziewuchy Dziewuchom), Crítica Política (Krytyka Polityczna), Inicjatywa Polska i nombroses activistes locals.

Com a moviment, es planteja millorar la qualitat de la vida quotidiana, introduir programes que ajudin la gent a sortir de la pobresa i del desempament, i elevar les seves condicions de vida. Actualment, Lodz és en certs aspectes una ciutat de contrastos marcats en termes de situació econòmica, estàndards d'habitatge i oportunitats educatives. Un dels seus grans problemes és la gentrificació.

TAK! aspira a canviar les prioritats de la ciutat pel que fa a les inversions urbanístiques. Avui dia, Lodz està principalment interessada en les grans inversions, com estadis i exposicions internacionals (per exemple, l'Expo). Les autoritats estan adequant la ciutat per al trànsit de cotxes particulars, desatenent les necessitats de les vianants i la qualitat del transport públic. També s'han estancat els avenços en participació ciutadana.

A hores d'ara, TAK! està realitzant tallers oberts amb les veïnes per establir un programa polític per a la ciutat. Està mirant de convertir-se en una associació cívica i al març va obrir un centre social, un espai comú per realitzar cursos i trobades on tothom pugui anar i compartir els seus problemes i les seves idees.

Els seus principals valors són la igualtat i la dignitat –per a les minories, les dones i les persones de diverses posicions econòmiques– i un bon nivell de vida per a la majoria, no per a només uns quants. Pretenem una ciutat ecològica i acollidora.

LEPSZY GDAŃSK

Una Gdańsk Millor

Durant anys, la històrica i orgullosa ciutat de Gdańsk ha estat necessitant una alternativa viable, i la creació de Lepszy Gdańsk ha estat la resposta; un moviment progressista de bases constituït pel poble i per al poble. És l'alternativa a la vella política, als interessos creats i a les anacròniques polítiques neoliberals. El seu objectiu fonamental: revertir les prioritats locals segons els principis constituents i estatutaris de l'economia de mercat social.

Les petites inversions regionals que beneficien les comunitats són molt més importants que els grans projectes simbòlics. L'educació no ha de ser víctima de les polítiques d'austeritat, sinó que ha de ser una de les prioritats del govern local. La política social, entesa com un paquet de serveis comunitaris a l'abast de la majoria de les habitants, hauria de ser un component normal de les vides quotidianes. La participació, entesa com un diàleg entre diversos col·lectius ciutadans i les seves representants, és una necessitat.

La democràcia no pot seguir sent només un eslògan còmode sobre un paper. Pretenen una veritable revolució en la presa de decisions, la transparència de l'acció política, una gestió econòmica dels recursos comunals equilibrada, i les persones funcionaries que perceben el seu treball com un servei a la societat. S'oposen a la privatització desbocada de la propietat comunal i al deteriorament de l'espai urbà a causa d'una mercantilització desregulada i la subordinació als interessos dels operadors immobiliaris. Volen canvis reals a nivell polític, social i comunitari. Volen una ciutat millor.

Les vuit tesis per a Una Gdańsk Millor: 1. Reactivar l'esperit emprenedor local. 2. Promoure els projectes d'inversió en els districtes. 3. Fer de la ciència i la cultura una força impulsora del desenvolupament de la ciutat. 4. Millorar la política de transport urbà. 5. Permetre a les habitants decidir sobre la seva ciutat. 6. Adequar política social a les necessitats de les habitants. 7. L'educació no és un lloc per acumular estalvis. 8. Limitar la privatització dels recursos i serveis municipals de Gdańsk.

Lepszy Gdańsk és membre fundador del Congrés de Moviments Urbans.

Málaga Ahora no és un partit polític (tot i que per presentar-se a les eleccions municipals de 2015 aquesta va ser la figura jurídica utilitzada), tampoc és una suma de sigles o un pacte entre organitzacions. Málaga Ahora és una iniciativa ciutadana que pretén confluïr a partir de pràctiques democràtiques i objectius comuns, sempre amb la participació tant de persones a títol individual com dels diferents actors socials, veïnals, culturals i polítics de la ciutat. Aquest repte requereix crear nous espais d'organització i participació social per intervenir políticament mitjançant formes diferents a les tradicionals, de manera que l'acció institucional reflecteixi les veritables demandes ciutadanes.

Per tant, el treball institucional de Málaga Ahora és només un dels seus eixos, ja que l'organització recorre el camí traçat pels moviments veïnals, socials i ciutadans que des de fa dècades reclamen el dret a una ciutat digna, habitable i més igualitària i sostenible. La confluència i la recerca d'objectius comuns reconeix, així, la riquesa i la diversitat de punts de vista, i apel·la a la cooperació en nom del bé comú.

Les eleccions de 2015 van convertir Málaga Ahora en la tercera força política de l'Ajuntament de Málaga, a l'atorgar-li quatre regidors (també una diputada provincial, tot i que només concorrien a la capital). Tres d'aquests regidors eren en realitat dones, perquè el mecanisme "cremallera" de les llistes només s'aplica en cas que les dones surtin perjudicades, però les primàries n'havien col·locat dues al capdavant.

Actualment, de fet, és el primer grup en la història de l'Ajuntament de Málaga format únicament per dones, atès que el regidor va abandonar el seu lloc l'octubre del 2016 per figurar-hi com a no adscrit, entre d'altres motius pel seu desacord amb les maneres horitzontals i confluents de Málaga Ahora.

MAREA ATLÁNTICA

mamareatlantica.org

La Marea Atlántica és una plataforma municipalista de base ciutadana, sorgida a Corunha, una ciutat marítima de mida mitjana, amb 250.000 habitants. Funciona com un espai polític per a la confluència dels partits polítics tradicionals amb grups activistes i persones sense afiliació fins ara, que van acordar treballar unides per recuperar les institucions locals i posar-les al servei del bé comú. Les “mareantes”, les persones que treballen i participen en la Marea Atlántica, ho fan sempre a títol individual, independentment d’altres afiliacions que puguin tenir.

Amb aquest manifest com a punt de partida (<http://mareatlantica.org-manifesto>) es va construir un procés participatiu, amb generositat i sense protagonismes, que va desembocar en la presentació d’una candidatura municipalista en les eleccions de maig de 2015. Va passar del no res a ser el partit més votat, en un empat tècnic amb el PP, rebent un 31% dels sufragis, que li permeteren formar en solitari un nou govern municipal a Corunha.

L’arribada a l’Ajuntament no va impedir que l’organització continués tenint presència activista, en paral·lel al govern, en diverses de les lluites socials més importants de la ciutat, com la defensa dels terrenys del port interior contra l’especulació. Però aquest treball no ha estat exempt de complicacions polítiques i organitzatives que vam deixar d’abordar.

La Marea Atlántica ha desenvolupat, des dels seus orígens, una metodologia de treball pròpia, basada en la confiança, la facilitació i el consens, amb la finalitat d’evitar els bloquejos i desencontres habituals en la política partidària. L’enfocament feminista és també central en l’organització, des de la paritat absoluta en la representació a la participació feminitzada en les assemblees. Tenim, a més, un Codi Ètic que regula el compromís del grup de govern i amb uns principis bàsics clars, que inclouen la radicalitat democràtica, la defensa del medi ambient, el respecte a les diversitats i la lluita per la justícia social.

Massa Crítica | massacriticanapoli.org

Massa crítica és una plataforma ciutadana de neomunicipalisme, independent de la qüestió de la presa directa del govern de la ciutat. Neix la tardor de 2015 amb l'objectiu d'intervenir políticament en el debat electoral que en el qual se sumia la ciutat de Nàpols durant la primavera següent. Està formada pel conjunt de les persones, els col·lectius, els comitès, les associacions i les xarxes socials que van decidir emprendre a Nàpols un itinerari polític obert a la ciutat, que es proposa construir una gran àgora popular, posant al centre l'anhel de debat, participació i decisió sobre el govern del territori.

L'objectiu és incidir en el govern dels nostres territoris per poder continuar el camí de resistència activa que fa de la ciutat de Nàpols un laboratori excepcional d'autoorganització que en alguns casos va aconseguir marcar l'agenda política de les administracions municipals; per obrir els llocs del debat polític; i per repensar les formes, els mètodes, els continguts i les modalitats de relació.

L'ambició de Massa crítica és construir un procés polític nou, en discontinuïtat amb tota experiència passada; un projecte basat en el diàleg entre subjectes i praxi diferents.

La idea sobre la qual es va plantejar aquesta experimentació és que en aquesta fase històrica hem de reprendre la paraula sobre el futur de la ciutat, obrint un procés que té com a objectiu superar les fronteres que els moviments socials han tingut aquests anys. Cal decidir realment sobre el model de desenvolupament, la relació amb l'ambient, el treball i la precarietat, temàtiques avui dia abandonades pels protagonistes de l'escena institucional.

De fet, la plataforma està desenvolupada en unes taules de treball dedicades a la democràcia i l'autogovern; la feina, els serveis i les finances públiques; l'ambient, el territori i el dret a la ciutat; la cultura, la formació i la investigació.

Ajuntar tantes ànimes no vol dir uniformar, com passa en els partits, sinó crear espais de diàleg que facin possible un debat lliure i valorin l'heterogeneïtat i la intel·ligència col·lectiva. Aquest és l'esperit del fer en comú que s'ha obert des de la tardor de 2015 i que s'ha estès i transformat a través del temps, posant a l'agenda actual d'aquesta experiència tres temàtiques més que actualment estan sobre la taula: la transformació organitzativa d'aquesta plataforma, la redefinició del pla polític d'intervenció en el govern des de l'exterior fins al "assalt" i la construcció d'un espai polític en xarxa de ciutats a nivell europeu i internacional.

MIASTO JEST NASZE

La ciutat és nostra | miastojestnasze.org

Fundada el 2013 per un grup d'activistes socials Miasto jest Nasze és una associació cívica no lucrativa amb base a Varsòvia que s'ha convertit en un important moviment urbà a Polònia. Des dels seus inicis ha tingut el suport voluntari dels seus membres, que estan enormement motivats en la tasca de millorar la ciutat i la qualitat de vida dels seus habitants. Actualment, compta amb un centenar de membres de diversa condició, i des de persones nascudes abans de la Segona Guerra Mundial fins a joves que encara cursen batxillerat.

Des d'un principi, Miasto jest Nasze s'ha esforçat a identificar i abordar diversos problemes de Varsòvia, com la caòtica planificació urbana, l'absència de polítiques arquitectòniques (per exemple, problemes relacionats amb la propietat del sòl o la publicitat descontrolada), així com deficiències en la xarxa de transports i en infraestructures. L'associació qüestiona decisions controvertides preses per les autoritats locals, treu a la llum exemples de nepotisme en la gestió municipal i s'assegura que les opinions dels ciutadans siguin tingudes en compte a l'hora de prendre decisions. També reivindica la transparència en tots els àmbits municipals i la participació cívica mitjançant pressupostos participatius i consultes populars.

Miasto jest Nasze defensa una ciutat més ecològica i més amable amb les persones residents, insistint en la necessitat d'aconseguir un desenvolupament sostenible. Compleix una funció activa de control, verificant que totes les inversions municipals respectin els principis i normatives mediambientals. Per exemple, va ser una de les primeres organitzacions que van denunciar el problema de l'excessiva contaminació de l'aire a Varsòvia i efectes perjudicials sobre la salut humana. La missió de Miasto jest Nasze és afavorir iniciatives positives que aglutinin les comunitats. Per aquesta raó, l'organització va decidir participar en les eleccions municipals de novembre de 2014, i va guanyar en tres districtes de la ciutat.

Miasto Wspólne és una associació no lucrativa i un moviment urbà amb seu a la ciutat polonesa de Cracòvia. Entre les seves finalitats destaquen la promoció del dret a la ciutat, la participació social en la presa de decisions i la transparència. L'associació també posa èmfasi en la justícia socio-espacial i en la democratització de la política municipal. Lluita per influir sobre el procés polític local mitjançant un seguit d'activitats, des de mobilitzacions, protestes i aparicions en els mitjans fins a accions destinades a supervisar les activitats de les autoritats municipals. Miasto Wspólne coopera amb altres organitzacions ciutadanes per promoure la justícia social i la igualtat, el desenvolupament sostenible, l'accessibilitat als serveis públics, la protecció ambiental i la diversitat cultural. Els membres de l'organització provenen de contextos diversos, des d'activistes de base i membres d'ONG fins a professors universitaris.

L'associació va tenir el seu origen en el moviment Kraków Przeciw Igrzyskom (Cracòvia contra els Jocs), que exitosament va fer campanya reeixida contra l'organització dels Jocs Olímpics a la ciutat. Aquesta iniciativa va tenir un suport popular considerable i el projecte olímpic va ser rebutjat en referèndum per quasi un 70% dels votants. El 2014 Kraków Przeciw Igrzyskom es va presentar a les eleccions locals, però malgrat aconseguir un suport considerable (7%) no va ser suficient per tenir representació en el consell municipal.

Actualment, MW està involucrada en dos projectes vinculats a la venda, la transparència i la corrupció. Proporciona assessorament legal a les persones amenaçades de desnonament i coordina el projecte "Auditoria social de restitució", que s'oposa a la reprivatització injusta i il·legal de la vivenda a Cracòvia. Paral·lelament, MW està treballant en la constitució d'una àmplia coalició ciutadana amb vista a les eleccions municipals de 2018.

MUITAS PELA CIDADE QUE QUEREMOS

Moltes per la Ciutat que Volem | somosmuitas.com.br

Muitas pela Cidade que Queremos és un moviment municipalista i ciutadà que va sorgir a Belo Horizonte en 2015. S'inspira en altres moviments municipalistes del món, en experiències llatinoamericanes i en maneres d'organització d'algunes comunitats tradicionals brasileres. Amb la proposta d'ocupar les eleccions amb ciutadania i audàcia, activistes independents i integrants de moviments, col·lectius i partits es van reunir al voltant d'una construcció horitzontal i col·laborativa. Els seus principis: una política feminista i antiracista, la confluència màxima entre les forces del camp progressista, la diversitat, la representativitat, la transparència, la recerca pel bé comú i per la radicalització de la democràcia.

En les eleccions municipals de 2016, les Muitas van presentar a la ciutat 12 candidates que representaven les dones, les persones negres, els pobles indígenes, les joventuts, les persones LGBTIQ, la lluita pel dret a la ciutat, per la cultura o pel medi ambient, entre d'altres. Deconstruint la idea personalista de la política, la campanya col·lectiva tenia com a lema "voto per una, voto per totes". En una elecció marcada pel rebuig a la política, les Muitas va unir al voltant de la seva proposta diverses col·laboradores voluntàries que van guanyar els carrers i les xarxes, amplificant el desig per una altra ciutat a partir d'una altra política possible. Finalment, Áurea Carolina i Cida Falabella van conquerir dues places en el Consell Municipal de Belo Horizonte, sent Áurea la regidora més votada de la història de la ciutat.

Naixia així la Gabinetona, el mandat compartit d'Áurea Carolina i Cida Falabella (amb un equip únic que treballa estretament, en un espai comú, sense divisions). A partir d'aquest mandat obert, col·lectiu i popular va ser possible experimentar noves formes d'ocupació institucional i d'oferir a la ciutat canals directes de participació i acompanyament a través de mobilització social, educació popular, formació política i comunicació.

NDIFUNA UKWAZI

Atreveix-te a saber | nu.org.za

Ndifuna Ukwazi és una organització no lucrativa d'activistes i centre legal que combina la investigació, l'organització política i l'assessorament legal en campanyes per fomentar la justícia en l'accés al sòl urbà a Ciutat del Cap. La seva missió essencial és potenciar i protegir l'accés a vivendes assequibles i promoure una ciutat integrada i inclusiva.

La seva tasca és neutralitzar la reproducció de l'apartheid espacial i les desigualtats, pressionant l'administració perquè compleixi amb les obligacions de destinar terrenys ben ubicats per proporcionar vivenda assequible i assegurar que el sector privat promogui la vivenda inclusiva; simultàniament, procura defensar els drets i la seguretat en els contractes d'arrendament dels treballadors i dels pobres que viuen en règim d'arrendament i que estan sent forçats a abandonar la ciutat a causa de l'augment dels lloguers, la gentrificació i les pràctiques impropres per part dels propietaris.

Ndifuna Ukwazi és una de les promotores de Reclaim the City (Recuperar la ciutat), un moviment d'inquilins amb base a Ciutat del Cap que promou campanyes a favor del sòl i les vivendes públiques, proporcionant suport i assessorament legal i ocupant edificis públics en pro de la justícia i la igualtat.

NE DA(VI)MO BEOGRAD

No deixeu que Belgrad s'ofegui |
nedavimobeograd.wordpress.com

La iniciativa Ne da(vi)mo Beograd es desenvolupa en l'àmbit de les polítiques urbanes i culturals, el desenvolupament sostenible, l'ús equitatiu dels recursos comuns i la implicació de la ciutadania en el desenvolupament urbà del seu entorn. El 2014 la iniciativa va confluïr al voltant d'un objectiu comú: posar fi a la degradació i el saqueig de Belgrad en nom de projectes urbanístics i arquitectònics megalomaniacs, particularment el projecte "Front riberenc de Belgrad", mitjançant accions de carrer autoorganitzades, activisme judicial i mediàtic, i campanyes i protestes populars.

Vam començar com un acte de desobediència civil, amb un centenar de participants qüestionant els dubtosos canvis en al Pla d'Ordenació de Belgrad, que va tenir continuïtat en nombroses accions de guerrilla, debats públics, difusió d'anàlisi i informació, implicació dels mitjans, publicació de butlletins i un seguit de protestes que van reunir més de 20.000 persones al carrer, contribuint a sensibilitzar i –ahora– predisposar l'opinió pública perquè s'impliqués en el desenvolupament urbà de Belgrad.

Actualment, la iniciativa està centrada en ampliar el diàleg a nivell de comunitats locals i veïnats urbans, amb la finalitat de definir els problemes, necessitats i aspiracions dels ciutadans i, en conjunt, elaborar polítiques comunes que tendeixin a millorar la vida de tots i no d'una minoria privilegiada. Per portar aquest programa a la pràctica, la iniciativa va decidir participar en les properes eleccions locals en l'Assemblea Municipal de Belgrad, i la seva evolució futura incorporarà aquest nou aspecte democràtic a la seva tasca política.

PARTIYA YEKÍTIYA DEMOKRAT

Partit d'Unió Democràtica

Rojava, la zona del nord de Síria de majoria kurda, és la seu d'un projecte únic de democràcia de base i participativa. Un territori lleugerament més gran que Bèlgica, enmig de la guerra, està experimentant una profunda revolució social que posa èmfasi en la igualtat econòmica, la tolerància religiosa, la inclusió ètnica, allò col·lectiu combinat amb la llibertat individual, l'ecologia i un feminisme radical.

El sistema polític de Rojava es basa en un paradigma anomenat Confederalisme Democràtic, articulat pel líder kurd Abdullah Öcalan, a data d'avui encara empresonat. És un sistema que no reivindica un estat kurd separat, sinó que intenta utilitzar l'autogovern per abordar el genocidi infligit durant dècades sobre el poble kurd per part de l'Estat siríà.

A Rojava, entre el 40 i el 50 per cent dels membres de qualsevol societat civil o òrgan de govern han de ser dones, amb una dona exercint de codirectora a qualsevol oficina executiva o legislativa. Tots els membres de la comunitat poden participar en la presa de decisions com a part de la seva "comuna" local, d'entre 30 i 40 famílies. La junta de cada comuna envia representants al Consell del Poble, un ens constituït per entre 7 i 30 comunes. Al seu torn, el Consell del Poble envia representants electes al Consell Popular de Districte, que posteriorment envia delegades al quart nivell, el Consell Popular del Kurdistan Occidental (MGRK). El MGRK tria els membres del Moviment per a una Societat Democràtica, o TEV-DEM, que coordina les decisions entre els tres cantons de Rojava. A cada un dels quatre nivells hi ha comissions ciutadanes sobre dones, defensa, economia, política, societat civil, justícia, ideologia i societat lliure.

Cada nivell del sistema de consells té a part un consell de dones, format pel Kongera Star, que organitza activitats de capacitació per a l'apoderament de les dones, i les decisions tenen prioritat en totes les qüestions que afecten la dona. Com a resultat, les idees feministes i anticapitalistes, així com la idea d'una vida ecològica, estan guanyant suport en tota la societat, amb teories desenvolupades mitjançant un nou paradigma anomenat jineologia, la ciència de les dones.

PORTLAND ASSEMBLY

Assemblea de Portland | portlandassembly.com

L'Assemblea de Portland treballa a favor de la transformació social mitjançant la creació de programes veïnals, l'educació, la constitució de col·leccions i l'acció directa. Se centra en superar els profunds i permanents traumes del patriarcat, el colonialisme, el capitalisme i tots els sistemes jeràrquics de dominació, fomentant la creació de xarxes de suport mutu i sistemes de poder dual que promoguin el benestar de totes i proporcionin accés i veu a tots aquells que es troben en els sectors menys afavorits de la societat.

Per a l'Assemblea de Portland, la tasca principal és generar Consells Veïnals d'Acció (CVA), és a dir, grups autònoms basats en la democràcia directa que es reuneixen regularment per tractar conjuntament els seus problemes i per trobar solucions específiques per als seus territoris. Els CVA són un espai on conèixer-se, compartir idees i realitzar anàlisis conjuntes mitjançant l'estudi i el debat, per després planificar i passar a l'acció. Els CVA presenten les seves propostes en les reunions mensuals del Grup de Portaveus, ja sigui per sol·licitar recursos, oferir-los o per presentar el seu projecte a altres Consells Veïnals que puguin voler compartir-lo. L'organització veïnal ofereix una via per aconseguir solucions pràctiques, accessibles i impulsades per la gent.

A partir dels seus CVA, l'Assemblea de Portland fomenta les relacions de solidaritat entre col·lectius i individus de les comunitats, promovent propostes centrades en el veïnat, com l'ús compartit de recursos, la capacitació per a la defensa comunitària, l'obertura d'espais d'acollida i diverses activitats educatives. S'han elaborat manuals i sistemes de gestió de processos que són redimensionables i permeten la seva aplicació a través de tota la xarxa.

Es tracta de promoure la millora de les comunitats, ja sigui mitjançant el suport mutu, l'atenció infantil, l'autodefensa, la reducció de riscos o l'educació; també és fonamental potenciar la seguretat dels veïns davant del risc de fustigacions, deportacions i violència policial. Actualment, els CVA de tota la ciutat realitzen una ingent tasca d'organització de les seves comunitats.

PROJET MONTRÉAL

Projecte Mont-real | Projetmontreal.org

Projet Montréal és un partit polític municipalista fundat el 2004. Com a partit genuïnament democràtic, Projet Montréal defensa un desenvolupament sostenible, polítiques urbanístiques a escala humana, uns serveis públics sòlids, l'accessibilitat, la inclusió, la integritat, la transparència i la democràcia participativa.

Després d'anar guanyant suport popular en cada elecció des de 2005, PM aconseguí finalment la majoria en el Consell Municipal de la ciutat en les eleccions de 2017. La seva líder, Valérie Plante, es va convertir en la primera dona en accedir a l'alcaldia en els 375 anys de la història de Mont-real.

Projet Montréal és un partit polític de bases, amb un funcionament de baix a dalt. A cada districte, els seus membres poden constituir associacions locals que discuteixin les polítiques a adoptar, a més d'organitzar mobilitzacions i actes sobre les qüestions que els interessin. Les associacions locals, així com el consell directiu del partit, estan integrades per persones voluntàries escollides anualment pels seus iguals.

El partit es caracteritza per una forta democràcia interna. La igualtat entre dones i homes, així com la inclusió i la representació dels habitants en tota la seva diversitat, són part essencial dels seus principis i objectius. Per exemple, en les últimes eleccions, el partit va presentar en les seves llistes un 50 per cent de candidates, i un 40 per cent dels postulants provenia de diversos col·lectius no majoritaris.

Els membres del partit creuen fermament que el canvi i la innovació poden aconseguir-se principalment a nivell local. En cada barri, Projet Montréal fomenta la participació ciutadana en els assumptes públics mitjançant consultes populars. El partit també dona suport i protegeix el caràcter únic de cada un dels barris de Mont-real, atorgant als consells de barris la suficient autonomia per tal que decideixin les seves pròpies polítiques i prioritats en relació als serveis de proximitat. Això permet a les administracions locals trobar solucions creatives als problemes urbans que quotidianament afecten la ciutadania.

RASSEMBLEMENT CITOYEN DE LA GAUCHE ET DES ÉCOLOGISTES

Agrupació ciutadana de l'esquerra i les ecologistes | unevillepourtous.fr

Rassemblement Citoyen de la Gauche et des Écologistes (RCGE) és una aliança constituïda a Grenoble el 2013 per ciutadanes involucrades en els moviments socials. Rep el suport de partits polítics: EELV (Partit Verd Francès) i el Partit de Gauche (Partit de l'Esquerra), a més de diversos moviments socials locals. El seu manifest "120 compromisos" va ser elaborat mitjançant la participació ciutadana i té tres objectius principals: renovar la democràcia local, consolidar una defensa davant dels problemes socials i ambientals, i fer de Grenoble una ciutat en què tots els seus habitants sentin que dóna gust viure-hi. L'organització va guanyar les eleccions municipals de maig de 2014, formant un govern de majoria sota el lideratge de l'alcalde Eric Piolle.

Va ser la primera vegada que un equip compost exclusivament per ecologistes, gent d'esquerra i moviments socials aconseguia governar en una ciutat de la mida de Grenoble (170.000 habitants). Els dos principals partits nacionals, el Partit socialista i els Republicans, seuen a l'oposició. La intenció del projecte es demostrar que les alternatives són possibles, i experimentar la transició social i ecològica a escala de tota la ciutat. En cert sentit, des de 2014 la ciutat alpina s'ha convertit en un laboratori que obre el camí a reformes i projectes.

Algunes d'aquestes reformes han captat l'atenció internacional, com prohibir les tanques publicitàries en els espais públics, però l'aliança considera que la seva tasca és la de mostrar que és possible una altra política pública, en consonància amb el sorgiment d'un nou model de societat que ja és inevitable. Això inclou nombrosos exemples menys coneguts, com la limitació de l'altura dels nous edificis, la protecció de la capa freàtica, la promoció dels menús orgànics a les escoles, la limitació de la velocitat a 30 quilòmetres per hora, la creació de nous espais verds dins de la ciutat, el no increment dels impostos locals o l'acollida d'immigrants.

RICHMOND PROGRESSIVE ALLIANCE

Aliança progressista de Richmond |
richmondprogressivealliance.net

Richmond és una ciutat de 110.000 habitants de l'Estat de Califòrnia. Richmond Progressive Alliance (RPA) és una organització multiracial enfocada a la resolució de diversos problemes, especialment els que afecten a la classe treballadora. Presenta candidats a les eleccions municipals (obtenint 10 dels 16 escons des de 2004) i organitza campanyes locals a favor de la justícia social i la protecció ambiental.

L'APR és, alhora, una formació electoral, una organització d'afiliats, una coalició de grups comunitaris i una peça clau per a l'educació de bases i la mobilització ciutadana al voltant de problemes diversos. RPA engloba membres dissidents del partit Demòcrata, socialistes independents i afiliats a tercers partits, com els Verds de Califòrnia o el Partit per la Pau i la Llibertat, cosa poc habitual en la fragmentada i marginal esquerra nord-americana.

Els candidats de RPA destaquen localment pel seu rebuig a acceptar donacions d'empreses, encara que sí que accepten el suport de sindicats progressistes. L'Aliança depèn de les quotes dels seus afiliats, el proselitisme porta a porta per ampliar la seva base de simpatitzants i, en any d'eleccions, de donacions individuals i de modestos fons públics per promoure els seus candidats al consell municipal i l'alcaldia. RPA té aliats en els sindicats i les comunitats, aconseguint així generar una forta sinergia entre els activistes del consell municipal i les organitzacions de base.

L'èxit organitzatiu de l'Aliança resideix a haver aconseguit reunir la gent, haver adoptat una plataforma comuna i presentar candidats que rebutgen qualsevol donació de les empreses i que en tot moment estan disposats a retre comptes als qui els han escollit. Un cop elegits, els candidats de RPA utilitzen la seva posició com a alcalde o regidors per potenciar les mobilitzacions de la comunitat en contra de l'enorme influència política de Chevron, el principal ocupador de la ciutat, així com altres qüestions d'especial interès.

L'RPA no es limita a aparèixer cada dos o quatre anys, en època d'eleccions. Els seus 400 afiliats cotitzants estan implicats tot l'any en activitats relacionades amb els drets laborals i dels immigrants, la justícia ambiental, l'habitatge, l'assequibilitat, la responsabilitat de la policia, la fiscalitat justa per al comerç, la salut comunitària i la protecció ambiental. L'Aliança està afiliada a Our Revolution (La nostra revolució).

SEATTLE PEOPLE'S PARTY

Partit del Poble de Seattle | seattlepeoplesparty.com

El Seattle People's Party (SPP) és una organització política de base, centrada en la comunitat i conduïda per veïns de la ciutat que reivindicuen una quota més gran de participació i equitat. L'SPP es va constituir com a coalició d'organitzacions de base en resposta a l'elecció del 45è president i a la política favorable a les corporacions del partit Demòcrata que el va fer possible. A instàncies de la comunitat, el Partit del Poble va presentar Nikkita Oliver, una artista, advocada, educadora i organitzadora de base com a candidata a l'alcaldia en les eleccions municipals de 2017. Oliver va basar la seva campanya electoral en una plataforma centrada en l'accés a la vivenda, la reducció de la gentrificació i dels desplaçaments forçats mitjançant la brutalitat policial i, en tercer lloc, abordar el problema de la gent sense sostre. Seattle People's Party concedeix prioritat a les necessitats de les persones, especialment dels col·lectius més marginats, entre els quals destaquen les dones, la gent de color, la comunitat LGBTIQ, els immigrants, els inquilins i els mancats de recursos.

Per molt que l'SPP reconegui la naturalesa freqüentment corrupta de la política tradicional, considera que les eleccions municipals poden ser una eina perquè la gent aconsegueixi transformar les institucions a favor de l'equitat, la justícia i una democràcia de veritat.

Seattle People's Party va sorgir a partir d'una profunda falta de confiança en la política tradicional, combinada amb la necessitat i el desig d'assolir solucions. L'SPP lluita per escurçar la distància entre la política i el poble mitjançant l'enfortiment d'una organització política que rendeixi compte dels seus actes permanentment als veïns i les veïnes i a les comunitats. Reconeix que les comunitats, especialment les més marginades, ja tenen respostes als reptes i problemes a què s'enfronten, per aquesta raó, aspira a cooperar amb les comunitats de Seattle en el disseny d'estratègies polítiques equitatives i en trobar solucions que situïn les persones per davant del benefici i les corporacions.

Seattle People's Party continua organitzant-se i desenvolupant-se per fer front a les futures eleccions municipals, lluitant per una justícia per a tots.

TAKE BACK THE CITY

Recuperem la Ciutat | takebackthecity.org

Take Back the City (TBTC) reclama un Londres més just i millor per a totes. Aspira a atorgar poder polític a les veus de les comunitats marginades, per afavorir un Londres democràtic i divers. Es tendeix a això mitjançant la generació de poder, utilitzant els recursos ja disponibles: comunitat, creativitat i solidaritat; i arrabassant quotes de poder a les grans empreses i als polítics que no representen la gent.

Creat el 2015, Take Back the City és un creixent grup de persones londinenques desil·lusionades que van decidir organitzar-se per afrontar juntes els problemes i injustícies que afecten la vida a la ciutat. La plataforma va portar endavant un procés de gran abast per entendre millor què era el que les londinenques volien veure canviar a la seva ciutat. L'abril de 2016 van bolcar les idees i demandes en un Manifest Popular que la integrant del grup Amina Gichinga va utilitzar com a programa en presentar-se a les eleccions a l'Autoritat del Gran Londres (GLA, per les seves sigles en anglès). Malgrat que no obtingué cap escó, la campanya va visibilitzar els problemes d'encariment de la vivenda, el racisme policial, els salaris insuficients i el tracte infame que reben les immigrants i la gent jove a Londres.

Encara que ja no s'identifiquen com un partit polític, els seus membres centren les seves energies a enfortir el poder de les comunitats, prestant atenció i compromentent-se en la problemàtica quotidiana de la ciutat. El 2018, TBTC està centrat a elaborar manifestos populars locals per a les eleccions municipals de maig, amb la finalitat que els polítics i representants locals rendeixin comptes de les seves promeses. Treballen també per crear un espai per les comunitats marginades i així donar veu a les seves expectatives, els seus temors i les seves idees; i d'aquesta manera donar-los suport en la seva lluita contra els sistemes que les han marginat. TBTC reivindica la igualtat per a totes i s'oposa a qualsevol forma d'opressió, ja sigui per criteris de raça, sexe, classe, gènere, sexualitat, edat o discapacitat.

TERRASSA EN COMÚ

terrassaencomu.cat

Terrassa En Comú és una plataforma municipalista iniciada per activistes de diversos moviments socials i ciutadans l'octubre de 2014. El programa electoral de Terrassa En Comú es va elaborar a través d'un procés participatiu obert a la ciutadania. Entre les seves prioritats polítiques hi ha les de radicalitzar la democràcia i la transparència, garantir els drets socials, especialment el dret a la vivenda, remunicipalitzar l'aigua i recuperar el control dels serveis públics i reduir les desigualtats entre els barris. Terrassa En Comú va ser la segona força política en les eleccions municipals de maig de 2015 amb 16.000 vots, cosa que va significar sis consellers en el ple municipal.

Terrassa En comú s'estructura com una "confluència", és a dir, reuneix persones independents i membres de moviments i partits polítics locals en un nou projecte que dóna prioritat als objectius comuns més enllà de les sigles. D'acord amb aquesta filosofia, les activistes de Terrassa En Comú participen en l'espai a títol individual i no en nom del partit o grup al qual pertanyen.

Terrassa En Comú, per tant, és un projecte nascut per la interpel·lació del moment, d'una lectura de la realitat i d'entendre que es trobava en un moment excepcional, una situació d'emergència a la qual s'havia de donar resposta, i una situació d'inèrcia que estava portant a la paràlisi. Aquest context exigia un projecte de canvi que posés les institucions al servei de la ciutadania.

VALÈNCIA EN COMÚ

valenciaencomu.org

València En Comú és una plataforma municipalista de la ciutat de València sorgida a finals de 2014 amb el suport de diversos col·lectius socials i el suport de Podemos en les eleccions de maig de 2015, en les quals va aconseguir tres conselleries claus per al canvi de govern en la ciutat després de 24 anys de govern del PP de Rita Barberà. Tant per aquestes eleccions com per al seu funcionament en general, València En Comú prescindeix totalment de qualsevol tipus de préstec bancari. Prèviament a la campanya per a les eleccions municipals de 2015 es van emetre uns bons per dinamitzar el finançament col·lectiu, l'import del qual va ser retornat posteriorment a qui els va adquirir. A finals de 2015 es va iniciar amb unes jornades el procés de redacció d'un programa basat en el dret a la ciutat i d'un codi ètic que estableix, entre altres coses, una limitació salarial per als càrrecs públics més d'acord al que guanya la gent comuna. Amb la resta del sou que excedeix aquesta limitació es financen projectes socials de la ciutat.

A l'Ajuntament, València En Comú coordina les Àrees de Govern de Participació, Drets i Innovació Democràtica; Educació i Joventut; Energies Renovables i Canvi Climàtic; Acció Cultural, Patrimoni i Vivenda. Actualment, les tres conselleries del Grup Municipal són Maria Oliver, Berto Jaramillo i Neus Fàbregas.

La plataforma s'estructura com un espai de trobada entre activistes de diversos moviments socials i la militància de Podem València, amb els Cercles com agrupacions de barri o de districte. Per això, compta amb una Mesa de Coordinació composta per les 3 regidories, 5 persones escollides directament pel plenari de València En Comú i 4 escollides pel Consell Ciutadà Municipal de Podemos València

VECINOS POR TORRELODONES

vecinosportorrelodones.org

Vecinos por Torrelocondes és una plataforma municipalista fundada l'abril de 2007 per un grup de residents de Torrelocondes, una ciutat petita a les proximitats de Madrid amb 23.000 habitants. El grup no havia tingut cap contacte previ en l'àmbit polític, però els preocupava la seva ciutat, que havia estat governada pel mateix partit (Partit Popular) durant 25 anys, i coincidien en el seu desacord amb la direcció que estava prenent la política municipal. El grup estava especialment motivat per impedir un pla de desenvolupament de 3.500 vivendes i un camp de golf en una zona d'alt valor ecològic, que havia estat aprovat per decisió unànime del consell municipal en l'etapa 1993-1997.

En les primeres eleccions en què va participar, el 2007, Vecinos por Torrelocondes va obtenir el 23 per cent dels vots i quatre escons en el consell municipal. En les eleccions de 2011 va rebre el suport del 37 per cent dels votants i amb nou escons va poder formar un govern en minoria. El 2015, la plataforma va aconseguir el 50,3 per cent dels vots i els seus dotze escons li permeteren formar govern en majoria.

Els pilars fonamentals de la plataforma són la informació, la transparència, la participació i la transversalitat en la presa de decisions a nivell local. ha desplaçat les trobades del consell municipal dels matins a les tardes i ha començat a emetre-les per Internet, amb la finalitat de facilitar-ne l'assistència o el seguiment. Ha establert una oficina de serveis als residents que respon a la totalitat de les consultes dels veïns (unes 3.000 l'any). La informació financera del municipi es publica online de manera oberta, perquè la gent pugui conèixer com s'utilitzen els seus impostos. Simultàniament, ha fomentat la participació en polítiques vinculades amb la mobilitat, els esports, el consell de la joventut, els pressupostos i la planificació urbana.

VILA-SECA EN COMÚ

vilasecaencomu.org

Vila-seca En Comú és una plataforma política municipalista formada per un conjunt de veïnes i veïns, amb orígens, trajectòries i militàncies diversos, que van decidir unir-se per formar una organització política sobirana amb l'objectiu de presentar-se a les eleccions municipals de maig de 2015 i passar de la indignació a la construcció d'una alternativa transformadora, mitjançant la constitució d'una Agrupació d'Electors amb la qual va aconseguir representació a l'Ajuntament de Vila-seca com a tercera força política.

Des de llavors ha demostrat que crear una organització més oberta, participativa, democràtica, horitzontal i transparent és possible. Com també ho és una altra manera de fer política, més justa i socialment compromesa.

Ha consolidat una organització política de base assembleària, oberta a tota la població, de perfil ciutadà i protagonitzada per la totalitat de persones que la componem.

La seva acció institucional ha prioritzat els drets humans i les polítiques socials i de sostenibilitat com a eixos de treball. Fomenta accions orientades a garantir la justícia social i la redistribució fiscal, dins de les competències de l'àmbit local, promovent polítiques actives de treball eficients, així com potenciant els serveis socials, l'atenció a les persones dependents, la integració, la sanitat, l'educació i la igualtat de gènere.

S'esforça per fer que l'Ajuntament sigui veritablement participatiu, mitjançant la descentralització dels serveis, la desconcentració de les decisions, els pressupostos participatius i un pla d'acció municipal consensuat per la ciutadania i lligat als moviments socials i a les necessitats del carrer.

També ha treballat per obtenir millores en la mobilitat i en l'eliminació de barreres arquitectòniques, pensant sempre en les necessitats de la població més que en els interessos privats. Així mateix, ha col·laborat activament en la millora del transport públic i continua treballant perquè aquest sigui concorde a les necessitats poblacionals.

NosaltresBrussel·les | webrussels.org

WeBrussels és un grup de persones cansades de la manera en què els partits polítics tradicionals prenen les decisions, amb molt poca atenció als desitjos i aportacions de la ciutadania. Vol canviar això radicalment i propiciar un sistema de democràcia participativa a la ciutat.

Per què WeBrussels? Perquè el sistema polític actual no és capaç de garantir la societat en la qual volem viure. Senzillament, que tot segueixi com sempre no és una opció. Cal transcendir el que hi ha actualment, experimentar i crear alguna cosa nova.

WeBrussels està dissenyant i experimentant mètodes democràtics més flexibles, receptius i transparents. Els seus processos intenten treballar amb les comunitats, donar-los suport i capitalitzar el seu poder; confiem en les solucions i idees generades i anticipades per la societat civil. WeBrussels pretén ser una plataforma participativa per potenciar les iniciatives ciutadanes mitjançant el vot.

WeBrussels utilitza la intel·ligència col·lectiva i els enfocaments des de la base per donar poder a totes aquelles persones que s'uneixen al moviment. Es reuneixen regularment per compartir la situació de les iniciatives individuals i dels esforços col·lectius, i d'aquesta manera coordinar les tasques per un objectiu col·lectiu. A causa de la singularitat d'una ciutat com Brussel·les (una de les més internacionals del món i la "capital" de la Unió Europea) també han decidit concentrar esforços per atreure el "vot expatriat", oferint una nova raó per participar en els comicis a totes les persones immigrants de la UE i del món que convergeixen aquí. Volen que les persones que viuen a Brussel·les siguin capaces de reimaginar-se la política, recuperant els conceptes municipalistes, perquè en difondre aquestes idees estimulin la revolució política que tan desesperadament necessita Europa.

Partit de les famílies treballadores | workingfamilies.org

Fundat a Nova York el 1998 per una coalició d'organitzacions comunitàries, sindicalistes i representants electes, el Partit de les famílies treballadores (WFP, per les sigles en anglès) compta avui amb centenars de milers de simpatitzants com a part de la seva comunitat als Estats Units. A partir del seu suport a la campanya electoral de Bernie Sanders, el WFP no ha parat de créixer i assumeix com una de les seves principals fites l'elecció d'una nova generació de líders progressistes.

El WFP no és simplement una plataforma municipalista, però des dels seus inicis moltes de les seves victòries més importants es van concretar en l'àmbit municipal; des de l'ascens de Bill de Blasio a l'alcaldia de Nova York, fins a la seva campanya de suport al nou alcalde progressista d'Albuquerque, Nou Mèxic.

Algunes de les seves experiències reeixides més recents han tingut lloc en ciutats del sud dels Estats Units, una regió del país amb una llarga tradició d'activisme progressista i en favor dels drets civils, però la qual sovint s'associa amb el "País Trump". El WFP treballa amb activistes locals de diverses ciutats del Sud, i recentment ha tingut un paper important en el triomf de candidatures progressistes a Birmingham (Alabama), Jackson (Mississipi), Charlotte (Carolina del Nord) i Nova Orleans. Un observador polític del Sud va arribar a comentar, "probablement la notícia més al·lucinant de 2017: el Partit de les famílies treballadores s'està convertint silenciosament en un protagonista destacat de la política municipal al Sud."

Però què passa després de les eleccions? Les representants progressistes electes necessiten suport i comptar amb les eines polítiques que els permetin materialitzar canvis progressistes. Per aquesta raó, el WFP anima totes les seves representants electes a incorporar-se a Local Progress, l'única xarxa per a representants municipals progressistes de tot el país. Local Progress impulsa les polítiques públiques en temes com la justícia econòmica, els drets de les immigrants, la justícia racial i la sostenibilitat a nivell local; un àmbit de governança que massa sovint és ignorat pel moviment progressista dels Estats Units.

ZAGREB JE NAŠ!

Zagreb és NOSTRA | zagrebjenas.hr

Zagreb je NAŠ! (ZJN) és una plataforma política municipalista sorgida a principi de 2017. Es basa en els principis de justícia social i política per a la ciutat, aspirant a coordinar diverses formacions polítiques d'esquerra i ecològiques, a més de persones, per aconseguir accedir a l'assemblea municipal i, d'aquesta manera, constituir una organització política d'esquerres arrelada a la ciutat. La plataforma es basa en la convicció que la ciutat hauria d'estar governant per qui carrega les conseqüències de les decisions polítiques, i que els recursos de la ciutat han d'utilitzar-se per millorar la vida dels seus ciutadans i ciutadanes, alhora que es fomenta una predisposició a l'autogovern.

El maig de 2017, ZJN va formar una coalició amb quatre partits polítics més: Nova Ijevica (Nova Esquerra), Radnicka Fronta (Front dels Treballadors), ORAH i Zagrad For The City. La coalició obtingué quatre escons en l'assemblea municipal de Zagreb i 68 escons en els consells de barri i de districte de tota la ciutat. Durant la campanya, la coalició va utilitzar el nom de Zagreb je NAŠ!

ZJN aglutina persones provinents del moviment contra les privatitzacions, activistes sindicals, treballadors públics i culturals, a més de totes aquelles persones que desitgin estar actives en els seus barris. S'estructura a partir de grups de presa de decisions que són assessorats per grups de treball amb membres que se solapen. Compta amb un grup executiu, grups de suport amb caràcter plenari, grups temàtics de treball i grups de barri en què els membres de la plataforma treballen directament amb activistes i emprenen accions amb la gent d'aquests districtes.

ZJN ha estat influït i s'ha inspirat en l'emergent moviment municipalista a Europa i la resta del món. Això inclou també un posicionament a favor de la feminització de la política, que impliqui la paritat de gènere en les seves llistes electorals i que promoguin mesures que prestin atenció especial als drets de les dones, de la comunitat LGBTIQ i de les minories.

zaragozaencomun.com

Zaragoza En Común és una confluència de veïns, veïnes, activistes i organitzacions polítiques, nascuda el 2014 amb l'esperit de recuperar les ciutats per als seus habitants.

Estructurada en Coordinadora, Plenari i Assemblea Ciutadana, Zaragoza En Comú s'articula en grups de treball sectorials i de barris, oberts i participatius, des dels quals s'ha elaborat tant el programa electoral com les polítiques que des de maig de 2015 estem portant a terme des del Grup municipal i el Govern de l'Ajuntament de Saragossa. Treballem a través de la generació de pensament col·lectiu, l'objectiu del qual és construir en comú.

Zaragoza En Común fa una política nova per als interessos de la majoria, lliures dels interessos de l'oligarquia urbanística, financera i energètica. És a la ciutat on comencen a canviar les coses, organitzant una revolució democràtica i recuperant el dret a la ciutat per viure-la, dissenyar-la, construir-la i governar-la com a ciutadans i ciutadanes. Generant entre totes i tots un altre mitjà, un altre carrer, un altre espai, una altra cultura. És el benestar i el bon viure el que ha de guiar l'acció política, i per tant es proposa que les cures i la sostenibilitat de la vida siguin al centre de l'acció política i en la manera d'organitzar-se.

El model de ciutat que proposa Zaragoza En Comú per canviar la ciutat s'articula al voltant de la lluita contra la desigualtat, la cura dels serveis públics, l'urbanisme de les coses petites, el sanejament dels comptes municipals, la inversió en els barris, la lluita contra el canvi climàtic, la participació i la cultura, com a eix transversal.

En un context de greu crisi econòmica, una de les principals apostes polítiques de Zaragoza En Común és la remunicipalització, fórmula que permet que els serveis estiguin gestionats directament per administracions públiques municipals, generant més estalvi econòmic, qualitat i prestacions laborals millors i que a Saragossa troba grans resistències per part de les grans empreses, els vells poders econòmics i mediàtics i els partits polítics que serveixen als seus interessos.

AGRAÏMENTS

Aquesta publicació és segurament la manifestació més tangible fins ara del moviment municipalista global. Inspirada per la trobada de Ciutats Sense Por celebrada a Barcelona del 9 al 11 de juny de 2017 i seguint la filosofia de treball en xarxa, ha estat redactada conjuntament per 144 col·laboradors de 54 pobles i ciutats de tot el món, inclosos alcaldes i alcaldesses, regidores, activistes de base i especialistes en polítiques.

La Comissió Internacional de Barcelona En Comú, que ha coordinat aquest procés, vol agrair a les següents persones els seus comentaris, crítiques constructives i contribucions al conjunt d'eines polítiques i d'organització:

Adrià Alemany	Eric Recoura
Agnès Petit	Eunate Serrano
Alberto de Nicola	Federico Alagna
Alberto Labarga	Federico Gatti
Alberto Recio	Francesc Magrinyà
Alejandra Calvo	Franco Ingrassia
Alessandro Scarnatto	Gabriela Alacid
Álvaro Porro	Giulia Follo
Angelina Kussy	Guilherme Serodio
Angello Ponziano	Guy Oron
Annie Morin	Iva Marcetic
Antonio Calleja	Ivan Lam
Arturo Losada	Jaume Asens
Bea Martínez	Javier Miranda Baz
Caio Tendolini	Juan Romero Raposo
Carla Ruffini	Justina Koscinska
Christopher Gepp	Laia Bertran
Clare Walden	Laia Rosich
Cris Mañas	Lara Salgados
Daniel Cao	Laura Calbet
David Balbas	Lucia Martín
David Bravo	Manuel Salinas
Elena Tarifa	Mar Jiménez
Elisabet Sánchez	Marcelo Expósito
Eloi Badia	Marie Depelteau-Paquette
Emily Clancy	Marina López
Enric Barcena	Marina Vicen
Enric Pons	Mariona Pascual
Ercan Ayboga	Marta Cruells

Marta G. Franco	Sergi Cutillas
Marta Nalin	Sergio Espin
Marta Vallverdú	Silvia Giuntinelli
Mayo Fuster	Sílvia Gla
Miguel Penas	Simon Thorpe
Milica Lekovic	Simona Levi
Monica Bertran	Steve Early
Nahum Mann	Steve Hughes
Nikita Bashmakov	Steven Forti
Oriol Sorolla	Susanna Segovia
Pedro Salinas	Sylvia Fredriksson
Peter MacFadyen	Vanessa Maxé
Rana Khoury	Weronika Smigielska
Raul Royo	Xabier Barandiaran
Roberto Andres	Ximo Balaguer
Roberto Andrés	Xristina Moschovidou
Sandra Salvador	Yagmur Sutcu
Sarita Pillay	Ysabel Torralbo
Sergi Caravaca	

Un agraïment especial a Marta Junqué Surià per la seva rigorosa gestió del projecte del procés de redacció i editorial, i per la seva habilitat per convèncer-nos a totes que el llibre veuria la llum, fins i tot en dies que semblava impossible.

Gràcies també al grup de coordinació d'aquesta guia pel seu suport continuat en la presa de decisions vinculats a l'edició de la mateixa i, en particular, a Kate Shea Baird per la seva dedicació per assegurar que el llibre sortís tal i com estava planificat.

També volem reconèixer el primer tinent d'alcalde de Barcelona, Gerardo Pisarello, pel seu infatigable compromís amb la internacionalització del moviment municipalista, el seu suport polític a la trobada Ciutats Sense Por i a la publicació d'aquest llibre.

Per últim, però no per això menys important, voldríem expressar el nostre sincer agraïment a les següents organitzacions pel seu suport a la trobada i la Guia de Ciutats Sense Por, sense les quals no es podrien haver realitzat:

- FPH – Foundation Charles Léopold Mayer
- Guerrilla Foundation
- European Culture Foundation
- Fundación Avina
- Karibu Foundation
- EDGE Funders Alliance

